

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1876. XXV. tečaj.

Pridiga za XXV. pobinkoštno nedeljo.

(Od poslednje sodbe; gov. H. R.)

„In tedaj bodo jokali vsi rodovi na zemlji, in bodo videli Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličanstvom.“ Mat. 24, 30.

(Konec.)

Ojstro bo sodil Jezus grešnike na levici tudi še

b) zavoljo njih hudobnega serca.

Rekel jim bo: Oznanjeno vam je bilo po aposteljnu: Naj nobeden zmed vas nima v persih hudobnega, nevernega serca. Vi pa ste mislili v svojem sercu ravno kot neumneži: da ni Boga. Vaše serce nikakor ni govorilo: „Bojimo se Gospoda, svojega Boga.“ „Vsi ste iskali le svojega, nikar pa tega, kar je zadevalo Jezusa Kristusa.“ Zatoraj pa tudi nikdar ne bote imeli pri meni svojega plačila, ampak doli v žveplenem breznu bo vaš del!

Ojstra sodba bo zadela grešnike na dalje tudi

c) zavoljo njih hudobnih djanj.

Rekel jim bo pravični Sodnik: Vdili ste, da nebeško kraljestvo ne bo v del ne nečistnikom, ne malikovavcem, ne prešestnikom, ne mehkužnežem, ne tatovom, ne lakomnikom, ne pijancem, ne preklinjeavcem, ne roparjem. In vendar ste imeli le svoj trebuh za svojega Boga, ste čez mero jedli in pili, za nespodobnim, posvetnim veseljem dirjali, samopašno in mehkužno živeli, svoje telo imeli za malika, kteremu ste vse privolili, kar je le koli poželedo, ga lišpali, lepotičili in mu stregli kot svojemu Bogu, druge pa odirali

in zatirali, in jim krivico delali. — Vi ste svoje plačilo že na zemlji imeli; zdaj pa bo večno terpljenje vaš del.

Ojstro bodo sojeni grešniki tudi še na zadnje

d) zavoljo opuščenja in z a m u d e d o b r e g a.

Tistim, ki bodo na levici, poreče pravični Sodnik: „Lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejen sem bil, in mi niste dali piti; tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli; nag sem bil, in me niste oblekli; bolen in v ječi in me niste obiskali.“ Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: „Gospod! kdaj smo te vidili lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nagega, ali bolnega, ali v ječi, in ti nismo postregli?“ Takrat jim bo odgovoril rekoč: „Resnično vam povem, kar niste storili kteremu teh naj manjših, tudi meni niste storili.“ Sodba brez usmiljenja bo zadela tistega, ki ni skazoval usmiljenja! — Bili ste leni za vse dobro, nemarni za molitev, in zanikerni v službi božji. — Zatoraj: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“

S tim bo sodba sklenjena in končana. In na to pojdejo grešniki v večno terpljenje, pravični pa bodo šli v večno življenje. Oh veselje! — kdo ga popiše? — ko se bodo odperle zdaj nebeške vrata, in bodo zdaj pravični v nebesa vzeti z dušo in s telesom svitlim in veličastnim, prav po nebeško spremenjenim, in bodo ondi v družbi angeljski živili večno, nevsahljivo veselje! — Kdo pa bi nam bil v stanu zadosti živo opisati ali dopovedati strah, ki ga bodo brezbožniki imeli na sodbi, in terpljenje, ki jih bo zadelo po sodbi, in jih bo terpinčilo in mučilo brez konca in prenehanja, na vse večne čase!? — Od sodbe in obsodbe grešnikov pripovedujeta sv. Anzelm in sv. Bonaventura tako-le: „Poslednja sodba bo strašna od vseh strani; zakaj od zgoraj bo Šodnik, ojster in serdit; od spodaj bo odperti pekel; od znotraj bodo razjedali grizljeji vesti; od zunaj bo gorel svet; od desne bodo tožile pregrehe; od leve bodo hudiči divjali; ondi se bo komaj pravični zveličal. Ah, revni grešnik! tako obdan, osupnjen, kam boš pobegnul? Da bi se skrila, ti mogoče ne bo? Da bi se pokazal, ti bo nesterpljivo.“ —

Če bo pa že sodba tolikanj strašna in grozopolna, kako strašna in grozopolna pa bodo še le peklenke muke. Večni grizljeji vesti, večna tovaršija med hudimi duhovi, večno preklinjevanje in skripanje z zobmi, večna lakota in večna žeja, večni mrzaz in večne opeklina, večna tema — kje je pač človek, da bi ga to ne pretreslo, če si vse to prav živo postavlja pred oči? — Oh večnost, večnost! slehernemu grešniku prestrašna beseda! — Že skor 2000 let Judež v peklu terpi, že nad 5000 let nesrečni Kajn v peklenkem breznu gori; in vendar si svojih kazni še nič nista odslužila, svojega dolga še nič nista odplačala; in je ravno tako, kakor bi bila še le terpeti začela; in čez sto tisuč let, in čez stokrat sto tisuč let se jima tudi še nič ne bo spremenilo, kakor zdaj, bota terpela tudi tedaj, in vselej in na vekomaj. — Glej, o grešnik! to

tudi tebe čaka, če se ne poboljšaš in ne spokoriš. — Vedi, da marsikteri že gori tam doli, ki je manj greha storil, kakor ti; tebe pa še zmerom čaka usmiljeni Bog, da se spokoriš in živiš!

Sklep.

Ljube duše! prav dobro si tedaj vtisnite v glavo in v serce to-le resnico: „Vsi moramo razodeti biti pred sodnim stolom Kristusovim, da slehern prejme po tem, kakor je storil v svojem lastnem telesu ali dobro ali hudo.“ Kolikorkrat koli molite sedmi člen vere, in pravite: „Od ondot, to je: iz nebes, bo prišel soditi žive in mertve“, — spominjajte se na nauk, ki ste ga danes slišali. Saj: — „Ne veste ne ure, ne dneva, o katerem bo Gospod prišel.“ To se zna kar na enkrat, nevtegoma in neprevidoma zgoditi; in če bi šli nepripravljeni iz tega sveta, bila bi gotova naša poguba tudi takrat, kedar bo trobenta zabučala k sodnemu dnevnu. Kaj ne, ljubi moji! vsi si želimo, da bi nam bil Kristus nekdam mil, usmiljen Sodnik, in da bi zaslišali iz njegovih svetih, pravičnih ust to le oveseljivno besedo: „Pridite k meni, vi izvoljeni mojega Očeta!“ Da se bodo tedaj spolnile nekdam naše želje, skerbno prizadevajmo si že zdaj, odpovedati se vsi hudobiji in posvetnim željam, in trezno, prijetno pa bogaboječe živeti na tem svetu, da bomo takrat neomadeževani in nedolžni v miru najdeni pred njim. Amen.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

(O Bogu; gov. S. G.)

„Večnemu kralju, neumerljivemu, nevidljivemu, samemu Bogu čast in slava na večne veke.“ I. Tim. 1, 17.

Vvod.

1. Danes začenjamo novo cerkveno leto; in kakor na koncu se nam tudi pri začetku oznanuje Jezusov nauk o sodnjem dnevnu, naj bi kristjan nikdar ne pozabil, da pride Jezus, naj bi pri vsem delu celega leta se spominjal svojega računa, ki ga čaka ob smerti in ob koncu sveta, ktereга nam Jezus naznanja, govoreč: „Znamnja bojo na solncu in mešču in zvezdah, in na zemlji stiska narodov zavoljo zmešnjave, šuma morja in valov: In ljudje bojo dreveneli straha in čakanja, kar ima črez ves svet priti; ker nebeške moči se bojo gibale, in tedaj bojo vidili Sina človekovega prihajati na oblaku z

veliko oblastjo in častjo. Pri tem začetku poglejte, vzdignite svoje glave, ker bliža se vaše odrešenje. In jim priliko pove: Glejte smokvico in vsa drevesa; kadar poganjajo že iz sebe sad, veste, da je blizo poletje. Tako tudi vi, kadar to vidite goditi se, vedite, da je blizo božje kraljestvo. Resnično vam povem, da ne preide ta rod, dokler se vse ne zgodi. „Nebo in zemlja preideta, moje besede pa ne preidejo.“

2. Nezmerjeni so neba prostori in svetovi, ki se v njem gibljejo; velikanska je zemlja. Še enega dela človek in tudi vsi ljudje zgeniti ne morejo. Kdo je torej tisti, ki bode sonce pogasnil, mesec in zvezde uničil, in vse pokončal? Bog, ki je vse to vsvaril, in iz ničesa naredil, bode vse zopet v nič spremenil, kadar bo njegova sveta volja. Bog, vsemogočni gospod, z mezincem svoje moči vzdržuje svet in ga suče, na njegovo besedo se bode tudi porušil; on pa ostaja vekomaj, in njegovega kraljestva ne bo konec. Kraljestva in cesarstva zginajo, kraljevi troni se porušijo: tron nebeškega kralja, vsomogočnega gospoda Boga, ima več en obstanek. Ko nam tedaj danes sveta cerkev prebira sv. evangelije o porušenju sveta in o sodbi, opominja nas, naj bi Bogu lepo služili, naj bi se ne zanašali na svet, kterega menda že v tem letu zapustiti moramo; temne naj bi vse žive dni služili Bogu, večnemu kralju, ki bo svojim zvestim služabnikom konec sveta podelil večno plačilo. Temu nebeškemu kralju zvesto služiti vsi žive dni, opominja nas prelepo sv. apostelj Pavel govoreč: „Večnemu kralju, neumerljivemu, nevidljivemu, samemu Bogu čast in slava na večne veke.“

3. Človek le prepogosto pozablja na Boga, posebno pa dokler je mlad in zdrav na Boga malo pomisli, ga zapusti in zaverže, jezi in žali z različnimi grehi. Premnogim ljudem merzi, od Boga kaj slišati, in radi bi ga z nebes pregnali, ako bi jim bilo mogoče. Neki ga celo tajijo, da sebe in druge ložej v grehe vlovijo. Ali vendar, kdor na Boga ne veruje, in mu ne služi, je največi nesrečnež, ker zaveržen bode od Boga v večno pogubljenje. Sv. cerkev nam mogočnega Boga, ki bo nebo in zemljo pokončal, stavi pred oči; zato vam tudi jaz danes želim besedico spregovoriti in premišljevat i o Bogu, in vam razlagati:

I. Kdo je Bog,

II. Kako se je Bog razodeval.

Nebo in zemlja preideta, Jezusove besede ali nauki pa ne preidejo; zato jih zvesto poslušajte!

Razlaga.

I. Misel na Boga je v človeško serce tako vkoreninjena, prirojena, da tudi človek brez posebnih naukov in razodenja božjega si Boga predstavlja, domišljuje in časti. Zato že učeni Plutarh govori: „Ako zemljo prehajaš, nahajaš sicer mesta brez obzidja, brez vednosti, brez kraljev, brez hiš in brez denarjev. Mesta pa brez tem-

peljnov in bogov nikjer ne najdeš, in mislim, da bi se mesto brez podloge dalo zazidati, pa občina brez vere in Boga obstajati ne more.“ Vsi narodi zemlje so imeli nekako misel o Bogu, in so si jo tudi očitno predstavljali. Nekteri so mislili, da je solnce njihov Bog, ker ono ogreva in razsvetljuje ves svet. Drugi so mesec častili ko Boga; tudi zvezdice miglajoče, zverine na zemlji, imenitni ljudje, vse jim je služilo za Boga. Njihovo serce jih je vleklo in tiralo k Bogu, pa ga najti mogli niso: pravega živega Boga. Učeni Gerki so imeli neštnevilne malike ali lesene in perstene bogove, ktere so po svoje častili. Imeli so tudi žertvenik ali altar, kjer so neznanega Boga častili, ktereга jim je sv. apostelj Pavel oznanoval. pravega živega večnega Boga namreč, ki ga ne obsega hišica, ne svet, ne nebo, ki je povsod v nebesih in na zemlji, vse obdaja in napolnuje, pa vendar nihče ga videl ni, in gledati ne more s telesnim očesom: ker Bog je najpopolnejše bitje, sam od sebe vekomaj. —

1. Kako lepe reči in stvari se nahajajo na zemlji! Različne rožice so tako čudežno lepe, da njihovo lepoto Kristus sam hvali. Nekteri metulčki so tako pisani, da človek obstoji in občuduje njihovo oblekico. Milo solnce ima tako krasoto, da presega vsako lepoto. Človek po svoji duši in telesu je imenitna stvar, ima lepe in dobre lastnosti in sposobnosti. Angelji so še vse imenitnejša bitja po svojem razumu in po svojih močeh. Pa nad vse stvari neskončno povišan in imeniten je gospod Bog. On je najpopolnejše bitje. Vse stvari, če tudi prelepe in nam preimenitne, so proti božji imenitnosti in popolnosti le kakor senca, pomenkljivost in slabost. Bog je najpopolnejše bitje zato

a) ker nima telesa — ker je čist duh. — Telo že nas moti, da ne moremo urno hoditi, da bolehamo, da se le težko gibljemo, in životarimo po vsakodenski jedi in pijači. Ložejše telo ko stvar ima, primernejše ko je njeni moči in trudu, tem popolnejša tudi je. Boga ne tlači nobeno trohljivo telo, ga ne moti jed in pijača v njegovem delovanju, ga ne pači telesna teža na njegovih potih, ker je bitje brez telesa, ker je življenje brez jedi, ker je duh brez mesa in kosti. Boga ne zadržuje ne zid, ne železo, ne kamen, ne zemlja; on prešinja vse in je ob enem vsepovsod. Ravno zdaj je med nami, pa tudi na našem domu; zdaj je tukaj, pa tudi v Ameriki; zdaj je na zemlji povsod, kakor v nebesih. Bog obdaja vse, pa nič ga ne more obdati; obsega vse, on pa je neobsegljiv. — Bog je najpopolnejše bitje zato

b) ker ima najboljši razum; vse ve, vse razumeva, vse si zapomni. Nekteri ljudje se občudujejo zavoljo modrosti, razumnosti in pomneža; kar berejo, slišijo ali vidijo, vse hitro razumijo in vejo. Pa vse to je še le komaj mala iskrica proti razumnosti in modrosti Boga, ki vse vidi, ki vse ve in najboljšo razumeva vse, kakor uči sv. Duh. „Oči Gospodove so mnogo svitlejše nad solnce, ogle-

davajoče vse steze ljudi in globočino brezna, in človeška serca gledajoče v skrivnih delih. Gospodu Bogu je namreč, predno je bilo ustvarjeno, vse znano, tako tudi po zveršitvi gleda vse.“ Bogu je vse znano bilo, kaj se bo z Adamom zgodilo, kaj z Abrahamom, kaj z judovskim ljudstvom. Bog ve za vsakega človeka delo in življenje, kakor tudi za vse ljudi, ki so že bili na svetu; in še bojo. To božjo razumnost ali premodrega Boga hvali in občuduje sv. apostelj Pavel, govoreč: „O visokost bogastva, božje modrosti in razumnosti! kako nerazumljive so njihove sodbe, in nedosegljivi njegovi poti. Kdo je namreč spoznal misel Gospoda, ali kdo je bil njegov svetovalec? Ali kdo mu je pred kaj dal, da bi se mu povernilo? Saj je vse iz njega, in po njem, in v njem: njemu bodi čast in hvala vekomaj.“ Vsa modrost posvetnih modrijanov zgine ko temna noč pred obilnostjo modrosti in razumnosti Gospoda Boga, ki ni imel nobenega učenika ne svetovavca, pa vse ve in zna, vse razumeva, in pomni.

c) Bog je najpopolnejše bitje še zato, ker ima najboljšo voljo. Človek je nekokrat zvit in hudoben sam za se in za svojega bližnjega, kterega zavodi v nesrečo in greh. Bog pa ima pri svojem djanju vselaj najboljšo voljo, vse tako naravnati, da je človeku za blagor, srečo in zveličanje; zato sv. apostelj Pavel na ravnost pravi: „Volja Boga je, da se posvečujete.“ Bog je skušal Adama, naj bi po dobri skušnji imel vekomaj božje prijateljstvo. Bog je Abrahamu zapovedal, naj mu daruje edinega sina, naj bi za plačilo njegove pokorščine bil blagoslovljen on, njegov zarod in vsi narodi sveta. Kar Bog hoče in tirja od nas, vselej je najboljše in najpopolnejše, ako se tudi nam vselaj ne dozdeva. Bog pošilja grešniku nadloge, naj bi spoznal svoje hudobije, zapustil grešne steze in lepo se k Bogu svojemu pomočniku povernil. Bog pa tudi svoje služabnike obiskuje, da se v pravičnosti in pobožnosti uterdijo. Vselaj pa Bog ima najboljšo voljo, brez vsake zvijače in hudobije; zato govori sv. Duh: „Oči Gospodove so k služabnikom njegovim, in on priznava vsako delo človeka. Nikomur ne naročuje hudobno delati, in ne daje nikomur prostora grešiti: ker ne želi, da bi se množili neverni in nevredni otroci.“

2. To najpopolnejše bitje — Bog je sam od sebe. Vsaka travica ali drevo ima svoj začetek v semenu, iz kterega se je scimilo. Vsak potok se začneja v svojem zvirku. Vsaka travica, žival kakor tudi človek, ima začetek svojega življenja zadnjič v Bogu, kteri je s svojo vsemogočno roko vse vstvaril in s svojo besedo vse oživil. Vse stvari so iz božje roke, so od Boga; Bog pa je sam od sebe, nobenega stvarnika nima, kakor on sam pravi: „Jaz sem, ki sem.“ To je: Bog je sam od sebe, za svoje življenje nikogar ne potrebuje, in potreboval ni. Cvetlice dobivajo svojo lepoto in dišavo od solnca, katero jih ogreva, od dežja, kteri jih rosi, iz zemlje, kjer rastejo. Bog pa svojo neskončno lepoto ima sam od sebe. Človek

dobiva svojo pobožnost in različne čednosti od Boga; pa Bog je sam iz sebe najsvetejši, najlepši, najpopolnejši. Zato sv. Gregor Nisanski hvali Boga kakor bitje, katero vse milosti samo iz sebe ima.

3. Božje bitje je večno. Bog je od vekomaj in bo na vekomaj. Nikdar ni bilo časa ne trenutka, kadar bi se bilo reči moglo, da Boga ni. Že davno pred svetom od vekomaj je živel Bog; in ko bo svet zopet zginil, živel še bo Bog vedno. Tako nas uči sv. Duh, govoreč: „Predno so gore bile, in se zemlja vpodobila je in svet: od veka do veka si ti Bog.“ Dnevi našega življenja urno tečejo, pri večnem Bogu pa nobene spremembe ni, kakor piše sv. apostelj Peter: „Edino to vedite, preljubi, da je eden dan pri Gospodu, kakor tisoč let, in tisoč let kakor en dan.“ Ker je Bog imeniten Gospod, najpopolnejše in večno bitje, zato smo mu dolžni vso čast in hvalo po opominu sv. Pavla: „Večnemu kralju, neumerljivemu, nevidljivemu, samemu Bogu čast in slava na večne veke.“ Ko božje bitje neskončnega večnega Boga premišljavamo, kdo bi ne zdihoval k Bogu, kdo bi si ne želel, pri Bogu se veseliti? Vsak, kateri Boga količkanj kaj pozna, bo govoril z besedami sv. Avgušтина: „O večna resnica, o prava ljubezen, o preljubeznjiva večnost, to si ti, moj Bog; po tebi zdihujem, za tebo hrepenim noč in dan. Kdor tebe pozna, pozna resnico in večnost.“ Da bi pa revni človek Boga poznal in spoznaval, naj bi nebeškega večnega kralja Boga ponižno molil, in častil, nekdanj se pa pri Bogu v nebesih radoval: razodeval se je ljudem Bog mnogokrat, ali prikazaval. In kako da se je Bog ljudem razodeval, vam želim še na kratko razlagati v drugem delu. —

II. Jutre slavi sv. cerkev god sv. Barbare, device in mučenice, ki nam je lep zgled svete čistosti in goreče ljubezni do Boga in Jezusa Kristusa. Ker je Boga spoznala najimenitnejšega Gospoda, ga je tudi molila in častila; ker je Jezusa spoznavala kakor najboljšega nebeškega ženina, zato se od njega ni dala ločiti. Za Boga in Jezusa je svojo kri prelila. Pa kako je Boga spoznala, ko je pa bila ajdovka? V njenem življenji beremo, da oča Dioskur svojo hčerko uči malike častiti, Barbara pa do mutastih in lesenih malikov nobene gorečnosti in pobožnosti nima. Oče jo loči ljudi, jo v tesno hišico zapre. Skoz okno svoje ječe Barbara opazuje nebesni strop, na katerem migljajo zvezdice in sveti rumeno solnce, vidi kako krasne so božje stvari, kako redno se preminjajo časi in kako bogato zemlja rodi. Vse to jo spravi na misel, da maliki so zmišljene reči in delo človeških rok, ki vsi skupaj ne morejo ne ene rožice napraviti. Biti pa mora neko premogočno bitje, ki je vse ustvarilo in vlada. Malike zapusti in začne moliti neskončno bitje Boga. Iz premišljevanja nebes in zemlje je Barbara spoznala Boga. Tako tudi mi premogočnega Gospoda Boga že spoznavamo iz stvari, ki so božje ogledalo, v katerem gledamo, vsaj temno vidimo, sicer nevidnega in nevidljivega Boga. Zato opominja sv. Duh: „Le vprašaj

živino, in uči te, in tice podnebne in kažejo ti. Govori zemlji, in odmevala ti bo, in ribe morja pripovedavale ti bojo: Kdo ne ve, da vse to je storila roka Gospodova?" Tudi sv. apostelj Pavel pravi, da neverniki in ajdi na sodbi nobenega zgovora ne bojo imeli, ker bi bili lahko Bogu služili, pa niso hoteli ga spoznavati, moliti in častiti za svojega Gospoda Boga: „Gledajo namreč nevidljivost njegovo od ustvaritve sveta, spoznavajo po njegovih stvareh: tudi njegovo večno moč in božanstvo, tako da nimajo izgovora.“ In učeni ajd Ciceron sam pravi: „Ako bi kdo globoko pod zemljo stanoval, in nič ne slišal o Bogu, pa bi prišel na poveršje in zagledal tako modro in krasno vstvarjeni svet, spoznal bi, da to je naredilo neko posebno mogočno bitje, vstvaril neskončni gospod Bog.“ Iz ustvarjenja sveta se Bog spozna.

Da bi Boga pa še boljše spoznali, razodeval se je Bog tudi mnogokrat, kakor nas zagotavlja sv. pismo.

a) Bog je ustvaril Adama in Evo. Prelep vert jima je bil stanovališče, kjer se jima je Bog premnogokrat prikazoval, ž njima pogovarjal, kakor dober oče s svojimi otroci. Še ko sta grešila, jih obišče, svari in kaznuje. Ljudje so se pomnožili in hudobija je jako narastla, in Bog sklene pokončati vse stvari. Prikaže se pa pobožnemu Noetu in naroči, naj steše barko, in naj seboj vzame svojo rodbino in dvojico vsake živali. Ko je bila barka stesana, prikaže se Bog in reče Noetu, naj gre v barko in zapre za njim duri sam. Po potopu naredi Noe altar in Bogu daruje zahvalnico, ktera mu je bila toliko po volji, da se mu v oblaku prikaže Bog in obljubo napravi, govoreč: „Glej jaz naredim zavezo svojo z vami in z vašim zarodom za vami: Nikako ne pomorim več vsega sveta s povodnjo.“ Premnogokrat se je Bog prikazoval Abrahamu, in obetal, da v njegovem zarodu bojo blagoslovljeni vsi celega sveta. Nekega dne je Abraham sedel pred svojo hišico; ko se ogleda, vidi tri može, Bog se mu je prikazal v podobi človeka, in mu naznani sina Izaka. — Ko je Izak nekoliko odrastel, zopet se Bog Abrahamu prikaže, in ga skuša, govoreč: „Abraham! vzemi svojega sina, ktereга ljubiš, in daruj mi ga na gori, ktero ti pokažem.“ Ko je Abraham že sina zvezal in na altar položil, da bi ga daroval, zopet se mu Bog prikaže, reši sina in blagoslovi Abrahama. Tako se je Bog prikazoval tudi očaku Jakobu, ko je bil bežen pred svojim bratom, in truden v tuji deželi. „Vidil je namreč lestvico stoječo na zemlji, konec njen se je dostikal nebes; angelje tudi vshajajoče in shajajoče po nji, in Gospoda naslonjenega na njo, ki mu je rekel: Jaz sem gospod Bog Abrahama tvojega očeta, in Bog Izaka; zemljo, na kateri spiš, dam tebi in tvojemu semenu. In tvoje seme bo kakor prah zemlje, razširjan boš do zahoda in vzhoda in večera in poldne: in blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje.“ Bog se je prikazoval tudi še Mojzesu, kakor postavim v gorečem germu, vsemu Izraelu v svitem oblaku pri izhodu iz Egipta, in na gori Sinaj,

ko je svoje zapovedi dal, in Mojzesu na gori Nebo, ko mu je kazal obljubljeni dežel. Tako nam sv. pismo spričuje, da se je Bog celih dve tisoč pet sto tri in petdeset let — od začetka sveta do smerti Mojzesove — mnogokrat ljudem razodeval v vidljivi podobi, naj bi človek ložej na Boga veroval in mu rajši služil. Poznejše dobe so preroki božje bitje gledali le v zamaknjenju in nebeških prikaznih, dokler ni čas obljube dotekel, ko se je Bog razodel vsem ljudem in sicer

b) po svojem sinu Jezusu Kristusu. — Tako namreč uči sv. apostelj Pavel govoreč ljudem, naj bi v Boga verovali in Jezusa kakor svojega zveličarja spoznali: „Različno in obilno je nekdaj Bog govoril očakom v prerokih: Zadnjič, te dni nam je pa govoril po svojem Sinu, ktereга je postavil dediča vesoljnega, po katerem je ustvaril tudi svet. On je svitloba njegove časti in podoba njegovega bitja, in vse nosi z besedo svoje moči, je opravil očiščenje grehov, in sedi ob desnici veličastva na višavah; in je toliko boljši ko angelji, kolikor imenitnejše ime je dobil.“ Jezus je sin živega Boga, je pravi resnični Bog v človeškem telesu, ki je pa povišano do božje časti. Jezus je v vsem enak Bogu, je vsemogočen, neskončno svet, večni, kakor je Bog Oče sam, tako da je popolna podoba Boga Očeta. Kdor je Jezusa vidil, vidil je tudi Boga, in spoznal, kakor sin božji sam uči. Ko je razlagal Jezus o Bogu Očetu, prosili so ga učenci: „Gospod! pokaži nam Očeta in zadostuje nam. Jezus reče Filipu apostelju: toliko časa sem z vami, in me niste spoznali? Filip, kdor vidi mene vidi tudi Očeta; kako govoriš, pokaži nam Očeta? Ali ne verujete, da sem jaz v Očetu in Oče v meni? Besede, ktere vam govorim, od samega sebe ne govorim. Oča pa v meni stanujoč, on opravlja dela.“ Ker se je Bog razodel v svojem sinu Jezusu Kristusu vsem ljudem, zato je vsak srečen bil, ki je Jezusa Boga videl, in spoznal, kakor je znano o Caheju, ki je imel veliko željo Jezusa videti, in največe veselje ga v svoji hišici pogostiti. Zato Jezus prelepo govori svojim učencem: „Srečne oči, ki vidijo, kar vi gledate — namreč Sina božjega in v njem Boga spoznavate. — Ker povem vam, da mnogi kralji in preroki so hoteli videti, kar vi gledate — Jezusa — in slišati kar vi slišate; pa niso slišali.“ Jezus je razodeval božje bitje v besedi, v čudežih in posebno tudi na gori Tabor, ko se je spremenil ali spreobrazil: „Jezusovo lice se je razsvetilo ko solnce, njegova oblčila pa so bila bela kakor sneg. Ondi je pokazal svoje veličastvo, svojo božjo slavo, ktero ima z Bogom Očetom enako od vekomaj. „Kralju večnemu, neumerljivemu, nevidljivemu, samemu Bogu čast in slava na večne veke.“

c) Menda si mislite: srečni časi in ljudje, ko se je Bog razodeval, ko so Jezusa gledali. Ja srečne so oči, ki so Jezusa gledale v človeški podobi; pa srečni smo tudi mi kristjani, ker ravno tisti Bog — Jezus Kristus se tudi še nam razodeva, in gledamo Jezusa

v altarskem zakramentu. Pri zadnji večerji se je Sin božji skril v krušno podobo, in v Rešnjem Telesu kakor Bog in človek vedno med nami živi „ker Beseda je meso postala in med nami prebiva, in vidimo slavo njegovo, slavo kakor edinorojenca od Očeta, polnega milosti in resničnosti.“ Akoravno naše oko ne vidi drugega, ko krušno podobo, akoravno naše uho ne sliši premilih besed iz Jezusovih ust, vendar živa vera nam spričuje, kar ne vidijo oči, da v altarskem zakramentu Jezus sin božji sam živi, in se nam vsako nedeljo in svetek razodeva. Kolika sreča je to za nas! Premnogi bi radi gledali Jezusovo Rešnje Telo, pa duhovniki so jim pregnani, cerkve so jim zaklenjene, in mili Jezus je od njih pobegnil. Ti pa, ljubi kristjan, imaš lepo priložnost gledati, moliti, uživati Sina božjega. Svetniki božji so svoje največje veselje občutili pred altarskim zakramentom, ko so gledali, in molili v krušni podobi zakritega Boga. Sv. Barbara se slika s kelihom in hostijo, ker je Jezusovo Telo rada molila, in uživala. Pobožna grofica Ferija je posebno rada klečala pred altarskim zakramentom, tako da so jo tovaršice vprašale, kaj tolikrat in tako dolgo ondi dela. Ona pa prelepo odgovori: „Celo večnost bi rada tukaj bila, ker tukaj je telesno pričujoč tisti Bog, ki se v nebesih zveličancem uživati daje!“

Sklep.

O neskončno bitje božje, o večna lepota, kdaj vendar k tebi dojdem! O dobrotljivi Jezus, ki se nam tolikokrat milostno razodevaš! Tebi večnemu kralju, neumerljivemu, nevidljivemu, samemu Bogu čast in slava na večne veke! O ostajaj pri nas, razodevaj se nam v življenju in ob smertni uri. Nekdaj pa se nam prikaži kakor u-miljen sodnik! Amen.

Pridiga za god Marije čistega spočetja.

(O krogli podobe čistospočete Marije Device; gov. S. G.)

„Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo ljubi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“ I. Jan. 2, 15.

V v o d.

1. Učeni in umetni slikarji vejo svoje domišljije in podobe tako lepo in živo naslikati, da človeka serce ganejo in razveseljujejo.

O nekem gerškem slikarju Zajksu se celo pripoveduje, da je na neki podobi grozdje tako živo in natorno naslikal, da so tičice priletavale, in po naslikanem grozdju kljuvale, da bi ga pozobale. Še vse lepše podobo nam je naslikal sam sv. Duh v svetem pismu, govoreč: „Znamnje veliko se je prikazalo na nebu: Žena oblečena s solncem, in mesec pod nogami njenimi, in na glavi njeni venec zvezd dvanajsterih.“ In: „Sovraštvo postavim med teboj — kača! — in ženo, in semenom tvojem in semenom njenim: Ona bo sterla glavo tvojo, in ti boš zalezovala peto njeno.“ Tako, pravim, je sv. Duh naslikal podobo neke preimenitne žene, in tej podobi dal napis: „Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni v tebi.“

2. Ta podoba od samega sv. Duha narisana, ki čudežno razveseljuje človeško serce in oko, je podoba danešne godovnice: Marije Device čistega spočetja. Glejte njeno podobo: Stoji na veliki krogli, okoli ktere se ovija kača, hudi duh, ki derži v svojem žrelu sad greha in pogubljenja. Z eno nogo jo meži Marija, z drugo pa stoji na mescu, ki pomenja nestanovitnost in človeško slabost, katero je Marija premagala. Visoko stoji Marija, kraljica sveta, žarki milosti božje se razlivajo na vesoljni svet iz Marijinih rok. Dvanajstero zvezdic božje slave njeno glavo obdaja. Angelji se zbirajo okoli nje in jo častijo nebeško gospo. Sam sv. Duh plava nad njo, po čigar milosti je postala Mati božja, pa je še tudi vedno ostala najčistejša Devica od prvega trenutka, ko je bila spočeta, do zadnjega ko je bila v nebesa vzeta. Ne morem vam danes vsega razlagati, kar nam je sv. Duh na podobo Čistospočete naslikal, ker je vsaka čertica vesela, tolažljiva in za nas jako podučljiva. Zato danes samo podlogo Marijine podobe: kroglo, na kateri stoji in svet pomenja, pomislimo. Zdi se mi, kakor iz ust Marije Device, ki meži kroglo sveta, se do nas razlega svaritev in opomin: „Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Akó kdo ljubi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“

3. Prišli ste danes sem pred Marijin tron v obilnem številu; vidim vas vse vesele in svatovsko oblečene, pripravljene za slovesno sv. obhajilo; vse le zato, da bi Marijo prečisto Devico počastili. Ali vendar podloga vsega Marijnega češčenja je, da po njenem zgledu tudi mi svet mežimo, da krogle sveta ne ljubimo; zato nas tako milo opominja, govoreča: Otrociči moji: „Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu; ako kdo ljubi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“ Naj bi toraj mi po Marijnem zgledu svoje serce čisto ohranili in tako Mariji in Bogu povoljni bili, želim vam danes razlagati o krogli podobe čisto spočete Marije Device. Sv. Marija bodi češčena!

Razlaga.

Učenjaki vsi terdijo, da je svet okrogel. Akoravno ima visoke gore in globoka brezna, vendar pri toliki obširnosti zemlje vse to

zgine kakor proseno zerno na jabelki. In še vedno reči se more in sme, da zemlja je okrogla. Krogla pod Marijinimi nogami pomenja

1) svet ali zemljo, pomenja vse, kar je na zemlji; namreč vse premoženje in bogastvo, srebro in zlato, ki se nahaja v globinah zemlje; pomenja vse minljive reči, imenitne službe in posvetno čast. Kaj pomenljivo je to, da čistospočeta Marija Devica kroglo sveta meži ali na nji stoji, ker posvetnih reči nič obrajtala ni. Akoravno je bila kraljevega roda, bila je vsa ponižna, da se sama imenuje dekle Gospodovo. Svojega serca ni obešala na posvetno blago. Sama že ubožna, veselo prenaša svojo revščino. Kar pa so nji, kakor Materi božji, pobožni ljudje podarili, je med srote razdelila; kakor postavim zaklade in darilo, katero so sv. trije kralji Jezusu poklonili, je Marija po večem ubožcem razdelila, ker svojega serca na minljivo blago tega sveta navezovala ni. Tam v Betlehemskem hlevcu se učimo, kako malo je Mati božja svet obrajtala, kako ga je mežila, ali, bi rekel, zaničevala. Namesto kraljeve palače služi božji porodnici temen hlevček; namesto tople in drage obleke služijo nji lozne plenice; namesto blagih sosedinj in prijateljic ima okoli sebi ljubo živinco, ki jej ogreva borno bajtico. Pa Marija je vsa mirna, zadovoljna, vesela, da je Sin božji, zaželjeni odrešenik, prišel na svet. Marija je gledala le na Boga, ljubila Jezusa sina božjega; svet in posvetno imetje pa je mežila, kakor nam kaže podoba čisto spočete Marije Device. Dozdeva se mi, ko gledam Marijo, ki meži kroglo sveta, kakor da bi slišal glas in opomin iz Marijnih ust: „Zdaj tedaj otroci poslušajte me: Zveličani so, kateri varujejo moje pote: „Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo ljubi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“ Premnogi ljudje so le preveč zaljubljeni v ta svet. Vedno mislijo le na imetek, dobiček in premoženje; hrepenijo po hvali in časti ljudi, iščejo le posvetne sreče. Pa Marija na krogli sveta nas uči in opominja, naj bi po njenem zgledu svojega serca ne vesili na svet, temuč ga Bogu darovali. Ker, kdor svet ljubi, tisti pozabi na Boga, in ga ne ljubi, pa tudi Bog nas rad nima, ako je naše serce posvetno. Zato nas mili Jezus tolikokrat opominja, naj bi se v posvetne skerbi preveč ne zokopavali, da Boga ne pozabimo in ne razžalimo. Še pri celo potrebnih rečeh, kakor pri jedi in pijači, ali tudi obleki, moramo paziti, da nismo preveč skerbni in boječi. Tako namreč uči Jezus: „Ne bodite preskerbni, govoreči: Kaj bomo jedli, ali pili in kaj oblačili? Ker po vsem tem vprašujejo neverniki. Saj ve vaš Oča nebeški, da vsega tega potrebujete. Išcite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravičnosti, in vse to vam bo pridano.“ Posvetno blago, premoženje je podobno najbolj bodečemu ternju. Ternje lepo zeleni, rano cvete, in še prijetno diši njegov cvet; te torej razveseljuje, ako ga gledaš ali na roci deržiš. Ko ga pa stiskaš, do kervavega te spika. Tako je tudi blago, denar, in vse posvetno premoženje sicer potrebno za časno in večo srečno, ako ga ne stiskaš,

ne ropaš, krivično ne zbiraš in preveč ne ljubiš. Povod in vzrok pogubljenja in nesreče ti pa bo, ako ga krivično kupičiš in nepošteno rabiš, nezmerno uživaš. To nam zagotavlja sv. apostelj Pavel, govoreč: „Je pa velik dobiček pobožnost z zadovoljnostjo. Nič namreč nisem prinesel na ta svet, gotovo da tudi ničesar odnesti ne morem. Ako pa imamo hrano in obleko, v tem zadovoljni bodimo. Ker, kdor hoče obogateti, zapade v skušnjavo in zanjko satana; in v premnoge želje nevredne in škodljive, ki pogreznejo človeka v prepad in pogubljenje.“ Kolik nenmnež je torej človek, kateri se celo zakopava v posvetne skerbi in bogastvo, pri tem pa Boga pozabi, ga ne časti in mu ne služi, zato pa svojo dušo zapravi in pogubi! Po zgledu Marije device moramo tudi mi mežiti svet, in sveta okroglo blago, ki se lahko hitro odkota in odvali, ali nas v pogubljenje zavozí, le toliko ceniti, kolikor nam v nebesa pomagati zamore, drugače bi nam veljale Jezusove besede: „Kaj namreč hasni človeku, ako bi ves svet pridobil, na svoji duši pa kvaren bil? Ali kakošno zamembo bo dal človek za svojo dušo?“ Srečni in zveličani pa so taki, kateri za Marijo svet mežijo, ubožstvo voljno prenašajo in so s tem zadovoljni, kar si zaslužijo pošteno, in kolikor jim Bog daje. Ker Jezus sam uči: „Zveličani so ubogi v duhu, ker njihovo je nebeško kraljestvo.“

O pobožne duše: „Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo ljubi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“

2. Kroglá podobe Matere božje pomenja še tudi posvetnost vsake verste. Pomenja hudobne ljudi, pomenja slabo tovaršijo, pomenja sveta veselice, za katerimi neumni ljudje, sprideni svet dirja. Marija pa je vse posvetnosti in sladnosti sveta zaničevala in se njih skerbno ogibala. To pomenja kroglá sveta pod Marijuimi nogami. Marija se posvetnim, grešnim ljudem nikoli družila ni. Njena tovaršija so bili njeni sveti starši: Joakim in Ana. Njih zapuščala ni, razun ko je šla v tempelj, ali v svojo hišico molit. K njim se je povračala po opravljeni pobožnosti, drugih potov poznala ni. Danešnje sv. evangelje nam pripoveduje, da se je v poznejših letih po božji volji zaročila nedolžnemu možu sv. Jožefu, ki jej je bil varih in vodnik. Tisti čas je bil „angelj Gabrijel od Boga poslan v mesto Galilejsko po imenu Nazaret, k devici zaročeni možu, kteremu je bilo ime Jožef, hiše Davidove, in ime device: Marija.“ Pa ta tovaršija je bila vsa sveta, vsa čista, tako da se še angelja prestraši, ker se je bala, da ne bi njena nedolžnost otemnela, ako z osebo drugačešno govori. Marija se je zogibala vsakega posvetnega društva. Najrajši je bila ondi, kjer je Jezus bil: poleg Jezusa je na gostiji, poleg Jezusa je pri zadnji večerji, na Oljski gori, na križnem potu, na Kalvariji, pod križem, pri grobu. Najrajši bi bila tudi z Jezusom šla v nebesa, pa še božja volja to dopustila ni; zato se je združila sv. apostelnom, med njimi je živela in molila, dokler je Jezus ni k sebi v nebesa vzela. Tako skerbno se je varovala posvetnosti in

mežila veselice sveta, nam v izgled, da se tudi mi grešnega veselja zогibati moramo. Če se je že pa Marija, ki je vendar bila vsa čista in sveta: bela lilija nebeškega verta, tako skerbno zогibala posvetnih ljudi in veselic; kolikor bolj je še le nam treba svet mežiti, slabe tovaršije se zогibati, da na telesu in duši čisti in pošteni ostanemo. — Že ajdovski modrijani so imeli prigovor: „Kolikorkrat sem v posvetno društvo zahajal, tolikorkrat sem slabejši odhajal.“ Zato slabejši, ker se mnogo zatega časa potratí, ktereга bi morali vedno porabiti dobro; pa tudi zato, ker se mnogo čuje in vidi, kar človeka pači v zbranosti, in moti v poštenosti, zadržuje v pobožnosti. Ti kerščanski mož zahajaš k sosedu v slabem namenu, to je jako nevarno za te in tvojo rodbino. Zogibljí se takega praga! Ti mladina si iščeš tovaršije in prijatlov, pa se ti zanjke nastavljajo, in hudobneži te vloviti hočejo. Ako pa hočeš po zgedu čistospočete Marije Device premagati zapeljivost, ohraniti poštenost, si ovarovati sv. čistost in nedolžnost, moraš tudi ti svet mežiti, se zогibati posvetnega veselja, za katerim tečejo potoki solz in žalosti. Koliko je zakonskih, ki so v grozno sramoto zapadli, ker se spridenega sveta zогibali niso; koliko je mladenčev, ktere nemirni červ hude vesti grize, ker so v slabi tovaršiji svoje poštenje in dušni mir zapravili! Oj koliko je objokanih deklet, ki bridke solze točijo, ker so omamljene posvetnega veselja zapravile deviški venec, zгubile kinč nebeški, angeljsko lepoto! Koliko joj in solz zavoljo nepazljivosti v posvetni tovaršiji! Koliko pogubljenih duš zavoljo posvetnosti, ktere se zогibale niso! Pazen mora biti človek pri svojih obiskavah in tovaršijah, da njegova poštenost in pobožnost ne ocvete. Zato prelepo piše sv. apostelj Jakob: „Pobožnost čista in neomadežana pred Bogom in Očetom je ta: Obiskovati sirote in vdove v njihovih nadlogah, in neomadeževan se varovati tega sveta.“ Najboljša tovaršija vendar je ljubi Jezus tukaj v altarskem zakramentu. Lehko ga obiskujemo, pošteno in sveto je njegovo društvo; srečna duša, ki ga rada obiskuje. Tudi ti moj kristjan ga rad obiskuj! Za Jezusom najboljša tovaršija pa je Marija prečista Devica. Rajši ko jo imaš in obiskuješ, bolj ko se njej izročuješ: srečnejši si, ložej ohraniš sveto čistost in nedolžnost. Ona sama govori: „Igram na svetu, in moje veselje je bivati med človeškimi otroci. Zdaj tedaj, otroci, poslušajte me: zveličani so, kteri varujejo moje pote. Poslušajte nauk, in bodite modri, in nikar ga ne zametavajte. Zveličan človek, ki mene posluša, ki čuva pri mojih vratih vsak dan, in streže pri pragih mojih dur.“ Kakor zvedena mati nas Marija učí in opominja, naj bi se sveta in posvetnosti zогibali, ako hočemo časno in večno srečo doseči, govoreča: „Ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo ljudi svet, ni ljubezni Očetove v njem.“

Sklep.

Krogla podobe brezmadežnega spočetja Marije Device pomenja torej sveta blago in veselje. Marija pa, ki nič tega ljubila ni, ki meži sveta kroglo, uči nas, ne ljubiti sveta, ne posvetnega veselja. In kakor smo danes tukaj pred Marijo, tako vsi skupaj in vsak posebej sklenimo: Zogibati se sveta in grešnega veselja, ljubiti Boga, Jezusa in Marijo. Ti pa o prečista Devica, ki si premagala svet in zapeljivost, varuj tudi nas, ki tukaj pred teboj klečimo! Varuj nas, da nas svet ne popači, da nam nedolžnosti ne oropa! Ti prečista Devica, sprosi nam čisto življenje, varno popotovanje, naj bi Jezusa nekdanj gledali in se pri vama veselili vekomaj! Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Vsegavedočnost Božja; gov. S. G.)

„Oči Gospodove so nad pravičniki, in ušesa njegova na molitev njihov: obraz pa Gospodov nad hudodelniki.“

I. Pet. 3, 12.

Vvod.

1. Sv. Janez kerstnik je bil v ječo veržen, ker je kervoskrunca Heroda posvaril, da ne sme imeti žene svojega brata. Vedel je, da ga še hujše terpljenje čaka, zato pošlje svojega učenca k Jezusu po tolažbo, kakor nas uči današnje sv. evangelje. „Ko je Janez v ječi Kristusova dela slišal, pošlje dva učenca, govoreč: Ali si ti tisti, ki ima priti, ali drugega čakamo? Jezus pa je odgovoril in jima rekel: Idita Janezu pravit, kar sta slišala in vidila. Slepci spregledujejo, hromniki hodijo, gobovci se očiščujejo, gluhiaki spreslišujejo, merličiči vstajajo, ubožcem se evangeljuje. In zveličan je, kdor se ne pohujšava po meni. Ko pa odideta, začne Jezus množici govoriti o Janezu: Koga ste izhajali v puščavo gledat? Terst po vetru majan? Ali koga ste izhajali gledat? Človeka mehkužno oblečenega? Glejte tisti, ki se mehkužno oblačijo so v kraljevih hišah. Ali koga ste izhajali gledat? Preroka? In povem vam, še več ko preroka. On je namreč tisti, o katerem je zapisano: Glej jaz pošljem svojega angelja pred tvojim obličjem, ki bo pripravljaj tvoj pot pred teboj.“

2. Janez kerstnik je močno veroval, da Jezus je pravi odrešenik in zveličar sveta, zato je na njega kazal, govoreč: „Glejte

Jagnje božje, glejte ki odjemlje grehe sveta.“ Pa učenci Janezovi in tudi drugi ljudje še zadosti na Jezusa niso verovali in se niso hoteli njemu pridružiti. Naj bi torej Janezovi učenci k Jezusu pristopili, in se njegovim nasledovalcem pridružili, poslal je Janez dva, naj se prepričata, da je Jezus obljubljeni odrešenik, naj to tudi svojim tovaršem naznanita. Kako vesel je moral biti sv. Janez, akoravno je v temni ječi zapert bližnje smerti čakal, ko je od Jezusa glas dobil in zvedel, da ga Jezus pozabil ni, temuč da se ga živo spominja, in visoko čisla kakor svojega angelja ali predhodnika. Jezusove misli, besede in oči so bile obrnjene na Janeza v ječi. „Ker oči Gospodove so nad pravičniki, in ušesa njegova na molitve njihove: obraz pa Gospodov nad hudobniki“, uči sv. Duh sam.

3. Ni namreč tako temne ječe, da bi oko božje ondi vzdihajočega nedolžnika ne vidilo, in uho ne slišalo. Pa tudi ni tako temnega kraja ali noči, da bi se grešnik pred Bogom skrivati zamogel. Božje oko prešinja vse: Bog vse vidi, Bog vse ve, greha delati ne sme! Vendar pa v težavah prepogosto Boga, ki nas gleda, pozabimo; v grehu pa preradi mislimo, da nas Bog ne vidi in da so mu naše hudobije neznane, ker so v temi in sercu skrite; zato vam želim danes besedico spregovoriti o vsevedočnosti Božja, ktera naj vsakega pobožnika — Janeza — tolaži, grešnega Heroda pa naj prestraši, da od greha preneha, ker se Bogu skriti ne more, in Bog njegovih hudobij ne pozabi. Zatoraj poslušajte zvesto; danes vam pokažem, da je Bog vsevedoč.

Razlaga.

I. Nekteri modrijani imajo obilno učenost, da jih občuduje ves svet. Njihova vednost razveseljuje vrstnike, in razsvitljuje naslednjike njihove. Pa kaj je vsa učenost in modrost ali vednost, ki se težko pridobi ali nabere, še težej ohrani, in na zadnje zopet zgine, proti neskončni vednosti božjega bitja? Kapljica se z morjem ložej meri, ko svetá modrost in vednost vsa z vsevedočnostjo Božja. Bog je namreč tisto neskončno bitje, ki ima vso vednost, učenost, modrost, kakor nas uči sv. vera: Bog je vsevedoč, ve vse pretečeno, zdajno, bodoče, ve tudi naše najskrivnejše misli in želje; zato ga ne moremo ukaniti.

a) Bog ničesar ne pozabi, naj si preteče sto ali tisoč let: on ve vse pretečeno. Zato govori pobožni David razsvitljen po sv. Duhu: „Glej Gospod, ti spoznavaš vse novo in staro.“ Da Bog resnično vse ve od začetka do konca sveta, in da bo na sodbi vsako posamezno delo človeka pregledal in preračunal, nas Jezus najlepše uči: „Tedaj bo — nebeški kralj, Bog, rekel tistim, ki so na levici: Poberite se od mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen satanu in angeljem njegovim; ker gladal sem, pa mi niste dali jesti; žejal sem, pa mi niste dali pijač; gost sem bil, pa me niste

sprejeli: golec, pa me niste oblekli; bolen in v ječi, pa me niste obiskali.“ Vse kar se je zgodilo od začetka sveta do konca, ali je dobro ali hudobno, vse je zapisano v bukve vsevedočega Boga! „Ker oči Gospodove so nad hudodelniki.“ Bog ve pa tudi vse

b) z d a j n o: ker je povsod navzoč, in vse gleda, zato tudi vse zdajno ve, in spoznava. Kar se godi po naši fari, je Bogu znano, kar se godi prek morja, ve Bog. Tako uči sv. Duh, govoreč: „Vsak človek, ki prestopi posteljo svojo, in jo zaničuje v svoje veselje, in pravi: kdo me vidi? teme me obdajajo, in stene me zakrivajo, in nihče me ne opazuje. Koga se bojim? Grehov mojih se ne spominja Bog. In ne sprevidi, da vse vidi oko njegovo, da prežene od sebe strah božji takega človeka strah, in oči ljudi, ki se ga bojijo; in ne spozna, da oči Gospodove so mnogo svitlejše nad solnce ogledava-joče vse steze ljudi in globočine breznov, in človeška serca gleda-joče v skrivnih kotih. Gospodu Bogu je namreč, predno je bilo ustvarjeno, vse znano; tako tudi po ustvaritvi gleda vse.“

c) Bog ve tudi vse b o d o č e, kar se še le zgodilo bo. Zato govori sv. Duh: „Bog ve pretečeno, in o prihodnjem sodi; ve zvi-jače govorov in razprave dokazov, znamenja in čudeže ve, predno se zgodijo, in dogodbe časov in vekov.“ Dolgo časa prej je Bog Abrahamu zapovedal, da v njegovem narodu bo blagoslovljen ves svet. Kralju Faraonu je Bog napovedal hude kazni, po katerih omeh-čan bo odpustil Izraelsko ljudstvo. Bog je vedil in naznanil Judom Babilonsko sužnost, ktera jih je gotovo zadela. Bog je vse vedel, in več sto let prej naznanil, in natanko določil prihod Zveličarja, jasno popisal njegovo življenje, terpljenje in smert. Vse to nam prelepo kaže, da je Bog vsevedoč; pred njim so tudi prihodni časi in bodoče zgodbe le kakor odgernjena pričujočnost jasna. Tako je gledal ljubi Jezus z očesom svoje božje vsevedočnosti bodočo nesrečo Jeruzalema, in jo je napovedal, kar se je čez nekoliko časa tudi zveršilo.

d) Božje oko gleda tudi v h i š i c o našega serca, pre-iskava vse predale, in spozna vse naše misli in želje. Tako uči David svojega sina, govoreč: „Ti pa Salomon, moj sin, spoznavaj Boga očeta svojega, in služi mu serca popolnega, in z dušo veselo: vsa serca namreč preiskava Gospod, in vse uma misli razumeva. Ako iščeš, najdeš ga: ako ga pa zapustiš, zaverže te vekomaj.“ Jezus je pri mnogih priložnostih pokazal, da božje oko pregledava človeka serce in ledice, in od daleč spoznava naše misli in želje. Ko so mu nekdaj prinesli hromega mladenča, pogleda ga Jezus, in se mu zasmili, zato reče hromniku: Zaupaj, sin, odpuščeni so ti grehi tvoji. Nekteri farizeji so si mislili: ta preklinja. Ko pa Jezus spozna njihove misli, reče: Kaj mislite hudobno v sercih svojih... In vsi so se ga zbali in Boga častili. Ni kraja ni mesta, kamor bi božje oči ne dohledale; pa tudi ni djanja, ne misli, ne želje, ki bi Bogu bila zakrita: „Ker oči Gospodove so nad pravičniki, in

ušesa njegova na molitve njihove; lice pa Gospodovo nad hudodelniki.“

II. Bog nam pa svojih lastnost ni razodel samo zato, da bi jih vedeli in verovali, temuč tudi, in posebno zato, naj bi živeli tako, kakor je božjim lastnostim in Bogu povoljno, nam pa zveličalno. Zato opominja sv. Alfonz Ligvorij: „Živi tako, kakor bi razun tebe in Boga nikogar na svetu ne bilo. Boga oko te povsod vidi. Če odhajaš te vidi; če se povračaš, te vidi; če luč gori, te vidi; če je tema, te vidi; zatorej boj se ga, ker vse vidi.“

1. Kako vesel in tolažljiv je ta nauk, da je Bog vsevedoč, za pobožnike. Pobožniki in pravičniki imajo mnogo terpeti: obrekovanja od posvetnjakov, skušnjav znotrajnih od požljivosti in satana. Pa to te potolaži, da rad vse preterpiš, ko pomisliš, da za tvojo poštenost Bog dobro ve, da gleda na te, ko se vojskuješ zoper greh in hudobijo. Ako te posvetneži černijo, Boga oko gleda v tvoje serce. Ako si od sveta in ljudi zapuščen, menda bolen v svoji samotni koči, podoben Janezu v ječi: vendar nisi sam, ne pozabljen, ker Bog za svoje dobro ve, in se njih vedno spominja: „Ker oči Gospodove so nad pravičniki, in ušesa njegova na molitvi njihovi“, uči sv. apostel Peter. Pred Bogom nič ni skrito, nič pozabljeno, ako se tudi na skrivnem dobro stori. Jezus nas še le opominja, naj na skrivnem lepo Bogu služimo, in pobožno živimo govoreč: „Ti pa, ko moliš, stopi v hišico svojo, zapri vrata in moli Očeta svojega na skrivnem: in Oča tvoj, ki vidi na skrivnem, povernil ti bo.“

2. Da je Bog vsevedoč, ta resnica pa je strašna za grešnika. Nikjer se jej skriti ne more, ničesar tudi jej zatajiti ne: lice Gospodovo je nad hudodelniki. Pervi grešnik Adam je komaj bil zveršil svojo hudobijo, že se prikaže Bog, ga sicer vpraša, kje si Adam, kaj si storil? pa Bog je vse vedel, samo hotel je, naj bi Adam se sam zatožil ali spovedal. — Komaj je Kajn bratomorec svojo vnebovpijočo hudobijo dokončal, že se Bog oglasi, in mu njegovo pregreho očita, ker gledal ga je, ko je nedolžnega Abela ubijal, ko se je ta jokal, ko se je kri razlivala, puhtela, in kadila proti nebu. Kajn obupa, ker je vpričo gospoda Boga storil toliko pregreho; lice Gospodovo je nad hudodelniki! Sodomiti in Gomorci so v svojih samotnih mestih strašno razuzdano živeli med seboj, in kogar so tujca sprejeli, zlobno so ga porabili v sramotni greh; hišna vrata so zaklenili, misleči, da njih ja nihče videl ne bo, nihče ne zvedel njihove sramotne pregrehe. Pa božje lice je nad grešniki. Bog je vse hudobije gledal, in vedel vse solze oropanih in oskrujenih deklic in mladenčev. Ko se je merica grehov napolnila, odpre Bog nebo, in ognjeno žveplo deži na te grešnike in popali vse. Vsegavedoči Bog vse prostore prešinja, in grešnika gleda, in spreva ja na vseh stezah in opravljenih grešnih. Zato že spokornik David trepeče pred vsegavedočim Bogom, govoreč: „Čudežna je za me

vednost tvoja: uterdeja je, ne morem do nje. Kam bi šel spred tvojega Duha? in kam spred lica tvojega bežal? Ako vshajam v nebo, ti tamkaj si; ako shajam v peklo, poleg si. Ako vzamem perotnice svoje v svitu, in stanujem kraj morja: saj tje roka tvoja vodi me, in zderžava me desnica tvoja. In ako bi rekel: menda me bojo teme zakrile, in noč svitloba moja v veselicah mojih. Ker teme se ne zmračijo pred teboj, in noč se kakor den razsvitli.“ Vse prostore širokega sveta pregleduje Boga neskončno oko, in gleda grešnika pri hudobiji, in si zapomni število njegovih grehov. Grešnik, kako strašno je to za te! Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme! Otroci se skrijejo pred svojimi starši, da njihovih hudobij ne spoznajo; družina ukanjuje svoje prednike, da njihove nezvestobe ne zvejo; grešnik svoje pregrehe zakrije pred spovednikom: pa pred Bogom se skriti nikakor ne moremo. Boga oko vse vidi, Boga pomnež vse ve. Ako se pred Bogom tudi skrivaš v življenju in svoje grehe menda zamolčavaš, in v svojem sercu zakrivaš: nekdam boš vendar stal pred vsevedočim Gospodom Bogom, in račun dajal o svojem življenju, o svojih molitvah, o svojih dobrih pa tudi grešnih delih: „Ker oči Gospodove so nad pravičniki, in ušesa njegova na molitve njihove, obraz pa Gospodov nad hudodelniki.“

Sklep.

Bojim se in trepečem, o Bog! pred tvojo vsevedočnostjo! Kam hočem iti spred tvojega Duha, in kam zbežati spred tvojega lica? Bojim se te zavoljo svojih preobilnih grehov! K tebi o Jezus se obračam, k tebi pribežim, kakor je Janez poslal svoje učence, tudi jaz pošiljam k tebi svoje misli, želje in svoje grehe predložim pred tvoje prebodene noge, in te prosim, naj mi jih tvoja rešnja kri omije, in odpusti tvoje preusmiljeno serce. Saj ja vem, da jih pred teboj zakrivati in zatajiti ne morem. Ti pa ljubi Jezus, usmili se me! Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(O pravičnosti Božji; gov. S. G.)

„Janez je odgovoril: Jaz kerščavam v vodi; sred vas pa stoji, Sin božji — kterega vi ne poznate.“ Jan. 1, 26.

V v o d.

1. „Svedni so Judi iz Jeruzalema poslali duhovnike in levite do Janeza, govori sv. evangelje, naj bi ga vprašali: Kdo si ti? In pove, in ne taji, in reče: Jaz nisem Kristus. In so ga vprašali: Kaj tedaj, si ti Elija? In reče: Nisem. Si ti prerok? in je odgovoril: Nisem. Rekli so mu tedaj: Kdo pa si, da odgovor damo njim, ki so nas poslali? Kaj praviš sam o sebi? Reče: Jaz sem glas vpijočega v puščavi: poravnajte pot Gospodov, kakor je rekel Izaija prerok. In poslanci so bili farizeji. In so ga vprašali, govoreči: Kaj tedaj kerščuješ, ako nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok? Janez jim odgovori: Jaz kerščujem v vodi; sred vas pa stoji — Sin božji — kterega vi ne poznate. On je tisti, ki za menoj pride, ki je pred menoj bil, njemu jaz nisem vreden odvezati jermenov njegovih črevljev. To se je zgodilo v Betanji prek Jordana, kjer je Janez kerščeval.“

2. Pa ravno to se še dandanešni pri nas godi. Neštevilne dobrote sprejemljemo od Boga, pa mu služiti nočemo. Božjo besedo čujemo in vemo, pa Boga ne častimo. Radi bi se zveličali, pa za to malo ali nič ne skerbimo. Jezus Sin živega Boga je za nas terpel in umerl, mi pa Jezusa ne spoznavamo v svojem djanju in življenju. Kakor farizeji po današnjem sv. evangelju, tudi mi večkrat človeka više cenimo, kakor pa Boga; večkrat ljudi rajši imamo, ko pa Boga; mnogokrat se zamere pri ljudeh bolj bojimo kakor pa greha pred Bogom, neskončno pravičnim Gospodom. Posebno nam veljajo besede, ktere je odgovoril sv. Janez: „Jaz kerščujem v vodi; sred vas pa stoji — Sin božji — kterega vi ne poznate.“

3. Resen pri vsem tem, da se toliko uči in pridiguje, še so vendar ljudje, ki imajo krive, krivične in napačne misli o Bogu, Jezusu Kristusu, Sinu božjem. Premnogokrat celo pobožniki v nadlogah tožujejo zoper Boga, da bi ne bil pravičen, ker jim daje terpljenje, grešniki pa so veseli in zdravi. Grešnik si Boga po svojem sercu omisli in osnuje in pozablja na pravično roko nebeškega Očeta, ki sicer grešniku dolgo prizanaša, in čaka, mu pošilja različne dobrote, naj bi ga za se pridobil. Ako pa božje obiskave grešnik ne spozna in ne posluhne, gotovo ga zadene pravičnost božja. Naj bi svaritev Janezova: Sred vas stoji — Sin božji

— ktereга pa vi ne poznate“, ne zadevala nas v našo časno in večno nesrečo, želim vam danes razlagati o pravičnosti božji in vam pokazati: kako da je Bog pravičen

I. do grešnika;

II. kako pravičnosti božji uiti?

Razlaga.

I. Boga natanko spoznavamo po njegovih razodetih lastnostih, katerih ena nas uči, da Bog je neskončno pravičen: poplačuje vse dobro, kaznuje vse hudo ali grehe. Kar človek iz ljubezni do Boga dobrega stori ali preterpi, vse ima veljavo in plačilo pri Bogu. Pa tudi grešnik, ki Bogu službo odreče in svojega Gospoda zaničuje, svojega odrešenika Jezusa Kristusa zasramuje in križa, bo svoje plačilo ali kazen za grebe sprejel. Kako pravičen da je Gospod Bog do grešnikov, nas sam sv. Duh v sv. pismu jasno podučuje.

a) Adam in Eva že v raju sta bila pozabila na pravičnost božjo in mislila sta, da Bog je samo dober in usmiljen Oče, ki le samo prizanaša, ne pa tudi kaznuje. Pa kako britko sta se uknila! Komaj sta grešila, že je bila šiba božje pravičnosti spletena, s katero je Bog kaznoval prve starše. Ker sta veliko hudobijo storila in se spuntala zoper samega Boga, zato sta dobila strašno, pa pravično in zasluženno kazen neštevilnih nadlog, hudih boleznih in zaverženja. Grešnik Kaja je svojega brata umoril na polju, kjer je mislil, da ga nobeno oko ne vidi, in nobena kazen za to doletela ne bo. Pa komaj je svoje strašno delo skončal, že ga udari božja roka. Egipčani so Izraelce hudo tlačili, in neusmiljeno morili, ker niso Boga poznali, in se ga bali. Pravični Bog pa jim pošilja hude šibe po vsi Egiptovski deželi, pomori vse pervence in vojščake pokonča v morju. Judi so storili najstrašnejšo hudobijo, ko so Sina božjega umorili; pa tudi nje zadela je pravična roka božja, ki do vsakega grešnika sega. Poprej so bili izvoljeno ljudstvo, zdaj so zveržek in smet človečanstva. Poprej prvi zdaj zadnji. Poprej zgled vernosti, zdaj podoba terdovratnosti. Tako ravna pravičnost božja proti grešniku tudi še zdaj.

b) Bog je nespremenljiv, njegova pravičnost ostaja vedno enaka do vsakega grešnika. Pravičnost božja grehu za petami hodi, in grešnika obteži s hudo vestjo, ki ga grize in peče. Ogenj je huda reč, pa se ogasi ali otrese; hude vesti pa ne moreš ne otresti ne zadušiti. Ne pusti te mirno jesti, ne lahko spavati. To si menda sam okušaš, da od svojega zagrešenja te vedno nekaj bode in pika. Šiba božje pravičnosti je to! Grešnik zapusti Boga, in misli sam v sebi srečen biti brez Boga, brez božje pomoči. Pa ravno s tem, da se grešnik Boga loči, si škoduje, zapade pravičnosti božji, ki ga tepe z ostro šibo nesreče in raznih nadlog. Bog sam tako govori: „Ako poslušniti nočeš glasa Gospoda Boga svojega, da bi ohranil in veršil

vse naročbe njegove, ktere ti jaz danes zapovedujem, pridejo nad te vse nesreče te, in te bojo obdajale. Nesrečen boš v mestu, nesrečen na njivi. Nesrečen skeden tvoj, nesrečne drožice tvoje. Nesrečen sad telesa tvojega, in sad zemlje tvoje, čreda goved tvojih, in čreda ovčic tvojih. Pošlje ti Gospod glad in lakoto, in grajo za vsa tvoja dela, ktere ti opravljaš, dokler te ne stere, in ne pokonča hitro zavoljo zmišljav tvojih pregrešnih, v kterih si zapustil mene.“ Kolikokrat se nad grešnikom razodeva pravičnost božja še dandanes! Razuzdanci ne spoznavajo Boga v svojih pregrehah. Pa kratka leta pretečejo in zdelani se vležejo na bolešno posteljico in prerani grob. Požrestnik skruni dni Gospodove, pa kmalo ga zadene pravična kazen, da si ali nogo zlomi ali pa se vtopi. — Vendar pa se še mnogokrat vidi, da so hudobneži srečni, bogati, zdravi, čistilani! Kje je pa tedaj pravičnost božja ostala? — Bog, dober oče, dolgo gleda grešnika, ga čaka, opominja tudi vse njegovo življenje, ako se ne spreoberne, gotovo ga pravičnost božja zadene

e) v večnosti. Ako Bog tukaj ne kaznuje, ne smemo se motiti in misliti, da greh ostane brez kazni. Božja previdnost je za grešnike pripravila tam v večnosti pekel, mesto večne kazni, večne pogube. Ondi bo kaznovano vsako grešno djanje, ko duša ne bo smela pred obličje božje po besedah Jezusa Kristusa, ki takim zaveržencem govori: „Poberite se od mene, prekletniki, v ogenj večni, ki je pripravljen satanu in njegovim angeljem.“ Ker grešnik v življenju ni gorel v ognju božje ljubezni, morala bo duša po njegovi smerti goreti v ognju satana. Ta pravična kazen čaka vse grešnike, ki Boga ne spoznavajo, akoravno je vedno sred njih, ki Jezusu ne služijo, akoravno je vedno pri nas v altarskem zakramentu, in se vsak dan za nas daruje. Sv. apostelj Pavel našteva take grešnike, ktere bo nekđaj težka šiba pravičnosti božje v peklu zadela, in pravi: „Ali ne veste, da krivičniki nebeškega kraljestva posedli ne bojo? Ne motite se: ne nečistniki, ne malikovalci, ne prešestniki, ne mehkužneži, ne priležniki, ne tati, ne lakomneži, ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji kraljestva božjega posedli ne bojo.“ Tudi tebe, kristjan, ki si menda v enakih slabostih in grehah zakopan, čaka ostra kazen neskončno pravičnega Boga, te čaka neusmiljena beseda sodnika Jezusa Kristusa, kteri je sred nas tukaj, pa ga ne poznaš in mu nočeš služiti, ostra in strašna beseda: Poberi se od mene v večni ogenj! ako še v pravem času ne skerbiš pravičnosti božji zbežati, ali uiti po pravi, resnični pokori. To še v drugem delu nakratko.

II. Stanovniki mesta Ninive so bili jako hudobni in pregrešni. Že je neskončno pravični Bog šibo svojega serda vzdigaval, da bi pokončal mesto, ljudi, živino, in vse. Vendar še zadnje svarilo poskusi. Pošlje namreč svojega preroka Jona v Ninivo, naj oznanuje ostro pokoro, sicer bo v štiridesetih dneh vse pokončano. Kralj to zasliši, napove raševino, spokorno obleko vsem mestjanom, in oster

post ljudem in živali. V resnični pokori so obžalovali svoje zmote in grehe, Bog se jih usmili in jih pokončal ni. Kakor so pa grešni Ninivčani po resnični pokori zbežali pravičnosti božji, tako je tudi za nas oska steza ostre pokore edina verzlen, skoz katero neskončno pravičnemu Bogu in njegovi šibi uiti zamoremo.

1) Pravo pokoro delati se pa reče k Bogu se oberniti, ktereга smo z grehom zapustili, se veli poravnati pot Gospodov, po zapovedih božjih živeti; ali prej je še pa potreba da se štari kvas pregrešnosti posterže in iz serca zmeče, kar se zgodi v obžalovalni spovedi. Spoved tirja gospod Bog sam od vsakega grešnika, brez nje odpuščenja ni. Kaj si storil, vpraša Adama? Kje je tvoj brat? se oglasi Kajnu, naj bi prišel in se zatožil. Kaj si storila grešnica celo leto, kaj si se pregrešil grešnik od svoje zadnje veljavne spovedi, te zove Bog k spoznavanju tvojih grehov, ali k spovedi zdaj v adventnem času. Vsak den jih obilno vidiš pri spovedi, ker bi radi ušli pravičnemu Bogu, ktereга so razžalili, in večno kazen zaslužili. Kaj pa ti kristjan, ali boš advent brez spovedi pustil? Ali se ne boš genil, da bi skoz verzlen resnične pokore in zgrevane spovedi zbežal pravičnosti božji in večni kazni? Oj vstani iz greha; vzdigni se ti zgubljeni sin, poklekni ponižno pred Jezusa, in njegovega namestnika, in v čisti spovedi reci: Grešil sem pred Bogom, in pred vami duhovni oče!

2) Vendar naša spoved ali zatožba mora biti čista in natančna; moramo se spovedati vseh grehov po imenu, številu, in okoliščinah. — Tako je tirjal sv. Duh že v starem testamenteu po Jozuvi, ki je rekel grešnemu Ahanu: „Moj sin, daj slavo Gospodu Bogu Izraela, spoznaj in naznani mi, kaj si storil? ne zakrivaj. Ahan pa Jozuvi odgovori: Res zagrešil sem se Bogu Gospodu Izraela, in tako in tako sem storil: Vidil sem med plenom prelep plašč rudeč in dvesto siklov srebra, in ravnilo zlata petdeset siklov; požel in odnesel sem, in skril v zemljo proti sredini svoje hišice, in srebro sem s skopano zemljo pokril.“ Tudi sv. cerkev uči nas, da se moramo natanko svojih grehov spovedati, ako hočemo pri Bogu dobiti odpuščenje: „Ako bi kdo rekel, v zakramentu pokore za odpuščenje grehov ni treba po božji postavi spovedati se vseh in posameznih grehov smertnih, kterih se po dolžnem in skerbnem spraševanju spominjamo, kakor tudi skrivnostnih grehov zoper deveto in deseto zapoved, ne okoljščin, ktere greha versto spreminjajo, tak ni več kristjan, in bo pogubljen.“ Grešnika dolžnost, ako šibi pravičnosti božje uiti hoče, je, da pregleda svoje serce, obžaluje svoje zmote, in da se vseh grehov po številu, imenu, okoliščinah obtoži namestniku božjemu, spovedniku, ki imajo od Jezusa oblast grehe odvezati zgrevanemu grešniku, kteri se kazni in pravičnosti božje zboji. —

3) Največi grešniki so od Jezusa odpuščenje dobili, ako so le svoje grehe spoznavali in jih obžalovali: kakor grešnica Magdalena,

Peter in premnogi drugi grešniki, katerih sv. pismo namreč ne omenja. To popolno oblast, kakoršno je Kristus, Sin živega Boga, sam imel, izročil je vsem svojim aposteljem in njihovi naslednikom, katoliškim duhovnikom, govoreč: „Sprejmite sv. Duha: Kterim odpustite grehe, odpuščeni so jim; in katerim je zadržite, zadržani so.“ Bog odpusti grehe, ako nam jih spovednik odvežejo, pozabi naše hudobije, in se jih ne spominja več; jeza božja se ohladi, šiba odloži, in Bog postane zopet naš dobri Gospod in usmiljeni Oče.

Sklep.

„Sred vas stoji — Sin božji — kterega vi ne poznate.“ Zato sem vam danes govoril o pravičnosti božji, naj bi Boga in sodnika Jezusa spoznali; med nami tukaj je, povsod nas obdaja, in spreva, grešnika steze natanko pozna. Učil sem vas pa tudi, da le skoz verzlen sv. pokore in prave spovedi se rešiti pogubljenja, in pravičnosti božji uiti zamoremo. Mnogo dušic, ki so že bile blizo večnega pogubljenja, ko je že skoro plamen večnega ognja segal po njih, so se še rešile po resnični pokori, in so se zveličale, ker so spoznale gospoda Boga in pripravile in poravnale stezo Gospodovo. Tako stori tudi ti, ubogi grešnik! Poravnaj pot Gospodovo, kakor spokornik pristopi k spovednici, in odpri ljubemu Jezusu svoje serce, da te šiba pravičnega sodnika ne doleti, da se vekomaj ne pogubiš. Ti pa o Jezus, ki sred nas stojiš, ki se nam boš zdaj skoro prikazal, mi pa te spoznavali nismo, ti prešinaj naše grešno serce z božjim strahom, odpiraj nam grešna usta za čisto spoved, da pravičnim kaznim uidemo, in se zveličamo! Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Bog je večna resnica; gov. S. G.)

„Gospod je govoril Janezu, Zaharijevemu sinu v puščavi.“ Luk. 3, 2.

Vvod.

1. Čas obljube božje je dotekal, ko se ima na svet prikazati Zveličar, Sin božji Jezus Kristus. Zato je bil poslan predhodnik, ki je ljudi pripravljval za prihod Jezusa Kristusa. Tako nam govori današnje sv. evangelje: „Petnajsto leto vlade cesarja Tiberija, ko je Poncij Pilat vladal Judejo, Herod oskerboval Galilejo, Filip njegov brat pa Iturejo in Trahoniško deželo, in Lizanija oskerboval Alba-

nijo, pod nadduhovnikoma Anom in Kajfom, je Gospod govoril Janezu, Zaharijevemu sinu, v puščavi. In je obhodil vso okolico Jordansko, in je oznanoval kerst pokore za odpuščenje grehov, kakor je zapisano v bukvah govorov Izaija preroka: Glas vpijočega v puščavi, pripravite pot Gospodov, poravnajte njegove steze; vsaka dolina naj se napolni in vsaka gora in sleherni griček naj se zniža; in ovinki bojo ravnost, grudje pa gladka pot. In vsak človek bo vidil zveličanje božje.“

2. Tudi nam se je zopet približal spomin rojstva Jezusovega. Veselili ste se ga: Radi ste vzgodaj vstajali, zarano prihajali v cerkev k zornicam, po blatu in mrazu, lepo prepevali in pobožno molili. Svoje serca ste osnažili, in pripravili ljubemu Jezusu hišico; ali vendar še ne vsi. Mnoge smo vas pogrešali pri zornicah, pa tudi pri spovednicah in sv. obhajilu. K pokori smo vas vabili, klicali na pravo stezo pobožnega življenja; sam Bog po svojih namestnikih vas je zval, in opominjal greh zapustiti, in se lepo pripraviti na rojstvo v vašem sercu: „Gospod je govoril Janezu, Zaharijevemu sinu, v puščavi.“

3. Janez je veroval božji besedi, pa jo je tudi drugim razlagal. Kdor jo je sprejel, in se po njej ravnal, vidil je zveličanje božje. Med nami pa so taki ljudje, kateri, akoravno niso očitni neverneži, vendar po svojih delih kažejo, da jim ni vse resnica, kar jim Bog po Janezu ali duhovnikih govori. Nekteri ljudje nevedneže sleparijo, govoreči: saj to ni tako, kakor pridigujejo, saj to ni greh; Bogu se ne zameriš, ako to storiva. Drugi menda v svojem sercu imajo dvome zoper besedo božjo in Jezusov nauk. Taki ukanjujejo sebe in bližnjega v pogubljenje, ker Bogu ne verujejo. Naj bi toraj mi vselaj radi sprejeli in verovali besedo božjo, pripravljali pot Gospodov, in naj bi nekdam gledali zveličanje božje, zato vam rečem: **Bog je večna resnica, in sicer želim pokazati:**

I. Bog vselaj govori resnico;

II. Grešnik pa mu nasprotuje!

Kar pa razlagam, ne govorim sam iz sebe: Gospod govori po Janezu, svojem namestniku; zato zvesto me poslušajte, ker besedo božjo razlagam vam!

Razlaga.

I. Očak Jakob je imel mnogo otrok. Jožef je bil posebno priden, zato ga je najrajši imel; bratovi so ga pa sovražili. Nekega dne pride Jožef za njimi na pašo, ga zgrabijo in prodajo. Suknico pa v kozličko vo kri pomočijo in nesejo domu očetu, govoreči: Poglej, suknico smo našli, zdi se nam, da je Jožefova; zverina ga je raztergala. — Kako gerda laž hudobnih sinov svojemu staremu očetu! Oni so brata le predali, pa dobremu očetu resnice niso povedali. Tako je človeško serce, da se še staršem prav ne odkrije;

tak lažnjiv je človeka jezik, da ljudem in Bogu resnice ne govori. Zato pravi sv. Duh: „Vsak človek je lažnjiv.“ Bog pa je vse drugačen. On lažnjivosti nima, in človeka laž sovraži, ker Bog je večna resnica, in vselaj čisto resnico govori ali naznanjuje. —

1. Zmed mnogih zgledov božje resničnosti, ki so nam zapisani v sv. pismu, vam le samo nekatere omenjam, po katerih spoznamo, da Bog vselaj govori le resnico. — Ljudje so se bili namnožili, pa tudi greh in hudobija sta bila narastla. Bog ljudi svari in opominja, naj bi se poboljšali. Ko pa ne poslušnejo, zaroti jim strašno kazen, govoreč: „Pokončal bom človeka s poveršja zemlje, od človeka do živali, od lazne do ptic podnebnih: obžalujem namreč, da sem je ustvaril. Noe pa je našel milost pred Bogom. Sprideni ljudje tem besedam Boga verovali niso; mislili so, da se le šali, in ne bo resen, kar je Bog rotil. Noe vendar skerbno teše 120 let velikansko barko; ljudje se mu posmehujejo, in se ne dajo motiti v svoji posvetnosti in pregrešnosti. Ko je barka zgotovljena vnide Noe in rodbina, pa vzame tudi vsaktere živali dvojico seboj. Bog zapre za Noetom vrata, in zdaj se vlije strašno deževanje štiri-deset dni in noči. „Petnajst laktov je bila više voda nad gore, ktere je pokrivala. Pokončano bilo je vse meso, ki se je gibalo na zemlji: ptic, živali, zverin, in vseh laznin, ktere lazijo na zemlji, vseh ljudi. In vse, kar je imelo v sebi sapo življenja, pomoril je. In pokončal je vsako bitje, ki je bilo na zemlji od človeka do živine, tako laz-nino kakor ptice podnebne, in pokončal je z zemlje. Preostal pa je sam Noe, in kateri so poleg njega bili v barki.“ Da si je sto in dvajsti let preteklo, predno so se začele veršiti besede Boga, vendar pa so sama čista resnica ostale, ker zveršile so se pri piki natanko, kakor je bil napovedal Bog, ker on je večna resnica. — Posvetni učenjaki, kateri božji besedi preradi ne verujejo, in sv. pismo in božje razodenje slepo zametavajo, nam vendar gotovo razlagajo, da resnično je bil svetoven potop, ki je topil vse planjave in naj više gore, kjer se še globoko pod zemljo in v pečinah okamneli ostanki živali in drugih stvari nahajajo. Vse to je nestrohljiv perst, ki nam kaže resničnost božje besede! —

2. Nekega dne se je Bog v človeški podobi prikazal Abrahamu, ki ga pogosti in vpraša, kam gre. Bog mu naznani ob letu sina, in pove Abrahamu, da gre gledat v Sodomo in Gomoro, da bi nje pokončal, kjer njihovi grehi so strašno nakipeli. Kakošen konec in kako strašno kazen je Bog rotil Sodomcem in Gomorcem, spozna se iz obilne prošnje Abrahamove, naj bi mestoma prizanesel: „Če je petdeset pravičnih, če jih je pet in štirideset, in tako niže, če jih je samo deset pravičnikov, prizanesi jim.“ Ker še pa desetero ni bilo poštenih, je beseda božja vresničila se: „Bog je dežil na Sodomo in Gomoro žveplo in ogenj od Gospoda z neba, in je porušil te mesti in vso okolico, vse mestjane, in vse zelenadi zemlje.“ Bog je večna resnica, kar govori, je vse čisto zlato brez laži; prej ali

slej se vse zgodi natanko. Še današnji dan občudujejo popotniki sv. dežele pri mertvem morju, kjer so nekdam ove okolice bile, neskončno resničnost božjo, ki je vse očitno zveršila, kar je Bog bil nekdam govoril in zarotil. —

3. Ravno tako lepe in jasne zglede resničnosti božje nam ponuja novi testament iz Kristusovega življenja, ki je tudi sama večna resnica. Celo farizeji in nasprotniki niso mogli na Jezusu nobene laži najti, temuč so mu morali očitno priznavati, da je resničen, in so rekli: „Učenik, vemo, da si resničen in stezo božjo v resnici učiš, in da ti ni skerb za nikogar, ker ne gledaš na osobo človeško: Povej nam torej, kaj se ti zdi, smemo daco dajati cesarju, ali ne?“ Ja pač, Jezus je neskončna resnica, vsaka beseda, katero je zgovoril, vsak nauk iz Jezusovih ust je popolna nebeška, večna resnica. Iz premnogih dogodov in govorov Jezusovih samo le edinega: Nek kraljič, ki je imel bolnega sineka, pride k Jezusu, prosit, naj gre in mu sina ozdravi. Po dolgi prošnji mu Jezus reče: Idi, tvoj sin živi. Ko se kraljič domu približava, že mu priletijo hlapci naproti, govoreči: Tvoj sin živi; včeraj ob sedmih je ozdravel. Kraljič je tedaj spoznal, da je bilo ravno tisto uro, ko mu je rekel Jezus: Tvoj sin živi! Jezus je torej govoril resnico. Kakor te, tako so tudi vse druge besede in nauki iz ust Jezusa Kristusa čista večna resnica, katero je prinesel iz svetih nebes, jo razlagal, in razodeval svojim apostelnom, pa tudi še nam. Pa grešniki Bogu in Jezusu — večni resnici verovati nočejo, mu vedno le nasprotujejo. O tem še v drugem delu kratko spregovorim.

II. Sin božji, Jezus Kristus, večna resnica, je po svojem vnebohodu vso zalogo nebeških naukov zročil svojim apostelnom in naslednikom. Oni so učili, in še današnji dan razlagajo čisto resnico božje besede v imenu in namesto Jezusa Kristusa; zato ste slišali v današnjem listu besede sv. apostelna Pavla ki pravi: „Tako nas človek spoštuj, ko služabnike Kristusa, in delilce skrivnosti božjih.“ Gospod je govoril Janezu, Caharijevemu sinu, v puščavi; Jezus pa narekuje svojim namestnikom večno resnične nauke, katere pobožnik rad posluša; grešnik pa se neskončno resničnemu Bogu protivi, in ga na laž postaviti hoče.

a) Bog večna resnica nas uči po svojih namestnikih, duhovnikih sv. katoliške cerkve, da greh je strašna reč, velika hudobija: razžali Boga, zaničuje Jezusa, razserdi presveto Trojico, onečasti Marijo Mater božjo, razžalosti angelje in vse nebeščane. Greh je edino zlo, zvirek časnih nadlog in večne nesreče; odvzeme duši posvečujočo milost božjo, umori vsa dobra dela. — Grešnik pa temu resničnemu nauku nasprotuje, govoreč: Nič ni greh, vse smem govoriti, vse delati, in uganjati, ako me le beriči ali žandarji ne zasačijo, uživati grešne sladnosti je človeka cilj in radost edina; Bog se za moje grehe nič ne skerbi. Pa človek, ki tako misliš in živiš, grešnik, ti Bogu nasprotuješ, Jezusa večno resnico in njegove na-

mestnike staviš za lažnjivce, ker praviš, da nič ni greh, in da greha nimaš, ako po božjem nauku ne živiš. Saj sv. Duh sam uči: „Ako bi rekli, da nismo se zagrešili, lažnjivca storimo Boga, in beseda njegova ni v nas.“

b) Bog nas uči po svojih namestnikih v sv. cerkvi, da požrečnost in pijanost je velik greh, še strašnejši je, ako se dnevi Gospodovi skrunijo, in služba božja moti ali zamudi. To je tolik greh, da nam zabrani sveta nebesa; kakor razlaga sam sv. Duh: „Ali ne veste, da lakomneži in pijanci kraljestva božjega posedli ne bojo.“ Koliko pa je grešnikov, ki nasprotujejo Bogu, večni resnici, in pregloboko in prepogosto gledajo v kupico in liter, pa še govorijo in mislijo, da to ni greh! Oj reveži, kako se motijo.

c) Bog, večna resnica, nas je podučil, da moramo svojega bližnjega ljubiti, in radi imeti, kakor sami sebe, kdor ga sovraži, je morilec, in se zveličal ne bo. — Premnogi sosedi in mejaši pa se tožijo, in sovražijo, in tako zatirajo, in podirajo čisti nauk Jezusa Kristusa, ki nas na križu uči, bližnjega, tudi sovražnika ljubiti.

d) Bog uči v zgledih in besedah, da nečistost je nagnjusna in prestrašna pregreha, ki jezo božjo do tretjega in četertega rodana-kopava in človeka razuzdanca časno in večno nesrečnega stori. To resnico nam sam sv. Duh gosto razlaga, govoreč: „Ne motite se: ne nečistniki, ne malikovalci, ne prešestniki, ne mehkuzneži, ne priležniki, kraljestva božjega posedli ne bojo.“ Razuzdanci pa brez skerbi morijo sveto nedolžnost pri sebi in drugih; uživajo brez božjega straha mesne sladnosti, še zakonska zaveza jim presveta ni. Ne verujejo Bogu, večni resnici, ki govori, in uči po svojih namestnikih.

e) Bog nam je resnico razodel, da v altarskem zakramentu živi, in kraljuje pravi živi Jezus Kristus. Naši predniki so ga radi in pobožno uživali in obiskavali posebno kvaterne nedelje. To delajo še zdaj pošteni kristjani prav radi, ker verujejo, da je resnično telesno pričujoč Jezus Kristus. Mnogi vendar nasprotujejo tej od večnega Boga nam razodeti resnici, ker nimajo veselja, ne ljubezni, ne spoštovanja do Rešnjega Telesa, in se menda derznejšo bogoropno ga sprejeti v svoje grešno serce.

f) Bog nam je razodel in nas vedno uči, da za grešnike je pripravljen poseben kraj pogubljenja, pekel; tam so večne muke, vedni joj, nevgasljudig ogenj. Grešnik pa se temu nauku posmehuje, nasprotuje, ko nad peklenskim breznom pleše v različnih hudobijah, se šali z Bogom, dokler ga večni ogenj ne zagerne.

Sklöp.

Gospod je govoril Janezu, Caharijevemu sinu, v puščavi, in srečen je bil, kdor je veroval nauku, in pripravil pot Gospodu, ker videl je zveličanje božje. Tudi jaz sem vam danes v božjem imenu

Jezusa Kristusa, ki je meni govoril, razlagal lep nauk, da Bog je večna resnica, vse je čista resnica, kar je razodeval, in še zdaj uči. Grešnik pa je slep, in nasprotuje Bogu, večni resnici, v svojo nesrečo in pogubo. Oh zdaj še le spoznam, ljubi Bog večna resnica, kakó slep da sem bil, ko sem ti tolikokrat v grehu nasprotoval? Danes pa podveržem svoje misli, besedo in djanje tvojim svetim, vekomaj resničnim naukom. Ti pa o Jezus, ki se nam danes razpostaviti in moliti daš v altarskem zakramentu, daj nam živo vero, terdno zaupanje, in gorečo ljubezen, da pobožno živimo, in nekdam vidimo božje zveličanje! Amen.

Pridiga za sv. Božični praznik.

(Božič dokaz zvestobe božje; gov. S. G.)

„Kristus nam je narojen, pridite ga molit.“ Invit. matut. Nativ. Dei.

V v o d.

1. Vse po svetu je tiho, nobena tičica svoje pesmice ne žvergoli; zemlja, namesto z duhtečimi rožicami in travo, pokrita je s snežno in ledeno skorjo; milo solnce nam le redko in še tedaj žalostno poluka z neba obširnega grada. Kristjana serce pa je vroče, da se snega in mraza ne boji: že zgodaj v jutro, ko je še tema bila, se je obširna cerkev napolnila bila. Kristjana serce je veselo in že od polnoči se raduje, poskakuje v pobožnih molitvah in v sv. pesmih. Vse, kar nosi kristijana ime, veseli se Jezusovih jaslic, raduje se novorojenca Jezusa Kristusa, Zveličarja našega.

2. Zdelo se je, kakor da bi bil Bog že pozabil in zapustil človeški rod, ker se mu nič več prikazoval ni; zdelo se je, kakor da bi bile vse božje obljube o bodočem odrešeniku sveta uničene. Pa na enkrat se nocojšno noč odprejo nebesa. Bog Oče se ogleda na svoje otroke milostno, in nam je poslal svojega edinorojenca Jezusa Kristusa: „Prikazala se je namreč milost Boga Zveličarja našega vsem ljudem.“ Tega se veselijo angelji nebeški, tega se radujejo pobožne duše na zemlji, ker je Bog tako lepo in zvesto izveršil svojo obljubo, in se vabijo in kličejo k Jezusovim jaslicam z veselim vabilom, ki se danes po vsem svetu razlaga: Kristus nam je rojen, pridite ga molit!

3. Prišli smo pred jaslice, molit Jezusa Kristusa, in se Bogu zahvaljevat za novorojenega Sina božjega, da nas ni zapustil v smertni temi in v senci večnega pogubljenja. temuč nam je popolno zvest

ostal, in svojo najimenitnejšo obljubo spolnil ravno današnji dan, ker ravno sv. božični praznik je jasen dokaz zvestobe božje. Naj bi tedaj se radi pred Kristusom zbirali, in ga ponižno molili, naj bi zvesto Bogu služili, vam torej želim danes kratko premišljevati o zvestobi božji, in rečem:

I. Bog je zvest v svojih obljubah;

II. Božič je dokaz zvestobe božje.

Ti pa novorojeno božje dete, ki si nebesa zapustilo, in na slamici tamkaj zavoljo nas ležiš, bodi priserčno pozdravljeno in vekomaj češčeno. V tvojo slavo, in za naše zveličanje govorim! V imenu Jezusa začnem; poslušajte me, govorim vam, kako zvest da je Bog!

Razlaga.

I. Ludovik Bavarski in Miroslav Avstrijski sta se vojskovala za krono nemškega cesarstva. Nekteri knezi so namreč zvolili Ludovika, drugi pa Miroslava za nemškega cesarja: pa Ludovik premaga Miroslava, vjame, in v ječo zapre. Čez tri leta pa mu Ludovik svobodo ponudi, ako mu Miroslav obljubi, da se cesarski časti za vselej odpove on in njegovi sorodniki. Ako pa te svoje obljube zvesto ne spolni, mora se poverniti v ječo. Miroslav vse to obeta, in zapusti ječo 13. marca 1325. Pošteno se trudi svojo obljubo zverševati, pa prijatli vedno silijo Miroslava, naj se spunta zoper Ludovika, on pa tega noče; gre rajši radovoljno v zapor, da bi svoji obljubi zvest ostal. To Ludovika toliko gane, da ga ne da v ječo, temuč ga sprejme ko prijatelja k svoji mizi in v svojo hišo. Zvestoba je lepa čednost, ki je že pa redka med ljudmi. Le Bog edini je vekomaj zvest v svojih obljubah. Razne reči je Bog obetal, vse je spolnil. Najimenitnejša pa je obljuba božja, da bo prišel Sin božji, zveličar sveta, na zemljo, kar se je ravno današnji dan zveršilo: Kristus nam je rojen pridite ga molit.

1. Prežalostno sta Adam in Eva raj zapuščala; milo se oziravala po duhtečih gredah in leskečih sadonosnikih; oko se jima je topilo, ker morata spred Boga v solzno dolino iti, ker se bodeta trudila, dokler nju zemlja ne zagerne. Serce jima trepeče, ker vesta, da sta Boga razžalila, pa ga potolažiti sama več ne moreta, in večna poguba nju čaka. Pa glejte, dobri Bog ogleda se na njune solze, jima za odhod da tolažljivo obljubo, da pošlje odrešenika, ki bo vse popravil, jezo božjo potolažil, in jima nebeški raj odperl, govoreč kači: „Sovraštvo postavim med teboj in ženo, tvojim semenom in njenim semenom; ona ti bo glavo sterla, ti pa boš zalezovala njeno peto.“ To obljubo bodočega zveličarja, ki bo kači zapeljivi glavo sterl, je Bog zvesto zveršil danes, ker Kristus nam je rojen. Da si je Bog odlagal štiri tisuč let, vendar pozabil ni svoje obljube, tudi je prelomil ni, temuč natenčno jo je dopolnil. Danes gledamo

prečudežno božjo porodnico, Marijo Devico, ki je satana zmežila ali premagala, da je brezgrešno spočeta, brezgrešno spočela, in porodila Sina božjega, Jezusa Kristusa, kterega v jaslicah gledamo in molimo: Kristus nam je rojen, pridite ga molit!

2. Blizo dva tisuč let preteče za Adamom, pa Bog še svoje obljube zveršil ni, temuč vedno globej se ljudstvo vgreznjuje v nevero in hudobije. Zdi se, kakor bi Bog bil zapustil grešni svet, kterega je tudi v svetovnem potopu do osem oseb pokončal. Pa po dolgem molčanju se zglesi Bog Abrahamu, mu ponavlja obljubo bodočega odrešenika, govoreč: „Tebe storim v narod veliki, in te blagoslovim in povišam tvoje ime, in boš blagoslovljen. Blagoslovim blagoslovitelje tvoje, prekolnem preklinjevalce tvoje, in v tebi bojo blagoslovljeni vsi narodi zemlje.“ To obljubo nebeškega blagoslova za ves svet je Bog v različnih dobah ponavljal Abrahamu in Jakobu. Sto in tisuč let so ljudje zdihovali po nebeški rosi: „Rosite nebesa zgoraj, in oblaki dežite pravičnika; odpri zemlja se, in rodi zveličarja.“ Pa še le današnji dan se je nebo odperlo, božja obljuba spnila: „Prikazala se je milost Boga Zveličarja vsem ljudem.“

3. Zopet preteče nad tisuč let za Abrahamom; judi so v strašnih stiskah in sužnostih, pomoči nikoder ni. Zdaj se zopet Bog oglasi, ponovi svojo obljubo, govoreč: „Glej Devica bo spočela, in rodila sina, in imenovano bo njegovo ime: Emanuel — naš Bog.“ Ta obljuba se je zvesto spnila čez 700 let. Kristus nam je rojen, naš pravi Bog. Najčistejša Devica Marija je Jezusova božja mati!

4. Bog je v svojih obljubah več sto let poprej naznanil celo mesto ali kraj, kjer se ima roditi zveličar sveta, govoreč: „In ti Betlehem Efratski naj manjši si v tisočini Juda: iz tebe mi pride, ki bo vladar v Izraelu, in izhod njegov od začetka od dnevov večnosti.“ In res, danes se obračajo vse oči tje v Betlehemeski hlevček, in Betlehem se dela in stavijo se jaslice v vsaki kerščanski hišici in cerkvi. Ondi se je zveršila obljuba božja natanko in zvesto: Obljubljeni zveličar Jezus Kristus nam je rojen, pridite ga molit!

II. Sicer vem, da niste Judi, ki še vedno pričakujejo svojega odrešenika, Jezusa pa zaničujejo; sicer zaupam, da se Jezusovega rojstva veselo spominjate, vaše obilno število mi kaže, da novorojenca Jezusa Kristusa priserčno ljubite, ko ste po težavnih in dalnih potih prigazili sem k njegovim jaslicam, ga molit in hvalit. Vendar v skušnjah se obnašamo, kakor da bi Jezusa ne imeli, v življenji se vedemo, kakor da bi na Jezusa ne verovali; v nadlogah smo nevoljni, kakor da bi bili od Boga pozabljeni; v smerti nemirni in obupni, kakor da bi se naš odrešenik še ne bil rodil. Zato rečem to: Bog je svojo obljubo zvesto zveršil, nam je poslal odrešenika svojega Sina Jezusa; in božič je dokaz zvestbe božje.

Ako bi ne imel gotovih dokazov, ki nam spričujejo, da je Jezus resnično že prišel pred 1876 leti, bi še božje obljube čakali

tudi mi. Pa današnji dan, in vse okoljščine in nauki današnjega dne nas do živega prepričavajo zvestobe božje in poslanega odrešenika.

a) Prvi in neovergljivi dokaz so nam a n g e l j i nebeški sami, ki so pri Jezusovem prihodu zapustili nebesa, prišli poleg Jezusa na zemljo, in mu pri jaslicah prepevali, kakor to popisuje sv. Duh sam: „Cesar Avgust je zapovedal, naj se popiše ves svet. In vsi so šli, da se zapišejo, vsak v svoje mesto. Šel je tudi Jožef z Galileje, z mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto Betlehem, ker je bil iz hiše in rodovine Davidove, da bi se zapisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila žegnana. Prigodilo se je pa, ko sta tam bila, da so se dopolnili dnevi poroda. In je porodila sina, ga v plenice povila, in položila v jaslji, ker za nje ni bilo prostora v gostilnici. In pastirji so v tisti okolici bdeli, in v nočnih stražah čuvali pri svoji čredi. In glej angelj Gospodov pristopi k njim, in svitloba božja jih obsije in so se silno bali. In angelj jim reče: Ne bojte se; glejte oznanujem vam veliko veselje, ki dojde vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod v mestu Davidovem. Našli bode te dete v plenice povito v jasljih ležati. In takoj jih je bilo pri angelju množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili, govoreči: Čast Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem svete volje.“

b) Drugi dokaz zvestobe božje in poslanega odrešenika so nam tri svete osebe: sv. evangelista Luke ž in Janez in sv. apostelj Pavel, ki nam dogodbo Jezusovega rojstva prelepo popisujejo. Sv. Janez piše: V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po nji vstvarjeno . . . In Beseda je meso postala in je med nami prebivala, in videli smo njeno čast, čast kakor edinorojenca od Očeta, polno milosti in resničnosti.“ Sv. Luka pa nam popisuje, da so šli pastirji k Jezusu, ki so govorili: „Pojdimo do Betlehema, in poglejmo to reč, ktera se je zgodila, katero nam je Gospod naznanil! In so hitro prišli, in našli Marijo in Jožefa, in dete v jaslji položeno.“ Ravno to spričuje tudi sv. apostelj Pavel, ki terdovratnim Judom piše: „Različno in obilno je Bog nekdanj govoril očakom v prerokih, zadnje te dni pa nam govori po svojem Sinu, kterega je postavil dediča veseljnega, po katerem je ustvaril tudi svet. On je svitloba njegove časti, in podoba bitja njegovega, in nosi vse z besedo svoje moči.“

c) Živ dokaz zvestobe božje je tudi sv. cerkev rímsko-katolíška, ki skoz vse čase sem obslužava sv. božični praznik; nam predstavlja Jezusovo zibeljko in nas sklicuje: Kristus nam je rojen; pridite ga molit! Srečni smo, ki gledamo Jezusa Kristusa, ki ga smemo moliti Sina božjega. Pa mnogo je še nevernikov, ki še o Jezusu odrešeniku nič ne vejo, ki še Marije matere božje ne poznajo, in Boga neskončno zvestega ne častijo, mu ne služijo.

Pridite molimo za te reveže slepe danes pri Jezusovih jaslicah, naj jim prisveti nebeška luč sv. vere. Tudi doma še imamo ubožce, bolnike in sirote, radi bi bili semkaj prišli novorojenega Zveličarja molit, pa ubožtvo in nadložnost in bolezen jih doma zaderžuje. Še za nje danes pri Jezusu molimo. Iz ljubezni do Jezusa in Marije položimo kak darek danes pred jaslice za vse uboge in nadložne brate naše; ker naše bogastvo in največa sreča je, da nam je Kristus rojen, pridite ga molit, pa tudi drugim k Jezusu pomagajmo!

Sklep.

Danešni svetek, božič, nam je torej živ dokaz zvestobe božje pri vseh in največih obljubah, ko nam je svojega edinega Sina poslal. Kristus se nam je rodil, pridite ga molit! Ako te nazaupnost tlačí, oglej se na Jezusa, in zaupaj na Boga, ki je neskončno zvest. Ako te grehi pečejo, oglej se na Jezusa Zveličarja našega. Ako te revščina in nadloga stiska, glej na ubogo dete Jezusa. Ako si vesel, raduj se pri Jezusovi zibeljki v pobožni molitvi. Ako si žalosten, naj tolaži te jokajoči Jezus. Ako zdihujemo v bolezní, naj bo Jezus naš up in veselje. Ako umiramo, naj bo Jezus naš tovarš. Vedno zaupajmo na neskončno zvestega Boga. Pa tudi mi danes pokleknimo pred Boga, Jezusa, in mu prisezimo vedno zvestobo do hladnega groba. Ti pa o Jezus poterdi naše sklepe! O Marija! prosí za nas, da ne opešamo! Amen.

Sveta maša v pridigah razlagana.

(Sostavil in govoril J. Sk . . . c.)

I. nedeljo po ssv. treh kraljeh. *)

„Ali nista vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?“ 2, 49.

Vvod.

Karkoli v Jezusovem življenju zapisanega najdemo, vse je toliko lepo in naukapolno, da se po vsi pravici morate le čuditi. In glejte! koliko lepega se danes od 12 let starega Jezusa učiti

*) Ako se prenamerijo „Vvodi“, porabijo se te pridige lahko tudi za celo rajdo drugih nedelj ali tudi za keršanske nauke. Vred.

zamoremo! Še otrok je bil, pa kako se je že potegoval za čast svojega Očeta, kako natanjko je spolnil zapoved, katero je Bog Mozesu dal in zapovedal, da morajo vsi odrasčeni možaki trikrat v letu v Jeruzalem iti in tam v tempeljno očitno Boga moliti? Še le 12 let star se je že podal s svojimi starši v Jeruzalem po navadi praznika. Tam se je pečal le s tem, kar je bilo njegovega Očeta, kar je bilo Božjega. Na vse drugo je pozabil. Na Marijino vprašanje, zakaj jima je tako storil, je le rekel: Kaj je, da sta me iskala? Nista vedila, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta? Glejte ljubeznivi! od usmiljenega Jezusa se učimo, kako moramo tudi mi za božjo čast vneti biti, kako radi v cerkev hoditi in za zveličanje svoje duše skerbeti. „Iščite naj poprej, Jezus sam govori, božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo vam bo priverženo.“ Taka je tudi. Zastonj je naše delo in trud, če Bog k temu svojega žegna ali blagoslova ne da. Bog mora torej biti naša prva skerb; čast božjo poviševati in za zveličanje svoje duše skerbeti, je vsakega kristjana sveta dolžnost. Nikjer pa ne morete Boga tako častiti in svoji duši v zveličanje pripomoči, kakor kader sv. mašo pobožno poslušate. Sv. maša je serce ali jedro vse službe božje: ona je živ studenec gnade božje: odpró se svete nebesa, Jezus stopi na altar in se svojemu nebeškemu Očetu za nas daruje; — angelji altar obdajajo, in svoje obličje pred toliko skrivnostjo zakrivajo. Tako delajo angelji. Kristijani! kako se pa mi kaj pri sv. maši obnašamo, ali kaj radi k tej presveti daritvi pritekamo? Da bote v prihodnje tudi rajše v cerkev pritekali in pri sv. maši tudi bolj goreče molili; namenil sem vam sv. mašo razlagati, da bote tudi svete skrivnosti, molitve in šege sv. maše nekoliko zastopili.

Sveto mašo razlagati, zapoveduje nam sv. katoliška cerkev v Tridentinskem zboru, od vas pa tirja, da radi in zvesto božjo besedo poslušate; torej kdor želi iz tega poduka kaj koristnega zajemati, mora tudi zvesto celo razlaganje poslušati; daues vam hočem govoriti od altarja, kjer se sv. maša opravlja.

Ves svoj poduk postavim pod mogočno varstvo Jezusa in njegove presvete matere Marije, in v njenem imenu tudi začnem. Poterpife!

Razlaga.

I. Že od nekdaj so ljudje v znamenje svoje pobožnosti Bogu darovali. Svoje darove so pa pokladali na altarje, ki so bili ali že naravni, stavim, kakošna skala. Te sorte altar sem vidil blizo Marije Noveštifte na Štajerskem. Pravijo, da je bogaboječi Tomaž Kren, ljubljanski škof, na tem altarju, ko je moral pred Luterani iz Ljubljane bežati, sv. mašo služil. Ali pa so bili altarji nalašče narejeni. Že od Noeta beremo, da je Bogu altar postavil, in je vzel od vse čiste živine in od ptic, in je daroval žgane darove na altarju. In tudi Abraham, ki je na božje povelje svojega sina Izaka na

gori Morija Bogu darovati hotel, je popred altar napravil. In če me prašate, ljubeznjivi! kje je bil altar, ko je Jezus Kristus presveto rešnje Telo postavil; odgovorim vam, da mesto altarja je bila neka miza, pri kateri je Jezus zadnjo večerjo obhajal. In ko je na križu na gori Kalvariji razpet visel, bil je altar njegov križ.

Da so tudi že aposteljuni na altarjih sv. mašo služili, vidimo iz pisma sv. Pavla na Hebrejce: „Imamo altar, od katerega nimajo oblast jesti, kateri šotorju služijo.“ Ko je sv. Andrej pred nevernega oblastnika peljan bil, in ko so ga silili, da bi bogovom daroval, rekel je: „Darujem vsak dan vsemogočnemu, edinemu in pravemu Bogu, in sicer ne mesa od živine, ne kervi kostrunov, ampak neomadežano jagnje na altarju.“

Tudi sv. cerkev je že v prvih časih zapovedala, da se mora sv. maša na altarju obhajati. Se ve da ob času grozovitnega preganjanja kristjanov so bili altarji še bolj revni in prosti; večidel so bile lesene mize, ktere so se iz enega kraja v drugega prenašale. Še dandanešni, kakor neki učeni mož (Aringi) pove, se vidi v Rimu lesena miza. Pravijo, da je sv. Peter v hiši sv. Pudenca maševal. Ta miza stoji zdaj pod kamnitnim altarjem, na katerem je naslikana podoba sv. Petra in napis, da je on tukaj maševal. Še le ko je mogočni cesar Konstantin Veliki kristjan postal, so se lepe cerkve zidale in imenitni altarji postavljali. V začetku je bil le en altar v navadi, v četrtem stoletju jih najdemo pa že več. Naš altar je torej tisto mesto, na katerem mašnik Bogu daritev opravlja. Altar je sveto mesto, je tako rekoč „Kalvarija“, na kateri Jezus svojo daritev ponavlja; o kako častitljiv in ljubezajiv nam je torej ta kraj! — Če bi vas eden prišel v sveto deželo, kjer je Jezus hodil in prebival; če bi stopil na goro Kalvarijo, na katero je Jezus svoj težki križ vlekel, kjer je križ stal in tekla Jezusova kri v odrešenje celega sveta; o s kako pobožnostjo bi se temu kraju bližal! Njegovo serce bi bilo polno hvale in ljubezni do Jezusa. Glejte kristjani! naši altarji nas ne spominjajo samo smerti in daritve Jezusove, ampak tu se Jezus resnično daruje. S kakošnim srcem, s kakšno častjo, moramo mi pred božji altar pristopiti. Pervi kristjani so se le s strahom bližali temu sv. mestu, in razun mašnikov se ga ni smel nobeden dotakniti. Očitni in veliki grešniki ga še pogledati niso smeli, ampak morali so zunaj cerkve ostati. Ločen biti od altarja, je bila naj večja kazen.

Če bi stopil med perve kristjane, mislil bi, da vidiš le svetnike. Vsi so svoje oči proti altarju obrnjene imeli, željno so poslušali božjo besedo, in njih jeziki so Boga molili in mu hvalne pesmi prepevali. — Pa kako vse drugači se zdaj godi! kako nesposobno se nekteri kristjani v cerkvi obnašajo! O naj bi vsi ti na svoje persi terkali in z zgrevanim srcem z cestninarjem rekli: „Gospod, bodi milostljiv meni grešniku!“ Pervi kristjani so za naj večjo nesrečo deržali, kadar niso v cerkev smeli, zdaj pa, ko marsi-

kteri kristjani se ogibljejo cerkve, mislil bi človek, da so pot v cerkev že pozabili. Zatorej, ljubeznivi! pridite vselej radi v cerkev, recite tudi vi s kraljem Davidom: „Stopil bom k božjemu altarju; pred Boga, ki razsvitljuje mojo mladost.“

II. Tukaj v naši cerkvi je Jezus vedno pričujoč v zakramentu presv. rešnjega Telesa. V Jeruzalemskem tempelju je bila v posebnem predelu skrinja zaveze, nad njo je stala svitla megla v spomin, da je tu posebno pričujoč.

Kar je bilo v starem testamentu le zaznamnovano, to se zdaj resnično godi; ker tukaj stanuje Jezus Kristus, tukaj v podobi kruha. Že v prvih časih so bile v tabernakeljnu shranjene presvete hostije, kar se še dandanešni godi. Pred tabernakeljnom gori večna luč v spomin, da Jezus Kristus, ki je luč sveta, vedno tukaj prebiva. Glejte tukaj je posebno svet kraj! Ko je Mozes ovce pasel, govoril mu je enkrat Bog iz gorečega germa, in ko se je Mozes temu germu bližati hotel, rekel mu je Bog: Ne hodi bliže semkaj, ampak izzuj črevlje s svojih nog, zakaj, kraj kjer stojiš, je sveta zemlja. Mozes je zakril svoj obraz, in se ni upal proti Bogu pogledati.“ Ali ni tudi naš altar svet kraj? S kakošno pobožnostjo, s kakošnim srcem se mu toraj moramo bližati!

In zakaj prebiva Jezus v presv. rešnjem Telesu? Da bi nam pokazal svojo veliko ljubezen. In kar je enkrat rekel, to še vedno vsem kliče in pravi: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi in jes vas bom poživil.“ On stanuje tukaj, kakor naš srednik in besednik pri Bogu. V tem sv. zakramentu nam posebno dvoje gnade deli, tolaži žalostne in boječe, sprejemlje in gostuje zgrevane in spokorjene grešnike. On sam nam kliče: „Kdor k meni pride, ne bom ga zavergel.“

Sklep.

Pa njegovo ljubezen mu moramo tudi s svojo ljubeznijo povračati. Obiskujmo ga torej radi, potožimo mu svoje reve in nadloge, prosimo ga gnade in pomoči, on je mogočen zadosti in nam tudi rad pomaga, saj sam pravi: „Kdor k meni pride, ne bom ga zavergel.“ Amen.

II. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„In ko je vina zmanjkalo, reče mati Jezusova njemu: Vina nimajo.“
Jan. 2, 3.

V o d.

„Vina nimajo“, je rekla Marija Jezusu polna zaupanja v njegovo vsegamogočnost. In Jezus jej reče: „Žena, kaj je meni in tebi mar? Moja ura še ni prišla.“ Te besede bi vtegnile marsikteremu na prvi pogled se terde zdeti. Jezus s tem ni terdo odgovoril, ampak je le hotel reči: Ti bočeš, da bi jes čudež storil, ali ti v tej reči nisi moja mati: ker sem po Tebi sprejel človeško, ne pa božjo natoro, po kateri jes čudeže morem delati, in sicer po volji svojega nebeškega Očeta. Po tvoji volji bom storil, kar si prosila, kader pride čas in od Boga postavljena ura.

Glejte, ljubeznivi! Marija vam danes kaže, pri kom morate tudi vi v svojih potrebah pomoči in tolažbe iskati. Namreč pri Jezusu, ktereга presveto imé danes sv. cerkev obhaja; ker to je tisto presladko imé, od ktereга sv. Pavel v svojem listu do Filipčanov piše: „da je imé čez vse imena; da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripoguje teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ — Pač mogočno, imenitno in presveto mora biti presladko ime Jezus. Zato pravi sv. Bernard: „Nič ljubeznjivšega se ne more izreči; nič prijetnejšega slišati, nič večega misliti, kakor je ime Jezus. To presveto ime Jezus je sladek med v ustih, ljubezniva godba v ušesih, živo veselje v sercu.“ — Ker je torej ime Jezus toliko mogočno, toliko tolažljivo, zatorej vselej kličite z živo vero, v terdnem zaupanju in z veliko ponižnostjo in pobožnostjo to presveto ime. Ime „Jezus“ ima veliko, veliko moč v sebi, in nam pomaga v dušnih in telesnih potrebah, in hudih mislih in skušnjavah: „Vse, karkoli bote“, nam je Jezus sam obljubil „Očeta v mojem imenu prosili, vam bo storil.“ In glejte Jezus posebno pri sv. maši svoje gnade deli! Kličite torej posebno pri sv. maši, ktero vam bom danes daleč razlagal, prav s pobožnim in ponižnim srcem v to presladko ime Jezus!

Danes teden sem vam govoril od altarja sploh, in sem vam povedal, kako se je altar začel in kako svet je ta kraj. Da se pa sv. maša na altarju spodobno obhajati zamore, mora k temu tudi pripravljen biti. Danes vam bom torej povedal, kaj mora biti na altarju, in kaj se za sv. mašo še potrebuje.

Začnem v ravno tistem presladkem imenu, ktereга častitljiv god danes sv. cerkev obhaja.

Razlaga.

I. Vem, da ste že večkrat po letu vidili mavrico, kako je lepo s sedmimi barvami ali bojami opisana. Pa med temi barvami so le tri poglavitne barve, druge pa le v večo lepoto tem služijo. Ravno tako najdemo tudi pri altarju, tem božjem stolu, ki nam tudi Božje usmiljenje naznanja kakor nekda j mavrica po vesoljnem potopu. Nekatere reči so neogibl jivo potrebne, tako da se brez teh sv. maša obhajati ne sme; druge pa le v večo lepoto služijo. Neogibl jivo potrebni so: kamen na sredi altarja, v katerem so sveti ostanki svetnikov in svetnic shranjeni; beli perti iz platna, s kterimi je altar pregernjen; podoba križa in goreče sveče.

1) V sredi altarja je vzdian kamen, na kterem stoji kelih in na kterem se naj veča skrivnost obhaja; zatorej se ta kamen tudi sv. kamen imenuje. Da je ta kamen od škofa posebno posvečen, blagoslovljen in s sveto križmo maziljen, se ne bomo žudili, ako pomislimo, da je že očak Jakop na kamen olja vlil v hvaležen spomin, da se mu je Bog na tem kraju v spanji prikazal. Svet je ta kamen, zatorej ga mašnik tudi med mašo večkrat poljubijo. Na tem kamnu naredijo škof pet križev v spomin peterih Kristusovih kervavih ran. Ti križi so na vsakem oglju in eden v sredi, in naznanjajo, da, kakor je enkrat z Jezusovega križa božji blagoslov se po vsem svetu razlil, ravno tako še dan današnji od altarja ves žegen ali blagoslov pride. — Veseli se torej cela fara, da imaš altar; glej, kakor je iz kamna, na ktereга je Mozes s palico udaril, voda pritekla; ravno tako tudi tebi teče iz altarneга kamna obilen studenec božjih gnad. —

V tem kamnu se najdejo tudi koščice ali sveti ostanki mučencev; nekaj zato, ker so prvi kristjani nad grobi mučencev sv. mašo obhajali; nekaj pa tudi zato, da bi se mi pri sv. maši spominjali, da imamo zavezo tudi s svetniki v nebesih, ali v kratkem; da živimo v občestvu ali gmajni svetnikov. — Glejte pri sv. maši se družimo s svetniki v nebesih, da pridemo v pomoč dušam v vicah, svojim ljubim staršem, bratom in sestricam, kteri še v vicah časne kazni terpé. Ja pač sladka misel za nas vse, da se pri altarju združimo z izvoljenimi v nebesih in z dušami v vicah!

2) Altar se mora tudi bogerniti s tremi platnenimi perti v spomin taistih belih rut ali tančic, v ktere sta Jožef iz Arimateje in Nikodem Jezusovo telo povila. Ti perti se morajo vedno čisti in snažni deržati in nas opominjajo, da moramo tudi mi čisti na duši in telesu presveto rešnje Telo prejemati.

3) V sredi altarja mora stati podoba križanega Jezusa. Ta podoba je naj lepši in naj imenitnejši kiné naših altarjev.

Sv. križ, naj že stoji ali na verhu stolpa, ali na visokih hribih, ali na potih ali na cestah ali na mertvišču, ali v keršanskih hišah, povsod človeško serce s tolažbo in sladkostjo napolnuje in kaže na naj večji čudež Božje ljubezni. Sv. križ nas pa posebno opominja tudi velikosti naših grehov. Nek klosterski brat je vidil sv. Dominika s solznimi očmi od križa priti; zatorej ga popraša, zakaj se je pri križu jokal? In sv. Dominik mu odgovori: „O zakaj bi se jes ne jokal? Križ je pač moje dolžno pismo, v njem berem kaj sem izdal, kaj prejel. Izdal sem veliko veliko grehov, za katere je moral moj Jezus toliko bolečin plačati. Prejel sem toliko gnad, za katere nisem dosti hvaležen. Zakaj bi torej ne jokal?“ Res pogled križa je že marsiktere oči s solzami napolnil, mnogo grešnikov spreobernal, mnogo brunnih tolažil in krepčal.

Kader vidimo na altarju sv. križ, spominjajmo se vselej, da tu se daruje ravno tisti Jezus, ki je nekdanj na gori Kalvariji na križu razpet visel.

4. Pri sv. maši morajo goreti tudi sveče. Te nas opominjajo velike gorečnosti prvih kristjanov, ki so ob času kervavega priganjanja po noči v podzemeljskih berlogih sv. mašo služili. Goreče sveče nam pa kažejo tudi na Jezusa, ki se sam — „luč sveta“ imenuje. Ker nam je torej le v Kristusu luč prisijala, v znamnje hvaležnosti in veselja tudi po dne pri sv. maši luči prižigamo. In ktere ga serce bi tudi goreče sveče ne razveselile? Kako lep je altar, ki je z lepimi lučicami obsijan! Luč človeka povsod razveseli. — Bil sem lansko leto priča lepe slovesnosti v Lavantinski dolini. Na velikonočno nedeljo, komaj v turnu ura polnoči odbije, se naenkrat posveti cela lepa dolina, kakor bi bila vsa v ognju. Vsi šinemo na noge, in vidimo tisoč in tisoč migljajočih lučic in ognjev goreti. In od daleč že se slišijo molitve in pobožne pesmi ondotnih prebivavcev. Kaj takega videti, se mora serce od samega veselja razjokati. —

Ljubeznivi! Vi vidite večkrat lučice veselo goreti. Te vas opominjajo, da tudi vi svoje serca proti Bogu povzdigujete v goreči molitvi in drugim v lep izgled služite; ker lepe so berleče sveče na altarju, pa še lepša in Bogu dopadljivša je goreča molitev in lep izgled. —

Te reči, od katerih sem vam zdaj govoril so na altarju toliko potrebne, da se brez njih sv. maša služiti ne sme. Pa najdejo se tudi še druge reči, katere, če ravno niso toliko potrebne, vendar lepoto božje hiše povišujejo. Marsiktere hiše, posebno imenitnih gospodov in gospé so znotraj lepo okinčane. Na steni visijo lepe podobe, ogledala, drage ure i. t. d. zakaj bi se tudi cerkev, ta tempelj božji, ne kinčala? Kar je nekdanj prerok David govoril rekoč: „Gospod! ljubil sem lepoto tvoje hiše“, te besede tudi pri kristjanih veljajo. In res, že od nekdanj so kristjani skerbeli za lepoto svoje cerkve. Postavljali so drage altarje; skerbeli so za lepe svetila;

altarje so zaljšali s podobami svetnikov in svetnic, in z lepimi rožicami in vencami jih prevedeli. Ravno tako se še zdaj godi. Marsiktera cerkev, marsikteri altar, je posebno veče praznike tako lepo okinčan, da vsakega kristjana v serce razveseli.

Pa naj bo cerkev še toliko lepa, naj bo altar še toliko ozalšan, zmiraj ostane najlepši kinč, in naj veče bogastvo božje hiše pobožna in bogaboječa fara. Kjer so brumni farmani, čisti mladenčiči in device pri altarlju zbrani, tam je naj veča lepota cerkve doma. Torej pošteni farmani! skerbite radi za lepoto svoje cerkve in altarjev, skerbite pa posebno tudi za lepoto svojih duš! „Bog bo potlej rad z vami prebival. In vi bote njegovo ljudstvo, in Bog sam, vaš Bog bo z vami.“

II. Kaj se k daritvi sv. maše še potrebuje?

Potrebuje se: kruh in vino; več sv. posod; mašne bukve, in mašni zvonček.

1) V podobi kruha in vina je Jesus samega sebe, to je, svoje presveto Telo in rešujo Kri, učencem zavžiti dal: „Vzel je, kakor nam je sv. Lukež zapisal, kruh, ter je zahvalil in zlemil in jim dal rekoč: To je moje telo, katero bo za vas dano, to storite v moj spomin.“ Kruh pa, ki se za sv. mašo potrebuje, mora biti iz pšenične moke, s čisto vodo in brez kvasa narejen. Iz pšenične moke zato, ker je pšenica naj imeaitnejše žito, in v dar se mora naj boljša reč odbrati. Mora biti brez kvasa, zato, ker je gotovo, da se je Jesus Kristus pri zadnji večerji opresnega kruha poslužil, ker se pri sv. Lukežu bere: „Približeval se je praznik opresnih kruhov, kateri se imenuje velika noč.“ Vino mora biti iz vinske terte, torej iz grozdja iztlačeno.

2) Pri sv. maši se potrebuje tudi več posod; naj imenitnejša med njimi je kelih. Jesus Kristus sam je pri zadnji večerji se keliha poslužil, kakor sv. evangelje pove; tako so storili tudi aposteljni. V prvih časih je bil kelih zavoljo velikega uboštva cerkve le lesen, po tem pa iz stekla ali glaževne. Da so pa tudi že v tretjem stoletju kelihi bili sreberni in pozlačeni, nam svedoči cerkvena dogodivščina; zdaj morajo vsi kelhi biti pozlačeni. Kelihi bodo od škofa posvečeni in cerkev jih ima v veliki časti; in to po vsi pravici; v kelihu se ja znajde presveta rešnja Kri. Kelih pomenja Jezusov grob, in plitvica ali pozlačena skledica na kelihu pomenja kamen, s katerim je bil Jezusov grob pokrit. Bele rutice, ktere se pri sv. maši potrebujejo, pomenjajo tenčico, v katero so Krisusovo telo zavili in pokopali. Te rutice poprej mašniki operejo in voda se mora zliti v svetišče ali sakrarijo.

3) K sv. maši se potrebujejo tudi mašne knjige. Pisane so pa v latinskem jeziku in sicer zato, ker sv. maša je velika skrivnost, in se mora tudi v jeziku, ktereга vsak ne zastopi, obhajati. Sv. cerkev je edina v svojih naukih, v svetih zakramentih, zatorej hoče edina biti tudi v daritvi sv. maše, edina tudi v jeziku.

4. K sv. maši je potreben tudi majhen zvonček. Iz zvonika nas kličejo zvonovi v cerkev, v cerkvi pa nam mali zvonček ozna-
nja poglobitve dele sv. maše. Zdi se mi, kakor da nam bi vselej
klical: „Kristjani! pripravljajte svoje serca! Ponovite se v duhu!
Glejte, imenitno delo se zdaj na altarju godi!“ Naj bi cerkveni
zvonček vedno na serca kristjanov terkal, in sicer na merzle in
mlačne serca, da bi jih k pobožnosti in goreči molitvi obudil, na
serca pravičnih, da bi jih k še večji ljubezni do Jezusa, ki se na
altarju daruje, užgal. Ljubeznjivi! zvonček vas vabi in vam na-
znanja poglobitve dele sv. maše, povzdignite tudi vi svoje serca k
Bogu, in premišlujte veliko skrivnost, ktera se na altarju godi!
Tako bote zajemali obilne gnade iz daritve sv. maše. To nam daj
Jezus, kterega presladko ime danes obhajamo. Amen.

III. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Pojdi, skaži se duhovnu, in opravi dar,
kterega je Mozes zapovedal!“ Mat. 8, 4.

Vvod.

Lepo je Jezus zbrane množice na neki Galilejski gori pod-
učeval. Po dokončanem nauku gre z gore, in glej! nasproti mu
pride nek gobov, in ga moli rekoč: „Gospod! ako hočeš, me moreš
očistiti.“ Bil je revež, kakor sv. Lukež govori, poln gob; ni smel
med ljudi, ker gobe so se prijele in redko jih je kdo ozdravel, za-
torej je tudi vse od tega reveža bežalo.

Kristjani! gobovi, od kterega sv. evangelje pripoveduje, je
živa podoba grešnika, ker greh so tiste strašne gobe na duši greš-
nika. In tudi te gobe so nalezljive, ker slabi izgled veliko veliko
nedolžnih duš v greh zapelje. Kje pa je iskal gobovi pomoči? Pri
Jezusu. Kje naj grešnik pomoči išče? Tudi pri Jezusu; saj on je
vedno pripravljen tudi dušne rane zaceliti, če se le resnično spo-
koriti želimo. Pa gobovi je precej, ko je Jezusa vidil, k njemu
pritekel. Storimo tudi mi tako! Gobovi je padel na kolena pred
njega in ga molil. Kako se pa mi v cerkvi obnašamo, kader se za
nas pri sv. maši daruje? Gobovi je molil: „Gospod! ako hočeš,
me moreš očistiti.“ Koliko živo vero v Jezusovo moč! koliko za-
upanje v njegovo milost, koliko pohlevnost in ponižnost je gobovi
z besedami: „ako hočeš“, na znanje dal!

Kako ne bi tudi Jezus toliko ponižne in pohlevne prošnje
uslišal? „On stegne svojo roko in se ga dotakne rekoč: Hočem, bodi

očičšen. In čist je bil od svojih gob.“ Jezus se je bolnika dotaknil. Njemu se ni studilo nad smerdljivimi gobami, temveč ljubeznivo mu je pomagal. Tako pomaga Jezus vsakemu resnično spokornemu grešniku; naj bojo njegove dušne gobe še tako ostudne, On ga po svojih služabnikih v zakramentu sv. pokore ozdravi: „hočem biti očičšen“, tudi njemu veli; in dotakne se ga, kader k njemu pride v zakramentu sv. rešnega Telesa.

Bolnik, ki je bil zdaj popolnoma zdrav, ves užgan ljubezni do Jezusa, je hotel pri njem ostati in mu streči; pa Jezus mu reče: „Pojdi, skaži se duhovnu, in opravi dar, ktereга je Mozes zapovedal.“ Glejte! Jezus je rekel gobovemu, da naj prinese Bogu v zahvalo dar, kakor je Mozes zapovedal; zahvaliti Bogu se mora tudi grešnik, da ga je Jezus od gob greha očičstil. Hvalimo torej Jezusa za to veliko dobroto, hvalimo ga vselej, posebno pa pri sv. maši, pri kateri se On sam svojemu nebeškemu Očetu za nas daruje. Od tega presvetega dara vam hočem tudi danes dalej govoriti.

Ljubeznjivi! Upam, da ste do zdaj prav zvesto nauk od sv. maše poslušali, in tudi mislim, da vam je jasno in znano, kar ste slišali od altarja. Pa k sv. maši se morajo pripraviti tudi mašniki. Moliti morajo poprej in posebne mašne oblačila so jim potrebne. Od mašnih oblačil in od njih barv vam bom danes govoril; vi pa voljno poslušajte, in Bog vam daj tudi k temu poduku svojo mogočno gnado.

Razlaga.

I. Vsak stan ima svojo nošnjo. Kralj, kadar na tronu sedi, nosi zlato, dragoceno krono na glavi in oblečen je v lepe kraljeve oblačila. Tudi njegovi služabniki se po svojih oblačilih od drugih ljudi ločijo, zakaj bi se tudi mašniki, ti slubazniki nebeškega kralja, po svoji nošnji od drugih ne ločili, posebno kader sv. mašo služijo? In res, že v starem zakonu je Bog Mojzesu zapovedal rekoč: „Obleci Arona in njegove sine s svetimi oblačili, da meni strežejo, da postanejo duhovniki.“ In tudi od Jezusa se bere, da se je z belim pertom prepasal, ko je svojim učencem noge umival. Reči smem, da so tudi že aposteljni posebne oblačila pri sv. maši potrebovali, ker sv. Klemen pravi, da so daritev sv. maše v lepih oblačilih obhajali. Se ve, da so bile mašne oblačila v prvih časih kristjanstva zavoljo revščine in kervavega preganjanja kristjanov še bolj borne; in še le potem, ko je sv. cerkev mir zadobila, so se napravljale drage in imenitne mašne oblačila. Glejte ljubeznivi! vaši prededje so gledali, pri altarju mašnike v ravno takih oblačilih, v katerih jih vi vidite. Ktere so pa te posebne mašne oblačila? le poslušajte!

1) Prvič je „Humerale“ ali poramnica. To je tista bela rutica, katero mašnik naj popred za vrat denejo. Pomenja pa tisto

ruto, s katero so beriči in judovski hlapci Jezusu oči zavezali, kader so ga s pestmi v obraz bili in ga zasramovali. Ta rutica mašnika posebno opominja k molitvi, k živemu in serčnemu boju zoper skušnjave in raztresenosti v molitvi; zatorej tudi mašnik, ko jo ogernejo, molijo: „Postavi, o Gospod! na mojo glavo čelado zveličanja, da bi vse napade peklenskega sovražnika premagati in zmagati zamogel!“

2) Alba ali dopetnica, bela platnena srajca do pet; ime ima od svoje barve. Že stari neverni Gerki in Rimljani so jo pri posebnih slovesnih priložnostih nosili. Potrebovali so jo pri sv. maši že mašniki kmalo v začetku keršanstva. Je pa alba lepa podoba čistosti; čisti na duši in truplu morajo mašnik in verni k altarju priti; zatoraj se tudi moli pri oblačenju: „Operi me, o Gospod in očisti moje serce, da s kervjo Jagnjeta očiščen večno veselje dosežem!“ Alba nas tudi uči, da je bil Jezus rojen iz čiste Device, opominja nas pa tudi belega oblačila, v kterega je hudobni Herodež Jezusa obleči zapovedal in ga zasramoval.

3) Cingulum ali pas, s katerim se alba podpaše. Pomenja pa čisto, sramožljivo življenje in serčen boj zoper skušnjave. Kakor se alba brez tega pasa ne more nositi, tako tudi človek brez boja in zatajevanja samega sebe čistosti ohraniti ne more; torej molijo mašnik pri opasovanju: „Opaši me o Gospod! s pasom čistosti, in ugasni v meni plamen sladnosti, da v meni ostane čednost čistosti in zderžljivosti.“ Opominja nas pa ta pas tudi na vervi in vezila, s kterimi so Jezusa zvezali.

4) Manipel ali naročnica, kterega mašnik na levo roko nataknejo. Svoje dni je bila naročnica putna ruta, s katero si je mašnik pot z čela in solze iz oči obrisal. Toliko imenitna daritev, spomin na britko terpljenje Jezusa Kristusa, je marsikterega mašnika do solz ganila. Naročnica je tudi znamenje mašnikove službe, ktera je večkrat težavna, polna puta in ternja; pa vendar lepo plačilo obeta. Motil bi se, ki bi mislil, da duhovniki imajo samo dobre dni, da živijo brez skerbi in terpljenja. Mašniku, ki hoče biti pastir svojih ovčic in pridno delati v vinogradu Gospodovem, se ne majnka solz in puta. Z žalostnim srcem večkrat mora gledati, kako se plevel v Gospodovem vinogradu zarašča! Gleda, kako padajo zgrabljivi volkovi med njegove ovčice in jih tergajo, kako dereča povodenj zapeljivih izgledov toliko nedolžnih, z Jezusovo kervjo odkupljenih duš, v peklenški brezden odnaša. To duhovniku večkrat sive lase napravlja in mu serce z britko žalostjo napaja. — Pa vendar tolažijo mašnika besede kralja Davida, ki govori: „Ti, ki z jekom sejejo, bodo z veseljem želi. Oni so jokali, ko so svoje semena sejali; ali z veseljem bodo prišli in svoje snope pobirali.“ Torej molijo tudi mašnik: „Naj zaslužim o Gospod! naročnico solz in britkosti nositi, da bi z veseljem sprejel plačilo svojega truda.“ Naročnica nas opominja pa tudi tiste putne rute, katero je Veronika Jezusu podala, ko je težki križ na goro Kalvarijo vlekel.

5) Štola ali nadramnica je z ram čez persi viseč trak, znamenje mašnikove oblasti in časti. S štolo oblečeni opravljajo mašniki vse svoje duhovne opravila. Pri sv. maši je v znamenje križa na persih privezana. Štola opominja mašnika nedolžnega oblačila, katerega sino po grehu prvih staršev zgubili, po Jezusu pa spet zadobili; zatorej ga moramo tudi skerbno ohraniti. Tega nas opominja molitev, katero mašnik molijo, kader štolo na se devajo: „Dodeli mi zopet, usmiljeni Bog! oblačilo nedolžnosti in neumerjivosti, katero sem zgubil po grehu prvih staršev; in dasiravno sem nevreden sveto skrivnost obhajati, stori vendar, da večno veselje zaslužim!“ Štola nas opominja tudi Jezusove velike pokorščine, s katero je težki križ za nas na goro Kalvarijo nesel.

6) Kazula ali mašni plajš, ki je bil v prvih časih večji, kakor zdaj. Pokrival je mašnika in je segal do tal, za to ga je pri povzdigovanju eden mašnih strežajev vzdignil, kar se še danes v spomin godi. Je pa mašni plajšč znamenje ljubezni; z ljubeznijo moramo Gospodov jarm nositi in z veseljem njegove zapovedi spolnovati. Torej molijo mašnik, kedar ga oblačijo: „O Gospod! ki si rekel: Moj jarm je sladek, in lahka moja butara, dodeli, da ta jarm tako nosim, da tvojo milost dosežem.“

Tako ste torej, ljubeznivi! slišali, katere oblačila so k sveti maši potrebne, in kaj pomenjajo.

Pa nekatere teh oblačil večkrat svojo barvo spreminjajo. Glejte! že ljudje dajo po svoji nošnji na znanje, kakošno je njih serce, ali veselo, ali žalostno. Drugač je oblečana nevesta, ki stopa s svojim ženinom k altarju; drugač reva, ktera za trugo svojega očeta ali matere žalostno stopa. Tako dela tudi sv. cerkev. Dasiravno je sv. maša zmiraj enako veljavna, naj se služi v tej ali uni barvi; vendar cerkev z različnimi barvami daje na znanje, s kakošnim srcem sv. mašo služi in želi ravno te občutljeje tudi v svojih vernih obujati.

Boja pa mašnih oblačil je petera, in sicer:

1) Bela, pomenja nedolžnost, čistost in veselje. Neizmerno veselje napravljajo cerkvi prazniki njenega ženina Jezusa Kristusa; zatorej se ob vseh Gospodovih praznikih bela barva potrebuje. Tudi praznike Marije Device, lepo dišeče lilije med ternjem, praznike angeljev, spoznovavcev, devic in vseh svetnikov, ki niso mučenci, sv. cerkev z belo barvo obhaja. Ljubeznivi! kader vidite belo barvo na mašnikovem plajšu, mislite si: Danes se cerkev veseli; veselite se ž njo tudi vi; saj tudi malo dete se svoji materi ljubeznjivo smehlja, kader jo vidi se smejati. Vi pa ste vsi sinovi in hčere ene ljubeznjive matere sv. katoliške cerkve. Veselite se vse Gospodove praznike in premišlujte Jezusovo neskončno ljubezen! Veselite se Marijne praznike, glejte, saj imate skerbljivo in usmiljeno mater gor nad prijaznimi zvezdami; veselite se vselej, kader se vaša mati sv. cerkev veseli.

2) **Rudeča** pomenja ljubezen, in se rabi o binkoštih, ker se je sv. Duh v podobi gorečih jezikov prikazal in serca aposteljnov s serčno ljubeznijo vnel; rabi se tudi v praznikih sv. mučencev, ki so svojo kri iz ljubezni do Jezusa prelili. — Kader vidite o binkoštih rudečo barvo, o prosite tudi sv. Duha, naj bi tudi vaše merzlo serce z ognjem svoje ljubezni naplnil in zahvalite ga za vse gnade, katere vam je že skazal. In če vidite rudečo barvo v god kakega mučenca, mislite si, koliko so ti za nebesa terpeli, kako malo se pa mi trudimo in kako nepoterpežljivi smo v terpljenju!

3) **Zelena**, pomenja keršansko upanje. Po terdi zimi pride spet vesela pomlad, vse se ozeleni in nam sladko upanje daje, da bo prišla spet vesela zetek. Tudi sv. cerkev upa čedalje bogateje žetve; saj jej je Jezus svojo pomoč do konca sveta obljubil in rekel, da se bo po celem svetu razširila, da bo postala mogočno in košato drevo in da je peklenske vrata nikdar ne bodo zmagale. — Keršanska duša! kader vidiš zeleno barvo na mašnem plajšču; naj tudi tebe sladko upanje tolaži, da se bo enkrat tvoja žalost v veselje spremenila. Upanje, da enkrat bo konec vsega terpljenja in težav, stori nas močne, da križe in težava volnejše prenašamo!

4) **Modra** ali violčnata barva je barva ponižnosti ali pokore; se posebno potrebuje v adventu in postu, da bi nas k pokori obudila. O naj bi modra barva grešnike vselej k pravi pokori budila, ker brez pokore ne bo zveličanja, ne bo večnega veselja.

5) **Črna** je podoba žalosti, smerti in dušne temote. Rabi se na veliki petek, ker cerkev smert svojega ženina objokuje; potrebuje se tudi pri sv. mašah za mertve, katerim še ne sveti večna luč, kateri se še v vicah znajdejo. Sv. cerkev tudi svojih mertvih sinov in hčer ne pozabi, ampak žaluje in jim pride v pomoč z molitvijo in z darom sv. maše. S černo barvo opominja tudi nas, usmiliti se svojih bratov in sestic, ki v vicah veliko terpijo. Mislite, ljubeznjivi! večkrat, posebno pa, kader vidite mašnika v črnem oblačilu, na duše v vicah, molite za nje in darujte jim sv. maše, naj jih rešnja kri Jezusa Kristusa očisti in vr-dne stori, stopiti pred Božje obličje. Pomislite pa tudi na lastno smert, torej delajte, dokler je še dan, da tudi vi pridete enkrat, kader vas bo Gospod poklical, v kraj veselja in večnega miru. To vam vsem daj Jezus, ki se bo na altarju za nas svojemu nebeškemu Očetu daroval! Amen.

IV. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Kdo je tisti, da so mu pokorni vetrovi
in morje?“ Mat. 8, 27.

V v o d.

Danes teden ste slišali iz sv. evangelja, kako je usmiljeni Jezus dva revna bolnika ozdravil, zatorej je tudi veliko ljudi k njemu priteklo, ki so zvedli za ta dva čudeža. Da se ogne toliko ljudem, stopi Jezus v neki čolnič, in ž njim njegovi učenci. Pa glejte! velik vihar nastane, — šumeči valovi se vzdigujejo, sem in tje čolnič premetujejo in ga zaliti žugajo. Učenci se bojé in tresejo; Jezus pa mirno spi.

Kristjani! temu čolniču podobno je tudi naše življenje, — svet je morje, v katerem jih je že veliko žalostno potonilo. Ozreš se že na desno ali na levo, povsod zagledaš velike nevarščine za truplo in dušo.

Jezusovi učenci so se vozili po Galilejskem morju, ker jim je Jezus zapovedal. Kdo bi mislil, da vožnja ta bo nevarna? In vendar se je vzdignil hud vihar, tako da so valovi čolnič pokrivali. Učenci so bili sicer v veliki nevarnosti, pa vendar ne brez tolažbe. Saj se niso brez potrebe v nevarščino podali, temveč na Jezusovo povelje, — z Jezusom — Jezus je bil med njimi. Tako moramo tudi mi vse začeti z Jezusom, ž njegovo gnado, pa ničesar početi brez Jezusa, — ničesar storiti, kar je zoper njegovo sv. voljo; če je Jezus z nami, kaj nam zamore škodovati? Ker nas vsak dan tisoč in tisoč nesreč utegne zadeti, izročujmo torej tudi vsak dan Bogu svoje življenje in zdravje, in vse, kar imamo, saj vemo, da brez božje volje nam še las z glave ne pade. Priporočujmo se tudi vsak dan angeljem varhom, svojim patronom, in seosebno mogočnemu varstvu nebeške kraljice!

Dalej piše sv. Matevž, da Jezus je spal. In njegovi učenci so k njemu pristopili in so ga zbudili rekoč: „Gospod! otmi nas, poginjamo. In Jezus jim je rekel: Kaj ste boječi maloverni?“ Jezus je spal. Zakaj neki? Zato, da je poskusil vero in upanje svojih učencev, in da pokaže, kako pravični, ki ima mirno vest, vselej mirno in sladko v vseh okoljščinah počivati zamore, saj Očetovo oko nad njim bedi.

„Gospod! otmi nas. Ti ni nič mar, da poginemo?“ so klicali učenci na Jezusa. Gospod! otmi nas, pomagaj nam! tudi mi večkrat k Bogu kličimo, in pomagal nam bo, saj že v starem zakonu

On sam govori: „Klical bo na me, in jes ga bom vslišal; jes sem pri njem v nadlogi in rešil ga bom.“ Pa klicati ga moramo v pomoč z živo vero in terdnim zaupanjem; ker on spet pravi: „Zato, ker je v mene zaupal, rešil ga bom.“

Jezusovi učenci so bili skoraj nevoljni, da On v toliki nevarnosti zamore spati, zato mu rečejo: „Mojster! ti nič ni mar, da poginemo?“ Enakih misli smo tudi mi večkrat. Če nam Bog precej ne pomaga, že mislimo, da Bog spi, da se za nas ne spremeni. In vendar nam je blizo in za nas skerbi, saj sam govori: „Če tudi mati svojega lastnega otroka pozabi, vas jes nikdar ne bom pozabil.“ Torej, če nam tudi Bog večkrat vihharje siromaštva, preganjanje, bolezni i. t. d. pošilja in se dela, kakor bi spal in na nas pozabil, mislimo si, da on s tem našo vero in upanje skuša. O pravem času se Bog zbudi in pošlje svojo milost in pomoč. Tako je pomagal svojim boječim učencem, kakor sv. Matevž dalej popisuje rekoč: „In Jezus je vstal, in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota. Ljudje pa so se čudili rekoč: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ Vsi so torej stermeli, ki so tolik čudež vidili in so se popraševali: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ Ljubeznivi! na naših altarjih se godi še večji čudež, in kdo je pa, ki čudež dela? Jezus Kristus sam. Kje? Pri vsaki sv. maši, ktero bomo danes z Božjo pomočjo dalje premišljevali. —

Razlaga.

Altar že pripravljen stoji; goreče sveče že migljajo na njem; že so verni zbrani, in v božji hiši neka posebna tihota kraljuje. Vse čaka na mašnika: zdaj zvonček zapoje in naznanuje vernim, da zdaj se bo začela sveta skrivnost. Mašnik pridejo pred altar, in če je v tabernakeljnu presveto rešuje Telo shranjeno, pripognejo desno koleno, da Jezusu Kristusu v presvetem rešnjem Telesu dolžno čast skažejo; če pa sv. rešnje Telo ni v altarlju shranjeno, se le z glavo priklonejo iz časti in spoštovanja do podobe križanega Jezusa, ki se v sredi altarja znajde.

1) Mašnik postavijo kelih na altarski kamen, odprejo mašne bukve, grejo spet v sredo altarja, storijo namen, za ktere hočejo sv. mešo darovati. Kadar se tako mašnika vidite pripravljati, sklenite se tudi vi z mašnikom, pustite časne skerbi na strani, in vsakteri naj sam pri sebi misli, za ktero posebno gnado hoče Jezusa danes prositi. — Po tem vidimo mašnika na spodnjo stopinjo altarja se verniti in nisko prikloniti. Tò nas opominja na Jezusa, ko je na oljski gori klečal. Teža grehov človeškega roda ga tlačil, krvavi put mu raz čela na zemljo kaplje. Trikrat prosi svojega nebeškega Očeta, naj bi mu britki kelih odvzel, pa trikrat ga spet iz ljubezni piti želi. Sveti, pravični Bog, vtopi mojo dušo v veliko žalost,

maščuj se nad svojim Sinom, le prizanesi grešnikom! Tako kličejo njegove solze, tako vpije njegova rešnja Kri.

Zdaj se začne nastopna molitev in sicer v imenu presvete Trojice; zatorej se tudi mašnik in strežniki po latinsko pokrižajo, rekoč: V imenu Očeta, in Sina in sv. Duha. Amen.

2) Za tem se začne molitev 42 psalma. Ta psalm je David molil, ko je moral, od kralja Savla po nedolžnem preganjan, iz Jeruzalema bežati. Odločen od skrinje zaveze, si je žalostno serce s tem psalmom tolažil in si upanje delal, da ga bo Bog rešil iz rok sovražnikov, in ga spet nazaj v Jeruzalem na sveto goro Sion pripeljal, kjer bo Bogu daroval. — O kako tolažljiv je ta psalm za mašnika in tudi za nas vse, ki tudi, kakor nekdanj David, po ptuji deželi, po deželi solz hodimo. Strašni viharji, kakor ste že v začetku slišali, naš čolnič sem in tje premetujejo, pa kakor svitla zvezda nam sveti sladko upanje, da bomo ob svojem času smeli iti v svojo domačijo, v Božje prebivališče, v lepe nebesa, in stopiti k Božjemu altarju, ki je po besedah sv. Janesa Jezus Kristus sam. Glasi se pa ta psalm, kterege mašnik s služabniki skupaj molije, tako-le: „Stopil bom k Božjemu altarju. Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost. Sodi me, in razišodi mojo reč nad nesvetim narodom: reši me od krivičnega in zapeljivega človeka. Ker ti, o Bog! si moja moč: zakaj si me odvergel, in zakaj moram žalosten hoditi, zatert od sovražnika. Pošlji svojo luč in resnico, da me peljete in pripeljete na tvojo sveto goro in v tvoje bivališče. Stopil bom k božjemu altarju; pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost. Hvalil te bom s citrami, Bog, moj Bog! Čemu si žalostna moja duša! in čemu me motiš. Zaupaj v Boga; še ga bom hvalil, on je moja pomoč in moj Bog.“ Psalm je zdaj končan in mašnik se spet spomnijo na presveto Trojico in jo pozdravljajo rekoč: Čast bodi Očetu, Sinu in sv. Duhu! Kakor je bila v začetku, zdaj in vselej in na večne čase. Amen. Gotovo tudi angeljci v nebesih pri tem lepem pozdravljenju svoje kolena pripogujejo in presveti Trojici hvalo in čast prepevajo. Mašnik še enkrat ponovijo: „Stopil bom k božjemu altarju. In služabnik reče: Pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost. Naša pomoč je v Gospodovem imenu, mašnik dalej govorijo in se prekrižajo. Res, grešen človek sem; pa Gospod me zamore posvetiti in vrednega storiti, da k njegovemu altarju stopim. In služabnik odgovori: Ki je storil nebo in zemljo. To je ja njemu mogoče.

Zdaj se spomnijo mašnik besed, ktere je govoril iz gorečega germa Bog Mozesu rekoč: „Ne hodi blizo semkaj: izzuj čevlje s svojih nog; zakaj kraj, ker stojiš, je sveta zemlja.“ Svet kraj je tudi altar, zatorej se tudi mašnik nisko priklonejo, in z v tla obrnjenimi očmi, kakor nekdanj cestninar, na svoje persi terkajo in se očitno grešnika obtožijo pred Bogom, Devico Marijo, angelji in svetniki in vsemi pričujočimi, in jih prosijo, naj bi za nje Boga

prosili. Molijo namreč „očitno spoved“ rekoč: „Spovem se Bogu vsegamogočnemu, sveti Mariji vselej Devici, sv. Mihaelu arhangelju, sv. Janezu kerstniku, sv. apostelnoma Petru in Pavlu, vsem svetnikom in vam, bratje! da sem grešil veliko z mislijo, besedo in djanjem. Moj greh, moj greh, moj prevelik greh! — Toraj prosim sv. Marijo vselej Devico, sv. Mihaela arhangelja, sv. Janeza kerstnika, sv. apostelna Petra in Pavla, vse svetnike in vas bratje; molite za me pri Gospodu našem Bogu.“ Služabniki v imenu vsega ljudstva za mašnika odpuščanje grehov Boga prosijo, ter molijo: „Usmili naj se te vsegamogočni Bog, in ti odpusti tvoje grehe, in te pripelji v večno življenje!“ Mašnik odgovorijo: Amen t. j. Bog te usliši!

Pa tudi pričujoči so grešniki, torej molijo služabniki v imenu celega ljudstva spet očitno spoved, in na koncu začnejo mašnik za kristjane moliti rekoč: „Usmili se vas vsegamogočni Bog, in vam odpusti vaše grehe, in vas pripelji v večno življenje. Amen.“ Ko so se mašnik in verni eden drugemu obtožili, obernejo se zdaj mašnik spet k Bogu in molijo: „Milost, odvezo in odpuščanje naših grehov, nam daj vsegamogočni, usmiljeni Bog! Amen.“ Kako lepe so te prošnje, da se mašnik in verni v ljubezni z Bogom spravijo in k visokemu opravilu sv. maše vredne storijo!

Še enkrat se zdaj mašnik priklonijo in Boga za odpuščanje prosijo rekoč: „Bog! ti se boš obrnil v nas in nas oživil.“ In strežniki odgovorijo: „In veselilo se bo tvoje ljudstvo v tebi.“ Mašnik: „Gospod! skaži nam svojo milost!“ Strežniki: „In dodeli nam svoje zveličanje.“ Mašnik: „Gospod! usliši moje molitev.“ Služabnik: „In naj pride k tebi moje vpitje.“ „Gospod z vami!“ Služabniki: „In s tvojim duhom.“ Tako si voščijo mašnik in kristjani, da bi bili z Jezusom Kristusom svojim Gospodom sklenjeni, da bi bila njih daritev z Jezusom sklenjena.

3) Zdaj mašnik zaupljivo roke in oči k Bogu povzdignejo in k altarju gredé molijo: „Molimo! Odvzemi nam, prosimo o Gospod! naše grehe, da bomo vredni, s čisto dušo stopiti k presvetišču; po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“ Zdaj prideje k altarju, sklenjene roke na altar položijo in molijo, da naj jim Bog vse grehe odpusti po zasluženju tistih svetnikov, katerih ostanki so v altarju, in po prošnji vseh svetnikov, rekoč: „Prosimo te, o Gospod! po zasluženju tvojih svetnikov, katerih svetinje so tukaj shranjene,“ (pri teh besedah se altar poljubi) in po zasluženju vseh svetnikov, da odpusti milostljivo vse moje grehe. Amen.“ Tako poljubijo mašnik altar, da bi pokazali svoje spoštovanje in svojo ljubezen do Jezusa, ki se na altarju daruje, zato je tudi altar, kakor ste že slišali, svet kraj. V altarju so shranjene tudi koščice svetih mučencev, torej, kader mašnik altar poljubijo, tudi svoje spoštovanje do njih pokažejo in se svetnikom priporočajo. Ljubeznivi! poljubite tudi vi v duhu Jezusa, to je, obudite serčno ljubezen in želje do križanega Zveli-

čarja, in pomislite na nesrečni poljubljelj, s katerim je Judež Jezusa Judom izdal!

Zdaj se mašnik podajo na levo stran altarja k mašnim bukvam. To nas opominja, kako so nekdanj Jezusa zvezali in ga k sodbi peljali. Mašnik se prekrizajo in začno vhodno molitev, ktera je primerna prazniku tistega dneva in je večidel iz psalmov vzeta. Šklene se ta molitev z besedami: „Čast bodi Očetu in Sinu in svetemu Duhu; kakor je bilo v začetku, zdaj in vselej in na vse večne čase. Amen.“ Pri teh besedah se tudi mašnik v čast presveti Trojici nekoliko proti križu z glavo pripognejo. Vhodna molitev nas spominja na Kristusov prihod. Že 1876 let je minulo, kar je Odrešenik na svet prišel; veselimo se torej, da smo tudi mi v naročju njegove presvete cerkve, deležni njegovih gnad; pa ne pozabimo tudi, da bo Jezus na sodni dan spet prišel: zatorej tako živimo, da mu bomo z veseljem enkrat nasproti prišli!

5) S sklenjenimi rokami gredó potem mašnik na sredo altarja. Kdo ne misli tukaj na Kristusa, kterege so pred Ana in Kajfeža peljali? Kdo ne misli na njegovega učenca Petra, ki je tu Kristusa trikrat zatajil? Tukaj v sredi altarja vidimo, da se mašnik pred podobo križanega Jezusa priklonejo in s služabniki poredoma devetkrat ponovijo: „Kirie eleison! Gospod usmili se nas!“ Kdo bi se ne spomnil pri teh besedah revnih bolnikov, ki so na Jezusa klicali rekoč: „Jezus učenik, usmili se nas!“ ali revnega slepca, ki je pri Jerihi klical: „Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ Da bi pač tudi kristjani v cerkvi iz dna svojega serca zdihovali: Gospod, usmili se nas! Da bi si pa tudi prizadevali tako živeti, da bi bili božjega usmiljenja in odpusčanja grehov vredni!

6) Zdaj še le, ko so mašnik Jezusa za usmiljenje prosili, veselo svoj glas povzdignejo in zapojejo lepo hvalno pesem, ktero so nekdanj nebeški angelji pri jaslicah novorojenega Zveličarja prepevali. Ta vesela pesem se izpušča pri černih mašah in pri mašah ob tistih dneh, kader katoliška cerkev pokoro ali žalost oznanuje; sicer se pa poje ali moli tako le: Gloria in excelsis Deo! „Slava po višavah Bogu, in na zemlji mir ljudem, kteri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te, hvaležni smo ti zavoljo tvoje velike časti, Gospod Bog, kralj nebeški, Bog vsega-mogočni Oče! Gospod Jezus Kristus, edinorojeni sin, Gospod Bog, Jagnje Božje, Sin Očetov, kteri odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo prošnjo; kteri sediš ob desnici Očetovi, usmili se nas! Ker ti sam si svet, ti sam Gospod, ti sam naj viši, Jezus Kristus! s svetim Duhom, v slavi Boga Očeta. Amen.“ Gloria je vesela pesem, je bogohvalna angeljska molitev, v kteri vsem trem božjim osebam dolžno čast in hvalo dajemo, Boga za odpusčanje grehov in vseh potrebnih dobrot prosimo. Pri zadnjih besedah se križ naredi v znamenje, da se je Jezus še le po svoji smerti na križu v svojo čast in slavo, v nebesa nazaj vernil.

Ljubeznivi! prepevajte tudi vi Bogu hvalo in čast, povzdigujte tudi vi svoje serca in roke proti Bogu, hvalite ga, ker On nam je vsem usmiljenje skazal. Ja, usmiljeni Bog, naj ti bo večna čast in hvala; in daj nam, da te bomo tudi mi z angelji vred enkrat v nebesih hvalili in častili. Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod!
po svoji besedi v miru; ker so vidile
moje oči Tvoje zveličanje.“

Luk. 2, 29—30.

V v o d.

Danešnji praznik nas živo opominja na Marijo prečisto Devico, ki je Jezusa v tempeljno darovala. O kako lep izgled pokorščine in ponižnosti najdemo nad Marijo in njenim božjim Sinom! Podvergla sta se od Mojzesa dani postavi, akoravno nju ni vezala; zatorej se tudi danešnji praznik, praznik Marijnega očiščevanja ali Jezusovega darovanja v tempeljno imenuje. In ker se ta dan tudi v spomin Jezusovega darovanja v tempeljno sveče blagoslovijo, imenuje se ta praznik tudi „svečnica.“

Danešnji dan je prinesla Marija nedolžnega Jezusa v tempelj. Glejte nebeško kraljico, kako voljno se podverže Mojzesovi postavi, akoravno jej ni bilo treba čistiti se, ker ona ni kakor druge matere v grehu spočela in rodila, zato pravi sv. Bernard: „Nič nečistega ni bilo pri njenem spočetju, nič pri njenem rojstvu; tam ni bilo treba očiščevanja, ker je bilo Dete samo studenec vse čistosti in ki je na svet prišel, grehov ga očistit. Resnično, o presveta Devica, ni bilo treba čistiti se ti; pa o Marija! ti se šteješ med žene, kakor se je tvoj Sin štel med otroke.“

Pa ne samo ponižna in postavi pokorna je bila Marija, ampak tudi silno ubožna; pa se vendar ni sramovala, svoje uboštvo tudi celemu svetu odkriti. Ne jagneta, kakor bogate, ampak dva golobiča ali dve gerlici, dar ubogih, je prinesla v tempelj za dar. Revni ubožec! ne bodi žalosten in ne sramuj se svoje revščine; glej, nebeška kraljica in nebeški kralj sta si tudi uboštvo in terpljenje izvolila!

Kakor Marija se je tudi Jezus podvergel postavi in se je hotel za nas darovati, zatorej ga pobožni Ludvik Granaški tako lepo nagovarja rekoč: „Pojdi, o Božje Dete, skoz Jeruzalemske

vrata. Poglej veliko mesto, v katerem boš toliko čudežev delal. Glej, o milo dete, tukaj je kraj, kjer se boš s sovražnikom vojskoval, in ga s peterimi ranami in sv. križem premagal. — Tvoja mati, o sladko dete! te zdaj na svojih deviških ramah nese; potlej boš pa sam šel, in nesel na svojih ramah težki križ. Le poglej s svojim nedolžnim očesom na goro Kalvarijo. Danes se daruješ v tempeljnu, enkrat boš na križu darovan. Danes plačajo za Te pet denarjev; potlej boš pa sam s peterimi ranami svet odkupil.“

Dalej piše sv. Lukež: „In glej! bil je človek v Jeruzalemu, kteremu je bilo ime Simeon; in ta človek je bil pravičen in bogaboječ, in je čakal oveseljenja Izraelovega; in sv. Duh je bil v njem. In mu je bilo razodeto od sv. Duha, da ne bo vidil smerti, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa. In je prišel v Duhu v tempelj. In ko so prinesli otroka Jezusa njegovi starši, da bi storili za-nj po šegi postave, vzal ga je tudi on na svoje rame, ter je hvalil Boga in rekel: Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so vidile moje oči tvoje zveličanje.“ — Pač srečen si bil sivi starček Simeon! danes so tvoje oči vidile tistega, kterega si že tako dolgo pričakoval. Gotovo si se od veselja razjokal, ko si Jezusa, luč celega sveta, na rokah deržal! Kaj bi si zdaj zamogel še boljšega želeti, kakor svet zapustiti in izročiti svojo dušo v roke svojega Zveličarja.

Res srečen je bil brunni Simeon; pa ljubeznivi! saj smo ravno tako srečni tudi mi, tudi v naše roke se on spusti iz nebeskih višav pri vsaki sv. maši, dasiravno ga ne vidimo s svojimi telesnimi očmi; pa molimo ga skritega pod podobo kruha in vina. Kar oči ne vidijo, uči nas vera, in „blagor jim, govori Jezus, ki niso vidili in so verovali.“ Kakor do zdaj, bote, upam, tudi danes razlaganje sv. maše zvesto poslušali!

Razlaga.

7. Po veseli angeljski pesmi poljubijo mašnik altar v znamenje velikega spoštovanja, do Kristusa, ki je naš altar, daritev in viši mašnik. V altarju so pa tudi, kakor ste že slišali, shranjene koščice svetih mučencev. Kader mašnik altar poljubijo, pokažejo tudi svoje spoštovanje do svetih koščic, in tako sklenjeni s svetniki v nebesih se zdaj obernejo k vernim in jih pozdravijo rekoč: Dominus vobiscum! „Gospod bodi z vami!“ In služabniki v imenu vseh zbranih odgovorijo: Et cum spiritu tuo! „In s tvojim duhom!“ O kako lepo je to pozdravljenje! Mašnik budijo verne iz raztrešenja in jih opominjajo, svoje serce in misli k Bogu povzdigniti, verni želijo mašniku Kristusovega Duha. Tako so se prvi kristjani pozdravljali zunaj cerkve. Kje so pa zdaj keršanske pozdravljenja? kje se še med nami pozdravljajo, kakor so se pozdravljali naši očetje in matere? kje se slišijo še lepe besede: „Hvaljen bodi Jezus Kri-

stus!“ Vidil sem to lepo navado še na spodnjem Štajerskem in Kranjskem, posebno pa med Hervati; težko boš našel tam še človeka, ki te ne bi z lepimi besedami: Hvaljen bodi Jezus Kristus! pozdravil. Kako je pa v našem kraju? O le premalo pomislimo, da s tem pozdravljenjem se kristjan spozná in da so tudi sv. Oče papež Sikst V. leta 1590 vsem vernim, ki druge tako pozdravljajo ali na pozdravljenje odgovarjajo, podelili odpustek petdesetih dni. Kdor se pa navadi, pozdravljati tako, zadobi popolnoma odpustek o smertni uri, ako sladko ime Jezus zaupljivo in pobožno izgovarja, ali vsaj v sercu na tihem kliče.

8) Zdaj gredó mašnik na levo stran altarja in vse verne k molitvi opominjajo rekoč: Oremus! „Molimo!“ Se obernejo k britki martri, razprostré svoje roke, nekoliko povzdignejo in spet sklenejo v znamenje, da bi celi svet radi objeli in vseh želje, misli in prošnje ob enem k Bogu poslali. Po tem se začné ena ali več molitev z razprostertimi in nekoliko povzdignjenimi rokami, ktere niso vsak dan ene, ampak so skorej vsak dan druge, kakor praznik nanese. Se več godov ob enem obhaja, več molitev se tudi opravlja. V teh molitvah se katoliška cerkev večidel na Boga Očeta obrača in ga prosi vse, česar potrebuje za dušo in telo. Ker smo pa mi revni grešniki in nismo vredni uslišani biti, zatorej vseiej molitev sklenemo z besedami: „Po Jezusu Kristusu Gospodu našem, svojem Sinu, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.“ Jezus sam nas opominja, da naj Očeta vse v njegovem imenu prosimo, on pravi: „Vse, karkoli bote Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal.“ Na koncu molitve odgovori služabnik v imenu vseh pričujočih: Amen, kakor bi hotel reči: „Naj se zgodi, kar prosimo“; Bog naj nas usliši! Zakaj neki mašnik s razprostertimi rokami molijo? Le pogledjte podobo križa in kmalo mi bote odgovorili rekoč: Zato, ker je Jezus Kristus s razpertimi rokami na križu visel. S razpertimi rokami so molili že v starem zakonu. Tako je molil Mojzes in kralj David govori: „K tebi stegujem svoje roke!“ S razpertimi rokami je molil tudi Jezus na Oljski gori, tako so molili tudi prvi kristjani.

Ljubeznjivi! Kader vidite mašnika na levo stran altarja iti in tamkaj moliti; pomislite na Jezusa, kako so ga njegovi sovražniki med gerdim preklinjevanjem in zasramovanjem k Pilatu peljali. Povzdignite tudi vi svoje serce k Bogu! Molite za svojo skerbno mater, za sveto katoliško cerkev! Molite za spreobrnjenje grešnikov, za vse duhovne in deželske poglavarje. Izročite vse, kar vam na sercu posebno leži, Bogu svojemu dobrotljivemu Očetu, ker le pri njem je mogočna pomoč.

Epistel.

Do zdaj smo govorili mi z Bogom in smo svoje želje in prošnje k Bogu pošiljali; zdaj pa Bog z nami govori skoz usta

svetih mož. Po dokončani molitvi se namreč bere en del iz starega zakona, ali iz listov aposteljnov, ali iz djanja aposteljnov, in iz skrivnega razodenja sv. Janeza. To berilo se imenuje list, ali po latinsko epistel. Že ob času aposteljnov se je nekaj iz sv. pisma bralo, in pri tem branju so bili pričujoči tudi tako imenovani „katekumeni“, to je tisti, ki so se v keršanski veri podučevali, pa sv. kersta še niso prejeli. Zakaj se pa list precej po molitvi bere? „Zato, pravi sv. Anastazi, ker v molitvah, ki so pred listom, Boga prosimo, da bi nam dal, svojo sv. voljo spoznati; volja Božja je pa v sv. pismu oznanjena, torej se tudi te pisma berejo, da bi jo iz njih spoznali.“

1. Po dokončanem listu strežniki v imenu ljudstva rečejo: Deo gratias! „Hvala Bogu!“ Hvala Bogu, da nam je svojo sv. voljo razodel in naš um s svojimi nauki razsvetlil, da vemo, kaj je prav, kaj je greh. Naj večja gnada za nas je sv. vera, ktera nam da večno življenje; zato Kristus sam govori: „To pa je večno življenje, da spoznamo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, kterega si poslal.“

2) Po dokončanem berilu se berejo nektre verstice, veči del iz Davidovih psalmov. To so bili nekdanj svoje dni celi psalmi in druge svete pesmi, ktere so verni po zbranem listu prepevali, in se s petjem k poslušanju sv. evangelja in pridige pripravljali, zatorej se še dandanešni v več krajih pesem pred pridigo zapoje, da se serca vernih k poslušanju božje besede bolj vnemajo.

3) Eden poglavitnih delov sv. maše je sv. evangelje. V listu je Gospod nam govoril skoz usta sv. mož, v sv. evangelju nam pa sam Bog govori. Že ob času aposteljnov se je pri sv. maši z veliko častjo in slovesnostjo sv. evangelje prebiralo. In sv. cerkev še zdaj svoje veliko spoštovanja do njega s tem pokazuje, da se pri nekterih našah sv. evangelje popred pokadi, in služabniki z gorečimi svečami k evangeljskim bukvam stopijo. Mašne bukve se prenesejo z leve strani altarja na desno v znamenje da od Judov je bilo sv. evangelje prenešeno k nevernikom ali ajdom. Preden mašnik sv. evangelje začnejo brati, se v sredi altarja nisko priklonejo in prosijo Boga, da bi jim očistil serce in usta; zakaj kdor hoče Jezusa oznanovati, mora biti čist v sercu in govorjenju in se tudi po naukih sv. evangelja tako ravnati, da tega, kar z besedo zida, s svojim pohujšljivim življenjem ne podira. Molitev pred sv. evangeljem se pa tako-le glasi: „Očisti mi serce in usta, vsegamogočni Bog! kteri si usta preroka Izaija očistil z živim ogljem, tako me očisti s svojo nezasluzeno milostjo, da tvoje sveto evangelje vredno oznanujem: po Kristusu, Gospodu našem. Ameen. Blagoslovi me, Gospod! Gospod bodi v mojem sercu in v mojih ustih, da vredno in spodobno oznanujem njegovo evangelje.“ Amen.

V prvi molitvi se najdejo besede: „Očisti mi serce in usta, vseмогоčni Bog! kteri si usta preroka Izaija očistil z živim ogljem.“

Da bo te zastopili moram vam še tole v misel vzeti. Božji prerok Izaija je vidil, v duhu zamaknjen, Boga na visokem in povzdignjenem sedežu sedeti. Nad Božjim sedežem so bili angelji, ki se Serafimi imenujejo. Vsakteri je imel po šest perutnic in klicali so eden proti drugemu: „Svet, svet, svet Gospod, Bog vojskinih trum; polna je vsa zemlja njegove slave.“ Izaija, ko to zasliši, moli: „Gorje mi, da sem molčal, ker sem človek, ki ima omadežane usta!“ Kar je k njemu priletel eden Serafimov, v kleščah je z altarja prinesel živ ogel, in se ž njim Izaijevih ustnic dotakne in pravi: Glej, s tem so tudi usta očiščene. tvoj greh ti je zbrisan. Glejte zato pravijo mašnik: Očisti mi usta — ki si Izaijove usta očistil z živim ogljem.

Evangelje.

Zdaj, ko so mašnik Boga za očiščenje serca in ust prosili, gredó na desno stran altarja sv. evangelje brat. Kdo ne bi pomislil tukaj žalostnega pota, kterega je Jezus od Pilata do Heroda storiti moral? Kaj neki pomenja beseda „evangelje?“ Evangelje pomenja „veselo oznanilo“, in popisuje Jezusovo rojstvo, življenje, nauke, čudeže, terpljenje, smert in ustajenje; je torej res veselo oznanilo, ker oznanjuje odpuščanje grehov in večno zveličanje vsem, ki v Jezusa verujejo in po njegovih naukih živé. — Mašnik pozdravijo verno ljudstvo z navadnim pozdravom, rekoč: „Gospod bodi z vami!“ In služabniki odgovorijo: „In s tvojim duhom!“ Vi vsi hitro vstanete, ali pa veste tudi zakaj? Kaj stori dobri otrok, kader ga Oče pokličejo? Hitro vstane, se vstopi pred očeta, njih povelje posluša in na nagloma spolni; tako tudi mi hitro ustanemo v znamenje, da hočemo vse nauke sv. evangelja zvesto poslušati in naglo dopolnovati; za sv. nauk tudi, ako bi bilo potreba, svojo kri preliti.

Potem mašnik zakrižajo evangeljske bukve v znamenje, da je v njih nauk križanega Jezusa; povejo, iz kterega evangelista bo sv. evangelje brano rekoč: „Besede sv. evangelja po spisu sv. Matevža, ali sv. Marka, sv. Lukeža ali sv. Janeza; in strežniki odgovorijo: „Slava bodi tebi, o Gospod!“ Zahvalimo te, o Gospod, za sveti nauk, kterega smo po tvojem edinorojenem Sinu prijeli. Mašnik in verni se pred sv. evangeljem pokrižajo na čelu v spričevanje, da se ne sramujejo Jezusovih naukov; na ustih v znamenje, da so pripravljeni nauke križanega Jezusa tudi pred celim svetim pričati; na persih v spomin, da Jezusove nauke tudi v sercu terdno verujejo in ljubijo. Po branem evangelju poljubijo mašnik iz časti, hvaležnosti in ljubezni do Jezusa Kristusa mašne bukve in pravijo: „Po besedah sv. evangelja naj bodo zbrisane naše pregrehe!“ Služabniki odgovoré: „Hvala tebi Kristus!“ Zahvalimo te za tvojo milost, da si nam po svojem nauku pot v nebesa pokazal. Po evangelju se

je v prvih časih kristjanstva začela pridga. Po pridigi je dijakon glasno klical: „Ite missa est!“ Pojdite, maša za pervence je končana, in daritev se bo začela. Vsi nekerščeni in očitni grešniki odstopite! Cerkev se je svoje dni potem zaklenila in maša vernih se je začela z

Vero.

Po dokončanem evangelju mašnik spet stopijo v sredo altarja; Kristusa od Heroda spet nazaj peljejo. Mašnik zapojejo ali molijo: „Credo in unum Deum; Verujem v enega samega Boga“ i. t. d. Kako lepo mesto je veri pri sv. maši odločeno! Mašnik in verni v veri za golo resnico pričajo, kar se je v listu in evangelju bralo. Vera se pa ne moli pri vsaki sv. maši; ampak moli se vse nedelje, Gospodove praznike, v praznike Marije, angeljev, aposteljnov in cerkvenih učениkov.

Preden so se aposteljni vsaksebi ločili, so posebne nauke ustmeno izročili kristjanom in jih podučili kaj morajo verovati. Ta vera se imenuje apostoljska vera in po nji so se kristjani spoznali. Prvih 300 let ni bilo tedaj druge vere, kakor apostoljska. V poznejših časih pa so krivoverci eno ali drugo resnico sv. vere tajiti ali pačiti začeli, zato so cerkveni poglavarji veri nekatere besede pridjali, da so ta ali uni člen apostoljske vere bolj natanjko razložili in določili. Vera tedaj, ki se pri sv. maši moli, je od Nicejskega zbora (325 l.) in ni nič drugzega, kakor poboljšana in bolj določena apostoljska vera, katero je cerkev zato podaljšala, da je zapeljive nauke krivovercev očitno zaverгла.

Glejte ljubeznivi! to vero, katero mi molimo, so molili že mučenci v prvih časih, in jo moli še dandanešnji milijon in milijon katoljskih kristjanov. Deržimo se zvesto te vere, in naj nas tudi brezvestni zapeljivci in zaničevavci sv. vere zavoljo naše vere nadlegujejo; kažimo, da se ne sramujemo in ne bojimo, svojo vero tudi v djanju kazati. — V neko gostilnico pride nek mlad mož, v kateri je že veliko bolj imenitne gospode pri kosilu zbrane bilo. Preden se k mizi vsede, naredi sv. križ in nekoliko pomoli. Vsi ga debelo gledajo in se mu začno posmehovati, nazadnje vstane velik krohot in smeh. Mladi gospod jih vpraša, komu se smeji in ko zve, da ta smeh njegovi molitvi velja, reče jim s krepkim glasom: „Veste kaj, smejati se čez nekaj ni težko; pa v taki zaničljivi družini to storiti, kar je dolžnost in kar vest zapové, zamore le katoljski mož. Jes sem katoljski kristjan, in se ne sramujem svoje vere.“ Glejte lep izgled žive vere; torej kdor ima živo vero v sercu in po njenih sv. naukib živi, bo tudi veselo enkrat, kakor Simeon, rekel: „Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji bosedi v miru; ker so vidile moje oči tvoje zveličanje!“ To nam sprisi Marija brez madeža spočeta Devica! Amen.

God neomadežnega spočetja Marije Device.

(Marija prečista devica brez vsega madeža spočeta; spisal in govoril J. F. Kafol.)

„Zdaj, otrociči! poslušajte me; blagor, kateri ohranijo moje pota.“ Modr. 8.

V v o d.

Bodi pozdravljena nebes kraljica!
 Čast in slava Ti, devic Devica!
 Ti si krasna luč nam v nočni tmini,
 Ti Danica zgodnja na višini.
 Naj češčenje vedno ti doni,
 Dokler Božji Sin te sam časti.

Besede Božje modrosti, ki smo jih slišali v današnjem berilu iz Salomonovih pripovedí, vse na Marijino čast in slavo kažejo; so pa tudi takó mikavne, da samó jih poslušati že serce radosti igra. Da jih pa prav razumete, treba je trojno spočetje prečiste Device Marije poznati. — Pervič je bila prečista Devica spočeta v Božjih mislih po večni odločbi; to se pravi: preden je bil svet vstvarjen, še v neznani večnosti, bil je Gospod Bog sklenil, preblaženo Devico vstvariti in s toliko visokostjo jo okinčati, kolikor je dandanes pred vsemi drugimi stvarmi ima. Na to prvo njeno spočetje mérijó besede iz danesnjega berila, ktere se Mariji izrekati dajo: „Gospod me je v lasti imel v začetku svojih pot, preden je kaj storil od zečetka. Od vekomaj sem postavljena, in od nekaj, preden je bila zemlja vstvarjena. Še ni bilo breznov, in jaz sem bila že spočeta; vod studenci še niso izviralí; gore še niso bile s svojo težo vstavljene; preden so bili hribi, sem bila jaz rojena.“ In tako dalje od 22—30. verste. — Drugič bila je prečista Devica

spočeta v pobožnih dušah starega testamenta; to hoče reči: že v stari zavezi, odkar je bil Gospod Bog tiste velikopomenljive besede izustil: „Med teboj, kača, in med žensko bom sovraštvo postavil, in ona ti bo glavo sterla“, so — od Adama do sv. Joahima — vse pobožne duše na prečisto Devico v sercu mislile in nadejno jo pričakovale. Temu drugemu spočetju se prilegajo besede iz današnjega berila, ktere se Mariji v usta položijo: „Sem igrala na svetu in moje veselje je, biti s človeškimi otroci.“ (31 versta.) — Tretjič bila je prečista Devica telesno spočeta pod materinskim srcem sv. Ane, ktera je poprej bila nerodovitna in že priletna. To se je godilo današnji dan, zatorej danes obhajamo god spočetja Device Marije. S tem telesnim spočetjem se besede iz današnjega berila kaj prikladno vjemajo, ktere je Marija na zemljo stopivši tako-le govorila: „Zdaj tedaj, otroci, poslušajte mene; blagor jim, kteri ohranijo moje pota. Poslušajte nauk in bodite modri, in nikdar ga ne zametujte. Blagor človeku, kteri me posluša, in kteri čuje pri mojih vratih vsaki dan, in streže pri podbojih mojih dur. Kdor mene najde, bo našel življenje, in prejel zveličanje od Gospoda.“

Večna čast in hvala presveti Trojici, da od nebeškega prestola je nam revnim, pregrešnim Adamovim otrokom miložarna pomočnica in usmiljena besedica bila današnji dan povedana!

Volja me je, za danes s svojim pogovorom pri telesnem spočetju preblazena Devica Marije ostati, in namenil sem vzroke pojasnovati, zarad kterih se je spodobilo, da Marija Devica je bila brez slehernega madeža izvirnega greha spočeta. — Marija bodi češčena!

Razlaga.

Po vrojenem grehu je bila človeška natora v temelji ali korenini tako skazena in tako je oslabela, da nikdar noben človek prav razumel ne bo, koliko škode vsemu človeštvu iz

Adamove nepokorščine izvira. Izvirni greh je v prvi korenini ostrupil rodoslovno deblo vesoljnega človeštva in enkrat za vselej podjedil človeškim otrokom vso blagost in srečo na svetu. Vsi zlegi, dušni in telesni, ki na zemlji ljudstva žulijo, so le nesrečni porod Adamovega greha; kajti „zmote in tmiue so se le iz greha na zemlji vrodile.“ (Ekl. 11.) — Po tem grehu je peklenski sovražnik vse človeštvo podjarmil, v svojo službo vpregel, v sužnost vkoval. Sama prečista Devica, čeravno je razcvetela in se dozorila na deblu človeškega rodu, ni bila nikdar s trupom Adamove nepokorščine zavdana; marveč ona je bila ob svojim spočetju iz posebne gnade in izvolitve vsegamogočnega Boga v pogledu na zasluženje Jezusa Kristusa, Odrešenika človeškega rodu, slehernega madeža izvirnega greha čisto ovarovana. Tako je ona kar nova stvar, kakor še nobeden Adamovih otrok, iz Božje roke izšla, in na zemljo postavljena bila, da pospešuje odrešenje in blagost vesoljnega človeštva. — In spodobilo se je, da preblažena Devica je bila pred vsemi človeškimi otroci s tako imenitno, veličastno prednostjo in izvauredno, posebno milostjo okinčana; — iz sledečih uzrokov:

1. Prečista Devica Marija je izvoljena hči Boga Očeta.

Perva hči, ki je iz Božje roke z vso popolnamostjo obdarjena izšla, je bila Eva, mati vseh človeških otrok po telesu. Ona je bila v ljubezni božji vstvarjena in z vsemi zakladi nebeške milosti oskerbljena na zemljo postavljena. Vendar Eva ni bila od Boga Očeta izvoljena, mati biti Božjemu Sinu; ta visoka čast je bila po večnih sklepih še le Devici Mariji pribranjena. Ne da se potem takem misliti, da bi Marija z manjšo gnado kakor Eva okinčana vstvarjena bila; ne dá se soditi, da Marija, kot naj ljubša hči Božja, bi v spodnjem stanu kakor Eva, to je, omadeževana z vrojenim grehom bila spočeta; ne

dá se reči, da Marija, ktere posel je bil Evini pregrešek popravljati, bi ravno s tistim grehom, s katerim je Eva božjo ljubezen napravila, otežana na zemljo bila stopila. — Marija Devica je bila v popolni nedolžnosti spočeta. Na to resnico kažejo besede, ktere je sam Bog vpričo Adama in Eve govoril, bi rekel, Marijo poveličal in peklenščeku sodbo izustil, rekoč: „Med teboj, kača, in med žensko, med tvojim in njegovim semenom bom sovraštvo postavil, in ona ti bo glavo sterla.“ (Gen. 3, 15.) Te preroške besede nas opominjajo sovraštva med peklenščekom in prečisto Devico, sovraštva med hudobneži, ki so satanovo seme, in Jezusom, ki je sad Marije Device, ter nam očitno povedó, da prečista Devica je kači glavo sterla, — da vrojeni greh do nje nobene moči imel ni. Res je Gospod Bog s temi besedami prvima staršema nado in upanje na prihodnjega Odrešenika zablížeti dal, pa tudi v njuno osramotenje jima je napovedal, da zvestejega moža, kakor je Adam bil, in ljubšo hčerko, kakor je Eva, si bo obudil v poveličanje svoje večne časti. Taka izvoljena hči mu je prečista Devica Marija; spodobilo se je torej, da je bila brez vsega madeža spočeta; da so se na nji Božje besede vresničile: „Ti si čista in vsa lepa, moja draga! madeža ni na Tebi.“

Dvignimo svoje misli nekoliko še više. „Velik čudež je bila prečista Devica.“ Tako govori sv. Krizostom. „Ali se je že kdaj našlo, kaj večega, kaj imenitnejega memo nje, ali pa se bo morda najti dalo? Ona sama s svojo visokostjo nebo in zemljo presega. Kdo je svetejši memo nje.“ Niti preroki, niti apostolji, niti očaki, niti angelji, niti nadangelji, niti Kerubimi, niti Serafimi; med vsemi stvarmi, vidnimi in nevidnimi, se ne more memo nje više in tudi ne bolj popolne najti. Vemo pa, da Bog je bil angelje nebeške vse čiste vstvaril. Ako je Bog Oče svojo izvoljeno hčerko Marijo nad angelje nebeške v kraljico povzdignil, spodobilo se je, da je bila tudi ona vsa čista — brez slehernega madeža vrojenega greha vstvarjena. — Da!

prav je sv. katoliška cerkev izrekla, „da prečista Devica Marija je bila precej ob svojem spočetji iz posebne gnade in izvolitve vsegamogočnega Boga vsega madeža izvirnega greha čista obvarovana.“

2. Prečista Devica Marija je preljuba mati Boga Sina.

Svojo mater častiti in slaviti je v sercu slehernega sina vrojena postava in dolžnost. Jezus Kristus, ki je imel na zemljo priti postavu spolnovat, je gotovo do svoje preljube matere prečiste device vse sinovske rahle čute v naj viši meri od vekomaj sem redil v svojem Božjem sercu, in za njeno čast in slavo skerbel že pred svojim včlovečenjem. Ako bi pa bil pripustil, pri spočetji omadežvati jo z nesnago vrojenega greha, ne bil bi se za njeno čast dostojno ponesel; kajti greh človeka osramoti, stori dušo v sovražnico Božjo in v sužnico peklenškega trinoga.

„Vem, govori bistrourni Bosuet, da dar nedolžnosti se ne more lahkomisljeno človeški popačeni natori prilastovati; pa to ni preveč ga razdajati, ako se samó Materi Božji prilastuje; celo lahko bi se mislilo, da Bog je z darom nedolžnosti preveč varčen, ako bi ga bil svoji Materi prečisti Devici odrekel.“ Jaz pa še to določim: Ako bi Marija ne bila brez madeža spočeta, vest bi bila svojemu Sinu Jezusu Kristusu tako-le govorila: „Kdor me je vstvaril, me je tudi vmoril; ob enem času sem prejela življenje telesno in pa smert dušno. Moj Sin ni za mojo čast po sinovsko skerbel. On me je vstvaril, ker po Njem je vse storjeno, in brez Njega ni nič storjenega, kar je storjenega; pa že v prvem hipu mojega spočetja me je po vrojenem grehu v oblast satanu izdal.“ To bi se z veličastvom Jezusovim in z Marijino slavo nikakor ne strinjalo.

Obernimo svoje misli še na drugo stran. „Gospodovemu stanovališču se spodobi svetost za vselej“, govori prerok David. (Ps. 92, 5.) Pervo stanovališče včlovečenega Boga na zemlji

je bilo oserčje prečiste Device. Ako bi to materinsko oserčje z grehom omadežano bilo, Jezus Kristus bi se bil v nesnažnem stanovališču včlovečil in devet mesev pod grešnim srcem prebival. To se nikakor ni moglo goditi, Jezusovo božestvo se temu vstavlja in namen njegovega prihoda — greh za zemlji zatreti in satanovo kraljestvo razrušiti, se s tem trohice ne vjema.

Premislimo še to važno resnico, da Marija prečista Devica je Jezusu dala mesó in kri, katero je On v odrešenje človeštva daroval. Mislim, da to vsak lahko razume. Sv. Avguštin naravnost reče: „Jezusovo mesó je Marijino mesó.“ Sv. Evheri te Avguštinove besede pojasnuje, Marijo tako-le ogovorivši: „Kri, katero je Bog Sin v zveličanje sveta prelil, je od tvojega telesa vzela, in kar bi tudi za te, o prečista Devica! plačati imel, je od tebe dobil.“ V enacih mislih govori častiti Beda rekoč: „Ker je Božji Sin v deviškem telesu spočet bil, mesa ni vzel od ništa, pa tudi ne od drugod kakor od maternega mesá; drugače bi se ne bil imenoval sina človekovega, ker ne bil bi se iz človeka vrodil.“ Po tem takem je bilo Jezusovo telo del od Marijinega telesa, in kri, ki se je po Jezusovih žilah prelivala, bile so kaplje od kervi iz Marijinega prečistega serca. Torej se je potok gnade že v Marijinem sercu izvirati začel; kajti telo, kterega je mili Jezus za nas na križu daroval, in presveta kri, katero je na Golgati v odrešenje človeštva prelival, bilo je nekdanj Marijino telo in kri iz Marijinega materinskega serca; in ako je to telo in ta kri po Jezusu vesoljnemu svetu toliko blagoslova — večno zveličanje doneslo, — moralo je pač v prvem začetku, to je: že ob spočetji preblazene Device, neomadeževano, čisto, popolnoma nedolžno biti, drugače bi ne bilo moči imelo, človeštvo greha oprati in očistiti in naj svetejšemu Bogu prijetno storiti.

Iz razloženega pač smemo skleniti, da Mariji, kakor preljubi materi Boga Sina, se je čast spodobila brez vrojenega greha spočeti biti, in vsakega kristijana mora veseliti, da katoliška

cerkev je izrekla, „da je bila prečista Devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja v pogledu na zasluženje Jezusa Kristusa, Odrešenika človeškega rodu, slehernega madeža izvirnega greha čista ovarovana.“

3. Prečista Devica Marija je predraga nevesta Boga sv. Duha.

V visoki pesmi je v živo popisano, kako dopadanje ima Bog sv. Duh nad sleherni nedolžno dušo. Sveta vera pa na drugi strani tudi jasno uči, kako močno se Bogu sv. Duhu studi nad vsako z grehom omadeževano dušo. Res je, da z grehom omadeževana duša se z Božjo pomočjo očistiti vtegne, kakor smo vsi mi v svetem kerstu vrojenega greha očiščeni bili; vendar dar vedne nedolžnosti več velja, kakor vsa pokora in vse očiščenje, tako da mi človeški otroci bi Bogu bolj dopadli, ako bi nikdar z vrojenim grehom omadežani ne bili, kakor pa če po sv. kerstu vse dni svojega pozemeljskega življenja kerstno nedolžnost ohranimo. Prečista Devica, kakor predraga nevesta Boga sv. Duha, je pač tako visoko milost dosegla, da je pred vsemi Adamovimi otroci z najimenitnejšim darom prve nedolžnosti bila okinčana. Na to kažejo besede, ktere jej je angelj Gabrijel govoril: „Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami. — Sv. Duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila.“ Ako bi pa Marija z vrojenim grehom omadežana bila, ne bilo bi se nji to angeljevo pozdravljenje prilagalo; marveč nasprotno bi jo celo peklenšček smel tako-le psovati: „Ti si bila moja sužnja; Ti si bila pod mojo oblastjo, preden si Gospodova bila; Ti si bila polna greha, preden si blagoslovljena postala; Ti si bila sužnica kneza vse teme, preden te je sv. Duh v svojo nevesto izvolil.“ Nas vse, ki smo bili v grehu spočeti, peklenšček z enacim psovanjem lahko sramoti, čeravno smo v sv. kerstu vrojenega greha očiščeni. Pa kako nečastno bilo bi za presrečno nevesto Boga sv. Duha tako zasramovanje? Spodobilo se je torej,

da Bog sv. Duh je svojo nevesto prečisto Devico ovaroval pred vsem madežem izvirnega greha, in z darom perve nedolžnosti jo za vselej olepšal. —

Da to ložeje razumete, bodi vam sledeče znano: Oprostenje od vrojenega greha — prav za prav odrešenje — je na dva načina ali po dvojnem potu mogoče, eno gre pred grehom, drugo pa za grehom sledi. Ravno tako se zamore na dva načina ozdravljati; prvi način, če se kdo pred žugajočo boleznijo ovaruje; drugi način, ako se komu, ki je že v bolezen padel, zdravje poverne. Vsak pa lahko sprevidi, da bolj slavno je, koga pred boleznijo z modrimi sredstvi ovarovati, kakor pa, kader je že zbolel, z grenkimi zdravili zopet mu k zdravji pomagati. Enako je bolj častno in slavno, dušo pred grehom in pred peklenko sužnostjo ovarovati, kakor pa še le potem, ko je že z grehom omadeževana in v sužnost satanovo padla, greha jo očistiti in iz rok silnika rešiti. — Spodobilo se je, da prečista Devica, kot presrečna nevesta Boga sv. Duha, bi po naj slavnišem načinu vrojenega greha oprostena bila; spodobilo se je, da ona, kot porodnica Božjega Sina, bi naj perva zmed vseh človeških otrok Jezusovega zasluženja deležna bila; zatorej mora pa tudi vsak človek z menoj obstati, da Božji milosti je bolj bilo prikladno, že ob spočetji v pogledu na Jezusovo zasluženje slehernega madeža izvirnega greha jo čisto ovarovati, kakor pa greha jo rešiti še le potem, ko je že omadežana bila. In prvo se je zgodilo, kakor cerkveni učeniški terdijo, naj jasneje pa sv. Sofron, Jeruzalemski patriarh, kateri naravnost pravi: „Marija Devica je bila prosta vsega madeža vrojenega greha.“ Zatega del se pa tudi neizrečeno veselje po vsem pravovernem svetu razmeva, odkar je sv. katoliška cerkev od Boga razodeto resnico (dne 8. grudna 1854) izrekla, „da je bila prečista Devica Marija precej, ob svojem spočetji (v prvem trenutku svojega spočetja) iz posebne gnade in izvolitve (povlastine) vsegamogočnega Boga, v pogledu na zasluženje Kristusa Jezusa,

Odrešenika človeškega rodu, slehernega madeža izvirnega greha čisto ovarovana.“ —

Jaz sem vam razložil, da ta čast se prečisti Devici Mariji spodobi, ker ona je 1) izvoljena hči Boga Očeta; 2) preljuba Mati Boga Sina in 3) preserčna Nevesta Boga sv. Duha: — Ona je tempelj presvete Trojice. —

Sklep.

Ljubljani kristijanje! V životopisu sv. Didaka beremo, da je bil goreč častitelj prečiste Device Marije, tako da na njeno priprošnjo je Didak celo čudeže delal. Ko je namreč ta priprosti redovnik pod papežem Miklavžem V. v Rim prišel, stregel je bolnikom v samostanu „Ara coeli“ imenovanem. V samostanu so imeli lepo navado, pred nako podobo Matere Božje v oljenki vedno luč žgati. Didak je vedno skerbela, da luč ni vgasnila; pa tudi pogostoma so ga pred rečeno podobo klečati vidili in poznali so ga vsi kot ljubitelja prečiste Device. Ker je v samostanu ta posel imel, da je bolnikom stregel, priporočevali so se mu večkrat ti reveži v molitev; in on kaj stori? Poln zaupa v Mater Božjo gre pred njeno podobo, ondi nekoliko prav serčno pomoli, vzame iz lampice nekaj kapljic olja, se verne k bolniku, ga pokriža s tem oljem in bolezen odjenja. Tako je mnogo bolnikov čudovitno ozdravljajal.

Tudi nas, ljubi bratje! bolehnost tare; in ta bolehnost je bolj na duši, kakor na telesu občutljiva; torej močno nevarna, da bi nas ne vmočila, ne za ta svet, marveč za neskončno večnost. —

Oh mažimo se z oljem iz lampice prečiste Device Marije! Nje lampica je popolna nedolžnost, po kateri pred nebeškim prestolom višo milost vživa, kakor vsi angelji, svetniki in svetnice skupaj. — Nje olje je pa materna preserčnost do nas revnih grešnikov, na njeno prošnjo se rosi božje usmiljenje čez sedanji svet, ki ga toliko potrebujemo. —

Sveti adventni čas je nastopil; po vseh cerkvah naše katoliške domovine se prelepe pesmi Mariji v čast in slavo iz jezer pobožnih src glasé; Slovenci namreč s posebno gorečnostjo Mater Božjo v adventu časté in imajo v ta namen obilno premilih pesem zloženih z jako ginjlivimi napevi. Ali bomo mi zaostajali? Nikakor. Glasijo se naj tudi iz naših gerl sv. pesmi, poslavljati hočemo Božjo Porodnico, in karkoli naše serca hranijo pobožnih občutkov, vsi naj bodo neomadežani Devici v materno naročje podarjeni. —

Nebrojno kristjanov po pravovernem svetu ob tem času presvete zakramente prejemlje, svojo vest čisti in bolno dušo ozdravlja; posebno pa se mora rahločutnim Slovencem čast dati, da redki zmed njih Božične praznike obhajajo v starem dušnem kvasu. Oh ne bodimo mi med številom takih nemarnežev! Mazimo se z oljem iz lampice prečiste Device; hočem reči priporočujmo se Njij v pomoč, da bi svoje zmote prav spoznali, serčno se jih skesali, čisto spovedali, dobro spokorili in popolnoma poboljšali; kličimo Njo v pomoč, da bi vredno prejeli presveto obhajilo, in kader se bomo pri sveti večerji gostili, ne pozabimo, da z Jezusovim rešnjim Telesom tudi Marijino deviško telo zavživamo, da Mati in Sin, Marija in Jezus nas v priserčni ljubezni objemata.

Moji bratje! vse dni svojega življenja častimo Marijo in, koderkoli hodimo, pozdravljajmo jo tako-le:

Pozdravljam te, izvoljena Hči Boga Očeta!

Pozdravljam te, preljuba Mati Boga Sina!

Pozdravljam te, predraga Nevesta Boga sv. Duha!

Pozdravljam te, tempelj presvete Trojice! Amen.

Ogovor pri delitvi sv. birme.

(Kako se ima birmani človek obnašati, da ga bo moč in gnada svetega Duha podpirala; spisal in govoril J. F. Kafol.)

„Ako kdo mene ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.“ Jan. 14, 23.

Vvod.

Ljubezen do Jezusa, ljubljeni poslušalci, in sv. gorečnost do njegovega sv. nauka, je tisti pot, po katerem sv. Duh v človeške serca dohaja in človek se nakviško do prestola presvete Trojice dviga. Tega nas je Jezus podučil, ker je rekel: „Ako kdo mene ljubi . . . .“

Da to še lažeje zastopite, bodi vam ponovljeno, da Bog Oče, prva oseba v presveti Trojici, je svojega Sina Jezusa Kristusa od vekomaj sem z neskončno ljubeznijo ljubil; ravno tako je Bog Sin, druga oseba v presv. Trojici, svojega Boga Očeta od vekomaj sem z neskončno ljubeznijo ljubil; iz te večne ljubezni, ki vekomaj obstoji med Bogom Očetom in Sinom, se izhaja sv. Duh, tretja oseba v presv. Trojici. Ko torej Jezus pravi: „Ako mene kdo . . . .“, hoče nam naravnost povedati, da, če bomo imeli ljubezen do njega in do njegovega svetega nauka, bota Bog Oče in Bog Sin v tretji osebi presv. Trojice v sv. Duhu k nam prišla in pri nas prebivala. — Tako je resnično, da ljubezen do Jezusa in serčna gorečnost do sv. vere je edini pot, da se sv. Duha vdeležimo.

Blagor vam, dragi poslušalci! Naš premilostljivi škof so med nami, in kot najviši duhoven so pred altarjem pripravljani, otročičem te fare po zakramentu sv. birme sv. Duha deliti. Pa še le bolj blagor vam ljubljeni otročiči, ki ste za sv. birmo lepo pripravljani. Kmalo bo sv. Duh nad vami vihral, v vaša

mlada serca stopal in vas s svojimi gnadami krepčal, da bode te v stanu za vselej v Jezusovi ljubezni ostati in stanovitno po sveti veri živeti in večno zveličanje doseči.

Pa kdo mi pove, odkod pride, da marsikteri današnjih kristjanov, čeravno je že birman bil in je sv. Duha prejel, vendar v svojem življenju nobene pobožnosti ne spričuje, in da moč in gnada sv. Duha se pri njem nič kaj izdatna ne kaže? To pride od tod, ker se taki ljudje sv. Duhu zoperstavljajo, Jezusa ne ljubijo in rajši po svojem hudem poželenju kakor pa po Božjih zapovedih živé. Da takim kristjanom večna nesreča proti, vsak lahko razume.

Naj bi vas, ljubi otročiči, ki bote danes birmani, pred tako in enako nesrečo obvaroval, in tudi vam drugim poslušalcem nekoliko potrebnega podučila v tej zadevi podelil, razložil bom, kako se ima birmani človek v svojem življenju obnašati, da ga bo moč in gnada sv. Duha podpirala. Začnem!

Razlaga.

Zakrament svete birme, v katerem se keršanski človek s sveto križmo in božjo besedo od sv. Duha v gnadi poterdí, in kakor vojšak sv. keršanske vere pod posebno varstvo božje sprejeme, dodeli birmancu razne in prav imenitne nebeske dari in milosti, in ga tako zmožnega stori po svojem visokem poklicu živeti in nezvenljivi venec rajski doseči. Nadjam se, da niste še pozabili, da naj prvič sv. birma pomnoži posvečujočo gnado božjo, to je tisto gnado, katero si je nedolžen birmanec od sv. kersta sem ohranil, ali pa, ako jo je bil že odraščén birmani po grehu zgubil, pri sv. pokori spet pridobil; nadalje mu da posebno gnado ali moč, da birmanec svojo vero stanovitno spoznavlja in povsod kaže in terdi, ter po njej zvesto živi in celo življenje ravna, — potem vtisne duši neizbrisljivo znamenje, da za vselej nosi na sebi podobo Jezusovega izvoljenca in za celo pozemeljsko

življenje ga za vojšaka pod Jezusovo bandero postavi; zadnjič pa da birmancu popolnost kristjana, po kateri se vsak birmani človek loči od drugih kerščanskih ljudi, ki sv. birme še niso prejeli, in tako ga obdari z popolnostjo vseh milost nebeških. — Pravim, nadjam se, da vseh teh resnic niste še pozabili, ker ni dolgo, od kar so vam razložene bile.

Rekel bi, da pri takih in enakih svetih darih, neizmernih gnadah in preobilnih milostih nebeških meral bi birman človek pač prav po angeljsko na tem svetu živeti! In vendar ni taka. Žalibog le pogostoma na svetu malopridneže nahajamo, in mnogo zmed tacih jih je kerščenih in birmanih. Ne kaže se nad njimi, da bi bili s sv. Duhom zapečateni.

Da vas take nesreče zavarujem, obljubil sem vam razložiti, kako se ima birmani človek v življenji obnašati, da ga bo moč in gnada sv. Duha podpirala. In rečem:

1. Treba je vse dni pozemeljskega življenja s svojimi slabostmi stanovitno se boriti, svoje spačene nagone dušiti in sami sebe zatajevati.

Kdor svoje dušne slabosti ljubi, svoje spačene nagone cartlja, le svojemu poželenju streže, in sam sebe v dobro posiliti noče, zastonj mu je birmanemu biti. On sicer prejme znamnje svetega zakramenta; ali moč sv. Duha ga ne bo podpirala. In kako ga bo podpirala, ker je človek v svoje grehe zaljubljen in naj hujšim sovražnikom roko derži. In kako bo sv. Duh tacega človeka vodil, ker se je sam v vodstvo izdal svojim priseženim dušnim protivnikom. — In kako bo tacega kristjana moč Božja v pobožnem življenju krepčala, ker sam si ne noče nič za svete čednosti prizadevati. „Kteri so Kristusovi, so križali svoje meso z grehi in željami vred“, pravi sv. apostelj Pavel. Ti pa nočejo svojega mesa križati, torej Kristusovi niso in sv. Duh v njih ne živi. Zatorej je rekel prav sveti Ambrož, „da, kdor živi po poželenju svojega mesa, je le mesen človek; kdor pa živi po zapovedih božjih, je duhoven človek.“

Ako se le nekoliko okoli sebe oziramo, zagledamo veliko množico ljudi, ki po poželenju mesa živé, piélo število unih pa najdemo, ki po duhu živé. Glej uno deklino, kako se šopiri, kako išče dopasti, prevzetnost se jej vidi na obrazu, vidiš, ona živi po mesu. Glej unega fauta, kako nosi glavo na kviško, vsaka pridiga mu je predolga, vsaka posvetna veselica pa prekratka, pri večerni molitvi doma vselej dremlje, celo noč okoli hoditi po grešnih potih pa se nikakor ne naveliča. Vidiš, on živi po mesu. — Glej unega zakonskega moža. Otroke doma učiti Očenaš moliti, ma je dolgočasno, v pivnici posedati pa mu nikdar dolgočasno ni. Popoldne priti h keršanskemu nauku nima časa, če se mu pokaže majhen posveten dobiček, storil ti bo dolgo pot v druge kraje; vidiš, on po mesu živi. In tako dalje. Resnično je, da velika množica ljudi le po mesu živi. Od tod pride, da moč sv. Duha je malo kaj izdatna pri takih ljudeh, zakaj sv. Duh le tolikanj človeka podpira, kolikanj se človek sam v dobro posili. Kader pa si človek za pobožnost prizadeva, pristopi tudi toliko božje gnade, kolikor je ima potreba in takrat je zveličanje gotovo.

Zatoraj se obrnem na vas poslušalce, in vam rečem, ne pozabite, da človek pred Bogom le toliko velja, kolikor sam sebe, premaga: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni ga bodo posedli.“ Premagujte meso, da bo sv. Duh vas podpiral. In vi ljubljeni otročiči! ki boste danes birmani, stanovitno se vse dni svojega življenja vojskujte z hudobnim svetom, morite svoje spačeno poželenje, bodite-lepo ubogljivi svojim staršem, držite se božjih zapoved, zatajajte sami sebe, varujte se greha kakor strupenega gada, ter vselej imejte Jezusove besede v spominu, kateri pravi: „Učite se od mene, jes sem krotek in iz serca ponižen.“

2. Birman človek mora, da ga bo moč sv. Duha podpirala, vse svoje zaupe in nade le v križanega Jezusa staviti.

Vsak človek, bodisi na telesu tudi tak junak kakor nam sv. pismo od velikanskega Samsona pripoveduje, kar duševne moči zadeva, je tako slaboten, tako šibek, da z lastno zmožnostjo stvarice drugega ni v stanju, kakor samo grešiti. Vsa naša moč pa je v Jezusu. Tega nas On sam zagotavlja, ker pravi: „Brez mene ničesar ne zamorete.“ Jezus ni rekel, brez mene malo kaj zamorete, ampak pravi, brez mene nič ne zamorete. Ako bi po tem takem kdo mislil, da se bo z lastno močjo zoper svoje dušne sovražnike boril, da bo z lastnim prizadetjem se na poti pobožnega življenja deržal, močno bi se goljufal. — Vsa naša moč je v Jezusu, kakor veli sv. Pavel: „Vse zamoremo po Njem — v Jezusu, kateri nas močne dela.“ Vsi naši zaupi, da bomo zmago dosegli čez svoje dušne sovražnike, vse naše nade za večno krono, se opirajo le na križanega Zveličarja po sv. Duhu. To nam očitno kaže tisti cerkveni obred, da se pri sv. birmi birmancu na čelo znamenje svetega križa vtisne in da se s sveto križmo pomazili. S tem se birmanec opominja, da, kader skušnjave pridejo, naj se spominja Njega, kateri je od strani svojih sovražnikov veliko nasprotovanja preterpel, in za moč naj ga prosi.

„Zakaj Jezus je za nas terpel, da ga posnemujemo, ker je Kristus terpel v mesu, bodi ravno ta misel vaše orožje“, veli sv. Peter. — Človek mora torej svoje slabosti poznati in živo jih čutiti, da v Jezusu močen postane in da ga moč sv. Duha podpira.

Oh moj Bog! In koliko kristjanov je na svetu, ki na to nič ne porajtajo, in se sami na se zanašajo. Koliko jih je, ki prederzno v nevarne tovaršije zahajajo, in mislijo, nobeden jih ne bo zmotil! Koliko jih je, ki se svojim spovednikom celo posmehujejo, ko jih po očetovsko pred takimi zapeljivimi družbami svarijo! In kaj izvira iz tega? Oni padejo, v greh zabrodé, in se večno pogubé. Moč svetega Duha je za vselej zgubljena.

Bratje! sestre! kdor se na se zanaša, tega Bog zapusti, ker prederznim je Božja gnada odrečena in sv. Duh od njih beži. Spominjajte se, kako je pastirček David velikanskega Goljata premagal; premagal ga je, ker David je v Božjo pomoč, Goljat pa na svojo lastno moč zaupal. Ta izgled bodi nam vedno v spominu! Stavimo vse naše zaupe le v križanega Jezusa in moč sv. Duha nas bo vselej podpirala, da pridemo enkrat na Sionsko goro!

3. Da bo moč sv. Duha birmanega človeka podpirala, je treba, da se zakrament svete birmes posebno pobožnostjo prejme in vedno v visoki časti derži. —

Rečem, da zakrament sv. birmes se ima s posebno pobožnostjo prejeti. Zakaj res je sicer, da ta zakrament sam na sebi velike gnade deli, da človeku neko posebno znamenje vtisne in mu da popolnost kristjansko, pa ne pozabite, da birmanec se le toliko gnade pri njem vdeleži, kolikor je njegovo serce pripravljeno. Gnada Božja teče v tem sv. zakramentu v popolni obilnosti, birmančevo serce je posoda, v katero teče; pa le toliko pri tem svetem studencu zajme, koliko posoda derži. Pobožnost serca pa duhovno posodo širi. Zatorej otročiči! dvignite svoja serca proti nebesom, prosite Boga, svojega Očeta vse milosti, da bi vas z vso obilnostjo napolnil in on Vam bo dal dobrega Duha. —

Kar se pa tiče spoštovanja sv. birmes, od ktere sem rekel, da je človek dolžen ta sv. zakrament vse svoje dni v časti imeti, vemo, da po Jezusu, ki je vse ssv. zakramente postavil, vsem neizmerna visoka čast in sv. spoštovanje gre, pa če pomislimo, da pri sveti birmi človek vojšak postane nebeškega kralja, da sam Jezus ga pod svoje varstvo sprejme, kar pomenja pokladanje škofovih rok nad birmancem, da človek vnovič pod bandero sv. vere priseže, in da še le potem zakramentalno znamenje dobi, tako rekoč znamenje celega kristjana, če vse te

svete sprednosti pomislimo, povejte, ali ne bomo visoke vrednosti tega sv. zakramenta spoznali in od svetega spoštovanja presunjeni?

In glejte, ravno v tej zadevi se mnogo greši. Marsikteri je sv. birmo že brez vse pobožnosti prejel in na drugega ni gledal, kakor da bi po mogočnosti imenitnega botra in pa lepo darilo od njega prejel. Marsikteri botri so bili že tako nespametni, da so birmance na dan sv. birme že opijanili, in birmanci se v življenju čas birmanja tako spominjajo, da pravijo, tisti dan sem bil prvič ovinjen! Povejte mi, ali je to prav? Ali se sv. Duh ravno na tisti dan ne žali, ko bi ga imeli vsi moliti? —

Pa to ni še vse! Na dan, kader se otroci v fari birmajo, bi se morali vsi drugi farmani na svojo birmo spominjati, in sv. Duhu se za prejete dari zahvaliti, z zgrevanim srcem za odpuščanje svojih grehov prositi, zakrament sv. pokore in presvetega Rešnjega Telesa sprejeti ter poboljšanje svojega življenja óbetati. To bi bilo gotovo visoko počéščenje zakramenta svete birme. Na to nam kaže sv. katoliška cerkev, ker škofu rada oblast da, v fari, kjer je sv. birma, odpustke deliti, kakor tudi mi danes to veselje imamo, da se bodo popolni odpustki delili. Kje so pa tisti kristjanje, da bi na to mislili? Oh jih vidim le pičlo število. Veči del jih le druge posvetne reči v glavi imajo. Vidite, da sv. birmi se ne skazuje dostojna čast. In od tod pride, da sv. birma zaželenega sadu ne rodi. In od tod, da mnogi odraščeni kristjani ne kažejo, da bi bili s sv. Duhom zapečateni.

Sklep.

Otročiči, ki bote danes birmani, spolnujte, kar sem vam razložil, da se bo moč sv. Duha nad vami skazovala, vojskujte se s svojimi slabostmi, dušite spačene nagone, zatajujte sami sebe.

Stavite vse svoje zaupe v križanega Jezusa, in vse svoje dni zakrament sv. birme v časti imejte!

Vi pa dragi poslušalci, ki ste že birmani bili, pa pri vsem tem niste po sveti veri stanovitno živeli, marveč božje zapovedi prelomljevali, v greh padli in tako svete nauke osramotili. Ne rekajte, da niste zadosti gnade imeli, marveč vzrok vaše nesreče ste sami, ker niste po dolžnosti s sv. gnado sodelali. Obžalujte danes svoje nezvestave, padite na svoja kolena, vdarite na svoje persi in zdihujte:

O ja, mi smo bili z obilnimi gnadami prevideni, da bi bili lahko skušnjave od strani svojih sovražnikov zmagali, da bi bili lahko sveto živeli; pa nezvesti smo božji gnadi bili. Mi nismo zadosti na Jezusovo ljubezen pomarali; zatoorej smo padli, v grehah se valjali! O Gospod, ki si neskončno ljubeznjiv, usmili se nas, prizanesi nam, pomagaj nam v prihodnjič bolj stanovitnim biti. Pomagaj nam po potu pokore priti do nebeškega veselja. Poterdi nas s svojim svetim Duhom, on naj nas vodi od zdaj zanaprej, da srečno vsi dojdemo v sv. nebesa! Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Preč. g. Schiffer F. X. prošt v Brežan, je dobil viteški križ Franc-Jožefovega reda. — Č. g. Legat Val. je dobil faro Šotaraves. — Prečastiti gosp. prošt Incko Tomaž oskerbuje Tinjsko dekanijo. — Za provizorje grejo čč. gg.: Jožef Strojnik v Tinje, Scherzer Ant. v Borovlje, Schaubach Fr. v Št. Peter pri Vašinjah. Č. g. Rakeb Fr. oskerbuje zraven Golšav faro Žihpolje in č. g. Štembal Mart. zraven Gorjan faro Bistrico ob Zili. — Č. g. fajm. Smerečnik Boštj. se poda v stalni pokoj. — Umerl je č. g. Kronik Jan., fajm. na Bistrici ob Zili. R. I. P.! — Razpisane so do 21. decembra fare: Žihpolje, Borovlje, Bistrica ob Zili in Št. Peter pri Vašinjah.

Goriška nadškofija. Prečastiti gosp. Kocijančič Štefan, profesor na goriškem bogoslovju, postal je častni korar. Živio verli domorodec! Čestitamo! — Preč. g. J. Wolf, fajm. v št.-Lorencu, je dobil faro v Mirnem. — Preč. g. Ant. Zernic, fajm. v Ajellu,

je dobil dekanjsko faro v Korminu. — Č. g. Adolf Harmel, administ. v Šebreljah, je predlagan za fajmoštra ravno tam, in č. g. And. Brezovščik, vikar v Ravnici, za fajmoštra in dekana v Dvinu. — Fara št.-Lorenc je razpisana do 30. nov. in fara Ajello do 6. decembra. — Prestavljeni in postavljeni so čč. gg.: Dugulin Jan., kaplan v Štverjanu, za I. v Tomin; Ant. Carl, novomašnik, za kapl. na št.-Viško goro; Tomaž Rutar, kapl. na št.-Viški gori, za vikarja v gornjo Tribušo; Jan. Ferfolja, vikar v Tribuši, za proviz. v Lokve; Perini Pavlin, kapl. v Versi, za kapl. v Grado; Mart. Chiarutini, katehet na nunski šoli v Gorici, za kapl. v Verso; Karol Baubella, novomašnik, za kateheta na nunsko šolo; Ign. Fabiani, kaplan na Kviškem, za administratorja v št. Lorenc; Fr. Kafol, novomašnik, za kapl. v Kviško; Val. Brezavšik (Breusausig), kapl. v Muši, za II. v Ločnik; Fr. Goljevšek, sem. duh. za kapl. v Mušo; Šief. Bresan, subsid. v Opačjem selu, za vik. v Šmartno na Kras; Ant. Kranječ, novomašnik, za subsid. v Opačje selo; Vinc. Savorgnani, kapl. v Ajellu, je postal farni administrator ravno tam; And. Skert, kapl. v Tominu, za vik. v Obloke; Fr. Lužnik, kaplan pri sv. Luciji, kot provizor v Roče; Jan. Kumar, novomašnik, za kapl. k sv. Luciji; Al. Tomšič, kap. v Romansu, za kateheta na mestno dekluško šolo v Gorici, in ravnatelj v zavodu zapuščenih otrok; Jan. Grusovin, začasni učitelj v zavodu gluhomemih v Gorici, za kapl. v Romans; Jurij Pervanje vikar v Avčah, je stopil v pokoj. — Umerla sta čč. gg. Ant. Stepančič, vikar v Podgori, in Lovrenc Kristan, vikar v pokoju. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. J. Keršič je dobil faro Jeseniško, č. g. M. Bogolin pa Ajdoviško pri Žužemberku. Prestavljen je č. g. Jan. Kobilca iz Dolenjevasi za kapl. k D. M. v Polje.

Vabilo.

„Slovenski Prijatelj“, ki je leta 1852 jel izhajati kot „Šolski Prijatelj“ in se je leta 1856 prerodil v „Slovenski Prijatelj“, bo skoraj dokončal svoj XXV. tečaj in nastopil XXVI.

Razun pridig za vse nedelje in praznike celega leta in razne slovesnosti je donášal kot prilogo „keršanske nauke“, ki so se ravno letos dokončali. Ti „kerš. nauki“ obsegajo 369 tiskanih pol in so bogata zakladnica, iz ktere zamore zajemati duhovnik za vse svoje potrebe na leci, v spo-

vednici, na bolni postelji in v šoli, pa tudi česar potrebuje za lastno svojo omiko in za pošten svoj kratek čas. Spisovalca teh „kerš. naukov“, rajni gosp. Škofič Jan., bivši župnik v Suhoru, in čast. gosp. Volčič Jan., sedanji župnik v Šent-Marjeti na Dolenskem, sta si s tim svojim delom postavila več en spominek. Slovenski duhovniki jima bodo hvalo peli na dolga, dolga leta. Tudi jaz, vrednik „Slov. Prijatelja“, jima očitno izrekam naj serčnejšo svojo hvalo in zahvalo.

Kako so se ti „kerš. nauki“ slovenskim duhovnikom prikupili, jasno priča to, da od zvezka „Vera“ nimam nobenega, od „upanje“ le 4, od „ljubezen“ le samo 1 iztis več že sedaj, ko se je delo komaj še le dokončalo. Po teh zvezkih se še vedno poprašuje.

Zvezek od „upanja“, katerih pa le imam 4 iztise, obsega 13 pol in velja 70 kr.;

Zvezek od „ljubezni“, katerih imam le 1 iztis, obsega 67 pol in dajem ga po 3 gld. 30 kr.

Zvezek od „cerkvenih zapoved“, 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanskih pravic: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi še ni v roke prišla taka knjiga v

nobenem jeziku. „**Jedro**“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih nauk. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznauja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učnikov, zgodovine itd. vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, od papeževe nezmotljivosti itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočene kateketične pridige. Ako pristaviš nov „Vvod“ iz nedeljskega ali prazniškega evangelija, imaš prav primerno pridigo in lahko v teku cerkvenega leta razlagaš ves nauk sv. katoliške cerkve.

Na Štajerskem je tudi prav pametna in hvalevredna navada, da kak priden deček z fanti, kako pridno dekle z deklicami keršanski nauk ob nedeljah ponavlja in sicer ob mrazu v kaki prostorni izbi, po letu pa v senci na vertu ali travniku. Takim ponavljalcem in pomagalcem čč. gg. kateketov bi bilo „Jedro“ velika pomoč. In res si je veliko duhovnikov v ta namen to knjigo že kupilo. Slednjič ni je skorej slovenske knjige, ktera bi za šolske darila tako pripravna in spodobna bila kakor „Jedro.“

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

„Slovenski Prijatelj“ bode na svitlo hodil tudi prihodnje leto in nastopil svoje 26letno potovanje.

Donašal bode:

1. Pridige za vse nedelje in praznike celega leta, in tudi za druge cerkvene svečanosti.

2. Misijonske pridige, ktere je imel slavno znani, žalibog prezgodaj zamerli pridigar Jak. Fil. Kafol pri ljudskih vajah v Steržiščih od 3. do 7. aprila l. 1859.

3. Šolske katekeze, ktere izdeljuje prečastiti gosp. Mraz Tomaž, fajmošter v Vuhretu.

Letos bode imenovani gospod svojo, leta 1862 izdano knjižico: „Djansko Vodilo“, po katerem naj se prvošolci v Jezusovi veri podučujejo, — to knjižico bode č. g. Mraz po potrebah sedajnega časa pomnožil, pre naredil in popilil. Prihodnja leta pa pridejo na versto „šolske katekeze“ za II. in III. razred ljudskih šol, tako da dobijo č. gg. kateketi v roke vse, česar po sedanji šolski osnovi in postavi v ljudskih šolah potrebujejo.

Keršanski nauk v šolah je naše dni ravno toliko potreben, kolikor je pa tudi težaven. To ve in čuti vsak, kdor ima v šoli kaj opraviti. S temi katekezami mislim č. gg. kateketom posebno vstreči in se prikupiti. Že sem skoraj 40 let duhovnik in 15 let sem imel opraviti z ljudskimi šolami na kmetih in 25 let pa delam kot kateket na viši realki v Celovcu. Vse, kar sem skusil in zvedel, vse najboljše bojo č. gg. kateketi našli v teh katekezah.

Osnovane bojo te katekeze po našem za avstrijske ljudske šole predpisanem katekizmu. Posebno se bojo deržale tistega ukaza in načerta, ki ga je naše prečastljivo Kerško škofijstvo l. 1875 za keršanski poduk po sedanjih ljudskih šolah dalo na svitlo. Jezik bode otroškimi potrebami primeren, jasen, lahko razumljiv, pa vendar vselej slovniško pravilen in sveti reči spodoben. Leta 1877 se bojo pričele katekeze za p r e v e n c e, kateri še brati ne znajo, katerim se toraj katekizem

v roke še dati ne more. Za temi pridejo na versto katekeze za II. in III. razred.

3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila. Imenika tistih dekanij ali župnij, ki so družbeni denar poslali, ne more „Slov. Prijatelj“ donašati. To dela „Besednik“, ki vse denarne pošilatve, kakor so v Celovec došle, lepo po versti in imeni donaša. Naj si toraj tega tudi pogostoma naročajo, da tako rekoč pobotnico za poslani denar dobijo.

Še nektere prošnje :

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1877 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatla“ leta 1877 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedico „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem nadpis preurediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se od pert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatla“ po dvatrikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomankljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po ktereј so dosedaj moj list dobivali.

„Slov. Prijatelj“ bode veljal zanaprej 4 gold. in izhajal 15. dan vsakega mesca.

Slovenski duhovni bratje in prijatli! ostanite mi tudi zanaprej zvesti podporniki!!!

V Celovcu tudi na svitlo hodi

„Kärntner Volksstimme.“

Kakor nekdam „Stimmen aus Innerösterreich“ in „Kärntner Blatt“, ravno tako v tem znanem duhu dela „Kärntner Volksstimme“ katoliško politiko. Katoliška politika pa meri na to, naj se Avstrija postavi na katoliško podlago, naj Avstrija deli enake pravice vsem narodom po znanih besedah: Enaka bremena — enake pravice.

Slovenski bratje! Katoličani smo mi Slovenci bili, smo in bomo; zatoraj sežimo si v roko in podpirajmo eden drugega po svoji moči! Naj nas ločijo gore, planine in reke, — v sercu smo ene misli, ene duše, ene ljubezni. Časi so za nas slovenske katoličane, posebno za nas na Koroškem, hudi in žalostni. Slovenci po Štajerskem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem ne zapustite nas! „Kärntner Volksstimme“ je edini časnik, ki na slovenski zemlji brani v nemškem jeziku proti nemškim nasprotnikom predrage svetinje naše. Položite na oltar majke Slovenije nekaj goldinarjev na leto in pomagajte, da mi borivci na nemški meji ne obnemagamo! Lepo prosimo, naj se naroči, komur je Bog dal toliko, da se naročiti zamore! Z Bogom!

„Kärntner Volksstimme“ velja za celo leto po pošti 6 gld., za pol leta 3 gld., in za četert leta 1 gld. 50 kr.

V Celovcu meseca novembra 1876.

And. Einšpieler.